JESU KRISTI KYRKA AV SISTA DAGARS HELIGA • JULI 2018

Liahona

Ett arv av trofasthet för framtida generationer, s. 44

Vårt mål: Berätta om evangeliet för 100 personer, s. 18

Mäktigare än jordbävningar, eld och stormvindar, s. 20

Pionjärerna: Vad drev dem framåt? s. 24.

”VI UTTRYCKER ... VÅR TACKSAMHET FÖR SISTA DAGARS HELIGA PIONJÄRER I HELA VÄRLDEN SOM HAR BANAT – OCH BANAR – EN EVANGELIEVÄG FÖR ANDRA ATT FÖLJA.”

ÄLDSTE RONALD A. RASBAND

Från “Tro att sträva framåt”, sidan 24.

Liahona, juli 2018

6

ARTIKLAR

12 ***De heliga:* Berättelsen om kyrkan – kapitel 5: Allt är förlorat**
Efter att ha börjat översätta plåtarna med hjälp av Martin Harris ställs Joseph inför konsekvenserna av att ha låtit manuskriptet gå honom ur händerna.

18 **Hur vi lyckades sprida evangeliet**
Never Chikunguwo
När vi trofast sätter upp mål att föra andra till Kristus välsignas vi med underverk.

20 **Må vi alltid lyssna**
Jorge F. Zeballos
I en värld av konstant oljud måste vi lyssna efter den milda och stilla rösten för att få veta Faderns vilja.

24 **Tro att sträva framåt**
Äldste Ronald A. Rasband
Våra pionjärer utstod fasansfulla vedermödor när de strävade efter att samlas till Sion.

30 **Bevarade tron i isolering**
Ryan W. Saltzgiver
Trots frånvaron av en kyrkobyggnad eller ens en församling arbetade de här heliga flitigt för att etablera kyrkan i sina hemländer.

36 **Mormons bok förändrar liv**
Omvända berättar hur Mormons bok hjälpte dem att ta till sig evangeliet.

AVDELNINGAR

4 **Porträtt av tro: Victor Barbinyagra**

6 **Stödverksamhetens principer: Visa medkänsla med andra**

10 **Vid talarstolen: Vetskapen om vem du är – och vem du alltid har varit**
Sheri L. Dew

40 **Sista dagars heliga berättar**

80 **Tills vi möts igen: Mormons bok ger i överflöd**
Ezra Taft Benson

PÅ OMSLAGET
Illustration David Green.

UNGA VUXNA

44 Tre nutida pionjärresor
Sarah Keenan
Liksom för de första pionjärerna krävs det mod och uppoffringar att bli medlem i kyrkan i dag.

48 Har du förlorat kontakten? Försök sänka farten
Charlotte Larcabal
Jag insåg att mitt hektiska, distraherade sätt att leva distanserade mig från Gud.

UNGDOMAR

50 Att hantera svåra frågor: 3 principer som kan vara till hjälp
Att ställa frågor är ett bra sätt att stärka ditt vittnesbörd, och när du vänder dig till Herren för att få svar kan Anden hjälpa dig.

54 När det var svårt att tjäna
Lyka T. Valdez
Jag tyckte inte om att tjäna farfar – förrän jag ändrade min inställning.

56 7 tips för att hålla tal
Sarah Hanson
Det kan vara skrämmande att hålla tal i kyrkan! Men du kan använda de här tipsen för att förbereda och hålla ett bra tal.

58 Förberedelse för livet: Vad gör man i templet?

60 Sabbatsblues
Alyssa Nielsen
Jag lärde mig hur jag kunde börja se fram emot sabbatsdagen i stället för att bäva för den.

62 Affisch: Scheman

63 Sista ordet: Du kan vara tempelvärdig
Quentin L. Cook

BARN

64 Isabelles resa
Jessica Larsen
Resan skulle bli lång, men Isabelles familj visste att det skulle vara värt besväret att åka till templet.

66 Goda morföräldrar
Jenna Koford
Andrew var nervös för klassens ta-med-en-förälder-till-skolan-dag.

68 Äntligen en evig familj
Jane McBride
Mia tyckte om den varma känsla hon hade hemma hos sin vän Zoey.

70 Låt ditt ljus lysa: En vän och en missionär

72 Apostlar vittnar om Kristus
Gary E. Stevenson

73 Läseklubben Mormons bok: Helaman 5:12

74 Vår sida

75 Hjältar i Gamla testamentet

76 Berättelser ur skrifterna: Hanna och Samuel
Kim Webb Reid

79 Färgläggningssidan: Jag kan dela med mig till andra

Se om du kan hitta Liahonan som är gömd i det här numret. Ledtråd: Vad jobbar din morfar (eller farfar) med?

JULI 2018 ÅRGÅNG 142 NUMMER 7
LIAHONA 14798 180
Internationell tidskrift för Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga
Första presidentskapet: Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, Henry B. Eyring
De tolv apostlarnas kvorum: M. Russell Ballard, Jeffrey R. Holland, Dieter F. Uchtdorf, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen, Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson, Dale G. Renlund, Gerrit W. Gong, Ulisses Soares
Chefredaktör: Hugo E. Martinez
Biträdande redaktörer: Randall K. Bennett, Carol F. McConkie
Rådgivande: Brian K. Ashton, Bonnie H. Cordon, LeGrand R. Curtis Jr., Edward Dube, Sharon Eubank, Donald L. Hallstrom, Douglas D. Holmes, Erich W. Kopischke
Verkställande direktör: Richard I. Heaton
Chef för kyrkans tidningar: Allan R. Loyborg
Verksamhetschef: Garff Cannon
Redaktionschef: Adam C. Olson
Biträdande redaktionschef: Ryan Carr
Publiceringsassistent: Francisca Olson
Skriv- och redigeringsteam: Maryssa Dennis, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Lori Fuller, Garrett H. Garff, LaRene Porter Gaunt, Jon Ryan Jensen, Charlotte Larcabal, Michael R. Morris, Eric B. Murdock, Sally Johnson Odekirk, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Mindy Selu, Chakell Wardleigh, Marissa Widdison
Huvudansvarig för grafik: J. Scott Knudsen
Grafikansvarig: Tadd R. Peterson
Formgivningsteam: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, Mandie Bentley, C. Kimball Bott, Thomas Child, David Green, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Emily Chieko Remington, Mark W. Robison, Brad Teare, K. Nicole Walkenhorst
Samordnare av immateriell äganderätt: Collette Nebeker Aune
Produktionschef: Jane Ann Peters
Produktionsteam: Ira Glen Adair, Julie Burdett, Thomas G. Cronin, Bryan W. Gygi, Ginny J. Nilson, Derek Richardson
Prepress: Joshua Dennis, Ammon Harris
Tryckerichef: Steven T. Lewis
Distributionschef: Troy R. Barker
Översättning:
Översättningstjänst
Mariatorget 1A
118 48 STOCKHOLM
Tfn 08-556 029 80
E-post: myhrbergj@ldschurch.org
För prenumeration och priser utanför Förenta staterna och Kanada, gå till store.lds.org eller kontakta kyrkans lokala distributionscenter eller församlings- eller grensledare.
Ansvarig utgivare för *Liahona*: Jerker Myhrberg
Ansvarig för Kyrkonytt: Gösta Körlof
Redaktör: Terez Nilsson
Kromhult 202
241 65 Harlösa
Tfn: +46708-430416
E-post: terez.nilsson@gmail.com
Distribution
Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga, avdelningen för medlemsuppteckningar och statistik
Sveagatan 8A
441 32 Alingsås
Prenumerationsinformation
Prenumeration eller ändring av adress sker genom att kontakta Customer Service (kundtjänsten)
Tel: 08-500 655 20
E-post: rcstockholm@ldschurch.org
Internet: store.lds.org
Priset för en helårsprenumeration är SEK 84:00 som insättes på plusgiro: 260353-8. Ange Liahona och språk.
Skicka manuskript och frågor online till liahona.lds.org; via post till *Liahona,* Rm. 2420, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0024, USA eller via e-post till liahona@ldschurch.org.
Liahona (en term i Mormons bok som betyder "kompass" eller "vägvisare") publiceras på albanska, armeniska, bislama, bulgariska, cebuano, danska, engelska, estniska, fijianska, finska, franska, grekiska, holländska, isländska, indonesiska, italienska, japanska, kambodjanska, kinesiska (förenklad), kiribati, koreanska, kroatiska, lettiska, litauiska, malagassiska, marshallesiska, mongoliska, norska, polska, portugisiska, rumänska, ryska, samoanska, slovenska, spanska, svenska, swahili, tagalog, tahitiska, thailändska, tjeckiska, tonganska, tyska, ukrainska, ungerska, urdu och vietnamesiska. (Hur ofta den utkommer varierar för olika språk.)
© 2018 Intellectual Reserve, Inc. Med ensamrätt. Printed in the United States of America.
Copyrightinformation: Om inget annat anges kan material från *Liahona* kopieras för privat, icke kommersiellt bruk (inklusive för ämbeten i kyrkan). Den här rättigheten kan när som helst återkallas. Visuellt material får inte kopieras om förbehåll anges intill konstverket. Copyrightfrågor bör ställas till Intellectual Property Office, 50 E. North Temple St., FL 13, Salt Lake City, UT 84150, USA; e-post: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.
For Readers in the United States and Canada:
July 2018 Vol. 142 No. 7. LIAHONA (USPS 311-480) Swedish (ISSN 1522-9246) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is $10.00 per year; Canada, $12.00 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address *must* be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)
POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 507.1.5.2). NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

MER INFORMATION PÅ INTERNET

Läs artiklar och skicka in dina egna på **liahona.lds.org.**

Hitta inspirerande budskap att dela med dig av (på engelska, portugisiska och spanska) på **facebook.com/liahona**

Skicka feedback till **liahona@ldschurch.org.**

Prenumerera på **store.lds.org**
Eller besök ett distributionscenter, fråga en församlingsledare, eller ring 001-800-537-5971 (USA och Kanada)

IKONER GETTY IMAGES

ÄMNEN I DET HÄR NUMRET

Sidnumren gäller artikelns första sida.

Bön, *20, 48, 50, 76*
Dela med sig, *79*
Den Helige Anden, *20, 68*
Dop, *74*
Exempel, *40, 41, 70*
Familjen, *62, 64, 66, 68*
Glädje, *4*
Jesus Kristus, *60, 72*
Joseph Smith, *12*
Kristuslik kärlek, *6*
Kyrkans historia, *12*
Lojalitet, *30, 75*
Missionsarbete, *18, 70*
Mormons bok, *12, 36, 73, 80*
Motgångar, *24, 43*
Omvändelse, *18, 36, 42, 44 , 63*
Pionjärer, *24, 30, 44*
Sabbatsdagen, *56, 60*
Sanning, *50*
Självförtroende, *10*
Skriftstudier, *48, 50*
Tempel, *58, 62, 63, 64, 74*
Tjänande, *6, 54*
Tro, *30, 40, 43*
Uppoffringar, *44, 64*
Vår himmelske Fader, *20, 48*
Vänskap, *68, 70, 75*

Victor föddes tre månader för tidigt. Det gjorde att han fick flera funktionshinder och inte kunde gå förrän han var sju år. Trots svårigheterna Victor ställs inför har han valt att vara en glad person. Han blir glad av att nå ut till andra och visa dem kärlek.

LESLIE NILSSON, FOTOGRAF

Victor Barbinyagra

Charkiv, Ukraina

Jag har problem precis som alla andra. De är inte större eller mindre, och även om vi kanske inte kan lösa dem till 100 procent så vet jag att vi kan hantera våra problem och att vi absolut kan fortsätta framåt.

Tack vare kyrkan vet jag att man kan vara glad oavsett vad som händer eftersom Guds plan är en lycksalighetsplan. Jag tror att glädje är något som kommer inifrån, inte utifrån.

Glädje kommer av att ha tro, lita på Gud och följa evangeliet. Det hjälper oss att ha rätt inställning och använda det vi har för att bli bättre.

LÄS MER

Se mer om Victors resa i tro på **liahona.lds.org.**

Gå till "Frälsningsplanen" på lds.org/topics för att få veta hur frälsningsplanen hjälper oss att finna glädje.

Stödverksamhetens principer

VISA MEDKÄNSLA MED ANDRA

När du följer Frälsarens exempel på medkänsla märker du att du kan göra skillnad i andras liv.

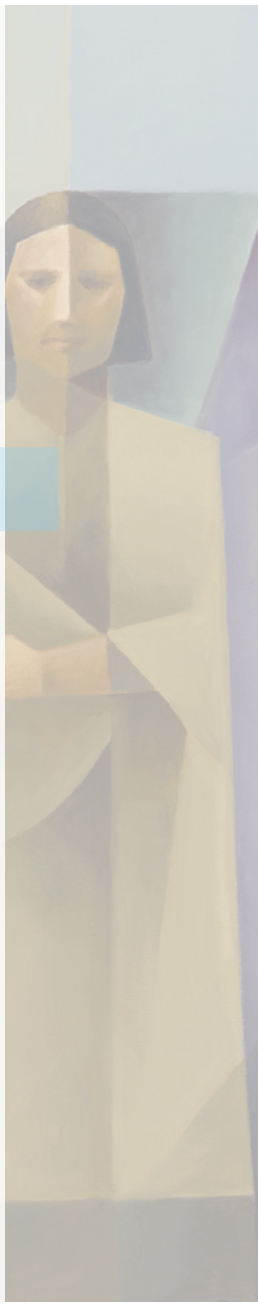

Medkänsla är att vara medveten om andras nöd och ha en önskan att mildra eller avhjälpa den. Ett förbund att följa Frälsaren är ett medkännande förbund att ”bära varandras bördor” (Mosiah 18:8). Ett uppdrag att vaka över andra är en möjlighet att tjäna så som Herren skulle ha gjort: i medkänsla, genom att göra skillnad (se KJV, Jude 1:22). Herren befallde: ”Visa varandra godhet och barmhärtighet” (Sak. 7:9).

Frälsarens medkänsla

Medkänsla var en drivande kraft i Frälsarens verksamhet (se sidpanelen ”En medkännande Frälsare”). Hans medkänsla med sin nästa fick honom att nå ut till människorna runtomkring sig vid oräkneliga tillfällen. Han kunde urskilja människors behov och önskningar, han kunde välsigna dem och undervisa dem på de sätt som betydde mest för just dem. Frälsarens önskan att lyfta oss upp ur vår nöd ledde till den yttersta medkännande gärningen: Hans försoning för mänsklighetens synder och lidande.

Hans förmåga att bemöta människornas behov är något som vi kan sträva efter i vårt tjänande. När vi lever rättfärdigt och lyssnar efter Andens maningar får vi inspiration att hjälpa på meningsfulla sätt.

Vårt förbund att vara medkännande

Vår himmelske Fader vill att hans barn ska vara medkännande (se 1 Kor. 12:25–27). För att bli sanna lärjungar måste vi utveckla och visa medkänsla med varandra, särskilt med de behövande (L&F 52:40).

När vi tar på oss Jesu Kristi namn genom vårt dopförbund vittnar vi om att vi är villiga

DIN TRO HAR FRÅLST DIG, AV JORGE COCCO

Stödverksamhetens principer är avsedd att lära oss att ta hand om varandra och inte att ges som ett budskap. När vi lär känna dem vi tjänar manar den Helige Anden oss så att vi vet vilket budskap de kan behöva utöver vår omsorg och medkänsla.

att visa medkänsla. President Henry B. Eyring, andre rådgivare i första presidentskapet, har sagt att den Helige Andens gåva hjälper oss att göra detta: ”Ni är medlemmar som har slutit förbund i Jesu Kristi kyrka. …

Det är därför ni får känslan av att vilja hjälpa den som kämpar för att gå vidare under en börda av mycket sorg och svårigheter. Ni lovade att ni skulle hjälpa Herren lätta deras bördor och trösta dem. Ni fick kraften att hjälpa till med att lätta dessa bördor när ni tog emot den Helige Andens gåva.”[1]

Till exempel hade en syster i Ryssland en svår familjesituation som hindrade henne från att komma till kyrkan på över ett år. En annan syster i grenen visade medkänsla med henne varje söndag genom att ringa henne och berätta om talen, lektionerna, missionskallelserna, barn som föddes och andra nyheter i grenen. När den hemmavarande systerns familjesituation löstes kände hon att hon fortfarande var en del av grenen tack vare vännens telefonsamtal varje vecka. ■

SLUTNOT

1. Henry B. Eyring, ”Hjälparen”, *Liahona,* maj 2015, s. 18.

EN MEDKÄNNANDE FRÄLSARE

Du kan studera några av de här skriftställena för att se hur Jesus Kristus medkänsla fick honom att bota, välsigna och undervisa människorna omkring sig under sin verksamhet: Matteus 9:35–38; 14:14; 18:27, 33; 20:30–34; Markus 1:40–42; 5:19; 6:30–42; 9:22; Lukas 7:13; 10:33; 15:20.

GÅ OCH GÖR SOM HAN: DEN BARMHÄRTIGE SAMARIERN, AV JORGE COCCO

Fyra förslag för hur man kan utveckla medkänsla

Medkänsla är ofta något som växer när vi får egna prövningar, men det finns en del vi kan göra redan i dag för att utveckla medkänsla. Fundera över hur du kan tillämpa de här fyra principerna.

1. Bön

Be om den. När du vädjar till din himmelske Fader så öppnar han ditt hjärta, och ”du får äkta omtanke om andra människors eviga välfärd och lycka” (*Predika mitt evangelium: Vägledning för missionärer* [2004], s. 118; se även Moro. 7:48).

2. Övning

Öva på den. Du kan visa medkänsla genom att lyssna och försöka förstå. Sätt dig in i deras situation och fundera över hur det känns för dem. Om situationen och tidpunkten är lämplig kan du erbjuda hjälp för att mildra deras smärta, lidande eller nöd.

MEDKÄNSLA

3. Maningar

Följ maningar. Herren kan uppenbara olika sätt för oss att visa medkänsla som vi kanske inte hade tänkt på själva. När du känner en puff från Anden att hjälpa andra, tveka då inte att följa den.

4. Vänskap

Var en vän. Att visa medkänsla kan vara så enkelt som att visa uppriktigt intresse för andra. Lär dig att lyssna väl (se ”Stödverksamhetens principer: Fem saker som bra lyssnare gör”, *Liahona,* juni 2018, s. 6–9). Din kärlek till dem växer och det blir lättare att förstå hur du kan visa den kärleken.

VETSKAPEN OM VEM DU ÄR – OCH VEM DU ALLTID HAR VARIT

Sheri L. Dew

Den här serien uppmärksammar hängivna kvinnor och deras budskap genom utdrag från boken *At the Pulpit: 185 Years of Discourses by Latter-day Saint Women* (2017).

Nyligen kom min 16-åriga systerdotter Megan och två av hennes vänner för att sova över hos mig. Medan vi pratade den kvällen frågade en av dem hur det hade varit att växa upp på en gård förr i tiden. … Jag sa till Megan och hennes vänner att ”förr i tiden” var jag plågsamt blyg och hade absolut inget självförtroende.

”Hur kom du över de där känslorna?” frågade Megan. Jag skulle just komma med ett enkelt svar när jag stoppade mig själv. Jag kände att de här underbara unga kvinnorna var mottagliga för något mer. Så jag sa att anledningen till det var andlig: Det var inte förrän jag började förstå Herrens känslor för mig som mina känslor för mig själv och mitt liv sakta började förändras. Sedan kom deras frågor i snabb takt: Hur kunde jag *veta* vad Herren kände? Och hur kunde de få veta vad Herren kände för dem?

I flera timmar, med skrifterna till hands, pratade vi sedan om hur man hör Andens röst, om hur angelägen Herren är att visa oss kunskapen som finns djupt inom oss om vilka vi är och vad vi ska göra i livet, och om vilken livsförändrande skillnad det gör när vi vet. …

Inget är viktigare för vår framgång och glädje här än att lära oss höra Andens röst. Det är Anden som uppenbarar vår identitet för oss – som inte bara handlar om vilka vi är

OM SYSTER DEW

Sheri Linn Dew föddes i Ulysses, Kansas, USA, 1953. Hon är den äldsta av fem barn, och när hon hade gått ut femman kunde hon köra en traktor på familjens gård. På söndagarna tog hennes farmor Maudie Dew henne tidigt till kyrkan som hölls i en hyrd lokal. De sopade upp cigarettfimpar och ölburkar för att förbereda lokalen för kyrkans möten. Eftersom hon tillhörde en liten gren fick hon tala och undervisa mycket. Hon blev grenens pianist när hon var ung kvinna och verkade i Primärs grenspresidentskap när hon var 16.

När hon hade tagit examen i historia vid Brigham Young University 1978 fick hon jobb som redaktör vid Bookcraft. Hon började arbeta för Deseret Book 1988 och blev verkställande chef där år 2000.

Hon var 35 år när hon togs med i Hjälpföreningens generalkommitté under president Barbara W. Winders tid. Hon var bara 43 år 1997 när hon blev Mary Ellen W. Smoots andra rådgivare i Hjälpföreningens generalpresidentskap.

Syster Dew uppmanade kvinnor att inse sitt värde i ett tal under BYU:s kvinnokonferens 2001. Här är ett utdrag därifrån.

utan vilka vi alltid har varit. Och när vi vet det får våra liv en så förbluffande stor mening att vi aldrig kan bli desamma igen. …

Våra andar längtar efter att vi ska minnas sanningen om vilka vi är, för sättet vi ser oss själva på, vår känsla av identitet, påverkar allt vi gör. … Det påverkar hur vi lever våra liv. Så i dag uppmanar jag er att på ett nytt sätt begrunda inte bara vilka ni är nu utan vilka ni alltid har varit. …

Kan ni föreställa er att Gud, som kände oss fullkomligt, sparade oss för den här tiden, när farorna är större och motståndet intensivare än någonsin? När han behöver kvinnor som fostrar och leder en utvald generation i den farligaste miljön andligt sett? Kan ni föreställa er att han valde oss därför att han visste att vi oförskräckt skulle fortsätta bygga Sion? …

Ädla och stora. Modiga och beslutsamma. Trofasta och oförfärade. Det är sådana ni är, och det är sådana ni alltid har varit. När ni förstår den sanningen kan era liv förändras, för den kunskapen ger ett självförtroende som inte kan fås på något annat sätt. …

När ni förstår att *ni* utvaldes och sparades till den här tiden och när ni lever i harmoni med det uppdraget, blir ni gladare än ni någonsin har varit tidigare. …

Gud är vår Fader och hans enfödde Son är Kristus. Må vi glädjas när vi återigen står starka för Frälsaren, och modigt och ivrigt tjänar i hans vingård. Och må vi vara oförfärade när vi bygger vår Guds Sion – därför att vi vet vilka vi är och vilka vi alltid har varit. ■

RAM FRÅN GETTY IMAGES

KAPITEL 5

Allt är förlorat

Det här är femte kapitlet i berättelsen i fyra volymer om kyrkans historia med titeln De heliga: Berättelsen om Jesu Kristi kyrka i de sista dagarna. *Boken kommer att finnas på 14 språk i bokform, under avdelningen Kyrkans historia i appen Evangeliebiblioteket och på deheliga.lds.org. Flera efterföljande kapitel publiceras i kommande nummer tills volym 1 ges ut senare i år. De här kapitlen kommer att finnas på 47 språk i appen Evangeliebiblioteket och på deheliga.lds.org.*

När Joseph väl hade fört hem guldplåtarna försökte skattsökare att stjäla dem från honom i flera veckor. För att skydda dem var han tvungen att flytta dem från ställe till ställe och gömma dem under eldstaden, under golvet i sin fars affär och i sädeshögar. Han kunde aldrig slappna av.

Nyfikna grannar tittade förbi och bad att han skulle visa dem uppteckningen. Joseph vägrade alltid, till och med när någon erbjöd sig att betala för att få se dem. Han var fast besluten att ta väl hand om plåtarna och förlitade sig på Herrens löfte att de skulle bli beskyddade om han själv gjorde allt han kunde.[1]

De här avbrotten hindrade honom ofta från att undersöka plåtarna och att lära sig mer om urim och tummim. Han visste att uttydarna skulle hjälpa honom att översätta plåtarna men han hade aldrig tidigare använt siarstenar för att läsa ett forntida språk. Han var ivrig att påbörja arbetet, men han visste inte riktigt hur han skulle göra det.[2]

Under tiden som Joseph studerade plåtarna hade en respekterad markägare i Palmyra som hette Martin Harris blivit intresserad av hans arbete. Martin var gammal nog att kunna vara far till Joseph och han hade ibland lejt Joseph till att arbeta på gården. Martin hade hört talas om guldplåtarna men hade inte tänkt särskilt mycket på dem förrän Josephs mor bjöd in honom för att träffa hennes son.[3]

Joseph var iväg på arbete när Martin kom förbi, så Martin frågade Emma och de andra familjemedlemmarna om plåtarna. När Joseph väl kom hem tog Martin honom i armen och bad om fler detaljer. Joseph berättade för honom om guldplåtarna och om Moronis befallning att Joseph skulle översätta och publicera skriften som stod på dem.

”Om det är djävulens verk”, sa Martin, ”vill jag inte ha något med det att göra.” Men om det var Herrens verk ville han hjälpa Joseph att förkunna det för världen.

Joseph lät Martin väga kistan med plåtarna i handen och Martin kunde känna att något tungt låg i den, men han var inte övertygad om att det var en uppsättning guldplåtar. ”Du får inte klandra mig för att jag inte tar dig på ditt ord”, sa han till Joseph.

När Martin kom hem efter midnatt den kvällen, smög han sig in i sitt sovrum och bad och lovade Gud att ge allt han ägde om han bara kunde få veta att Joseph verkligen utförde ett gudomlig verk.

Medan han bad kände han en mild och stilla röst tala till hans själ. Då visste han att plåtarna var från Gud – och han visste att han måste hjälpa Joseph att sprida plåtarnas budskap.[4]

DE 116 SIDORNAS FÖRÖDANDE TYNGD, AV KWANI POVI WINDER

I slutet av 1827 upptäckte Emma att hon var gravid och skrev då till sina föräldrar. Det hade gått nästan ett år sedan hon och Joseph hade gift sig och hennes far och mor var fortfarande upprörda. Men de gick med på att låta det unga paret återvända till Harmony så att Emma kunde vara nära familjen när hon skulle föda.

Även om det innebar att Joseph skulle skiljas från sina föräldrar och syskon var han ivrig över att åka iväg. Människor i delstaten New York försökte fortfarande stjäla plåtarna och att flytta till en ny plats skulle kunna ge den frid och avskildhet han behövde för att utföra Herrens verk. Olyckligtvis hade han skulder och inga pengar till flytten.[5]

I hopp om att få ordning på sin ekonomi begav sig Joseph in till staden för att klara upp en del av sina skulder. Medan han gjorde en inbetalning i en affär kom Martin Harris fram till honom. ”Här, herr Smith, får du 50 dollar”, sa han. ”Jag ger dem till dig för att utföra Herrens verk.”

Joseph blev nervös över att ta emot pengarna och lovade att betala tillbaka dem, men Martin sa att han inte skulle bekymra sig om det. Pengarna var en gåva och han bad alla som var närvarande att intyga att han hade givit dem utan förbehåll.[6]

Kort därpå betalade Joseph av sina skulder och lastade sin vagn. Han och Emma reste till Harmony med guldplåtarna gömda i en tunna med bönor.[7]

Paret kom fram till familjen Hales rymliga hus omkring en vecka senare.[8] Inom kort begärde Emmas far att få se guldplåtarna, men Joseph sa att han bara kunde visa honom kistan som han förvarade dem i. Irriterad lyfte Isaac upp kistan och kände dess tyngd, men han var ändå skeptisk. Han sa att Joseph inte fick ha den i huset om han inte visade vad som fanns inuti.[9]

Med Emmas far i närheten blev det inte lätt att översätta, men Joseph försökte så gott han kunde. Med Emmas hjälp skrev han av flera av de märkliga skrivtecknen som stod på plåtarna.[10] Sedan försökte han i flera veckor att översätta dem med urim och tummim. Processen krävde att han gjorde mer än att bara titta i uttydarna. Han behövde också vara ödmjuk och utöva tro medan han studerade skrivtecknen.[11]

Några månader senare kom Martin till dem i Harmony. Han sa att han hade känt sig kallad av Herren att resa ända till New York City för att rådgöra med experter i forntida språk. Han hoppades att de skulle kunna översätta skrivtecknen.[12]

Joseph skrev av ännu fler skrivtecken från plåtarna, skrev ner sin översättning och gav papperet till Martin. Han och Emma stod sedan och såg sin vän ge sig av österut för att rådgöra med ett par framstående forskare.[13]

När professor Anthon tittade på tecknen såg han några likheter med egyptiska och sa till Martin Harris att översättningen var korrekt.

När Martin kom fram till New York City gick han för att träffa Charles Anthon, en professor i latin och grekiska vid Columbia College. Professor Anthon var en ung man – ungefär 15 år yngre än Martin – och var mest känd för att ha publicerat en populär uppslagsbok om grekisk och romersk kultur. Han hade också börjat samla in berättelser om amerikanska indianer.[14]

Professor Anthon var en strikt forskare som inte tyckte om att bli avbruten, men han välkomnade ändå Martin och studerade skrivtecknen och översättningen som Joseph hade skickat med.[15] Även om professorn inte kunde egyptiska hade han läst en del studier om språket och visste hur det såg ut. När han tittade på skrivtecknen såg han en del likheter med egyptiskan och sa till Martin att översättningen var riktig.

Martin visade honom fler skrivtecken och professor Anthon studerade dem. Han sa att de var skrivtecken från flera olika forntida språk och gav Martin ett intyg på att tecknen var äkta. Han rekommenderade också att Martin skulle visa skrivtecknen för en annan forskare som hette Samuel Mitchill, som tidigare hade undervisat vid Columbia.[16]

”Han är mycket kunnig i sådana här forntida språk”, sa professor Anthon, ”och jag är säker på att han kan vara behjälplig.”[17]

Martin stoppade intyget i fickan, men precis när han skulle gå hejdade professorn honom. Han ville veta hur Joseph hade hittat guldplåtarna.

”En Guds ängel”, berättade Martin, ”uppenbarade det för honom.” Han vittnade om att översättningen av plåtarna skulle förändra världen och rädda den från undergång. Och när han nu hade bevis på att de var äkta tänkte han sälja sin gård och donera pengarna för att få översättningen publicerad.

”Får jag se intyget igen”, sa professor Anthon.

Martin drog fram det ur fickan och gav honom det. Professor Anthon rev det då i bitar och sa att änglabetjäning inte fanns. Om Joseph ville få plåtarna översatta kunde han ta med dem till Columbia College och låta en forskare göra det.

Martin förklarade att en del av plåtarna var förseglade och att Joseph inte fick lov att visa dem för någon.

”Jag kan inte läsa en förseglad bok”, sa professorn. Han varnade Martin för att Joseph antagligen lurade honom. ”Se upp för bedragare”, sa han.[18]

Martin lämnade professor Anthon och besökte därefter Samuel Mitchill. Denne tog emot Martin vänligt, lyssnade på hans berättelse och tittade på skrivtecknen och översättningen. Han kunde inte få ut något begripligt av dem, men sa att de påminde om egyptiska hieroglyfer och att de var en utdöd nations skriftspråk.[19]

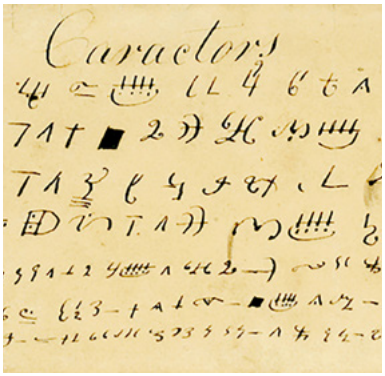

Faksimil med tecken från Mormons boks plåtar.

Kort därpå lämnade Martin staden och reste tillbaka till Harmony, mer övertygad än någonsin om att Joseph verkligen hade forntida guldplåtar och makten att översätta dem. Han berättade för Joseph om sina möten med professorerna och drog slutsatsen att om några av de mest välutbildade männen i Amerika inte kunde översätta boken, så måste Joseph göra det.

”Jag kan inte”, sa Joseph, överväldigad av uppgiften, ”för jag är helt oskolad.” Men han visste att Herren hade förberett uttydarna så att han skulle kunna översätta plåtarna.[20]

Martin höll med. Han tänkte åka tillbaka till Palmyra, ordna upp sina angelägenheter och återvända så fort som möjligt för att verka som skrivare åt Joseph.[21]

I april 1828 bodde Joseph och Emma i ett hus vid Susquehannafloden, inte långt från hennes föräldrahem.[22] Emma, som nu var en bra bit in i graviditeten, fungerade ofta som skrivare åt Joseph när han väl hade börjat översätta uppteckningen. En dag när Joseph översatte blev han plötsligt alldeles blek. ”Emma, fanns det en mur kring Jerusalem?” frågade han.

”Ja”, svarade hon och mindes beskrivningar av den i Bibeln.

”Åh”, sa Joseph lättad, ”jag var rädd att jag hade blivit bedragen.”[23]

Emma häpnade över att hennes makes brist på kunskap i historia och i skrifterna inte hindrade översättningen. Joseph kunde knappt skriva ett sammanhängande brev. Men ändå satt hon timme efter timme intill honom medan han dikterade uppteckningen utan hjälp av vare sig bok eller manuskript. Hon visste att bara Gud kunde inspirera honom till att översätta som han gjorde.[24]

Efter en tid kom Martin tillbaka från Palmyra och tog över som skrivare, vilket gav Emma möjlighet att vila lite innan barnet kom.[25] Men det var svårt att få någon vila. Martins fru Lucy hade nämligen insisterat på att följa med honom till Harmony, och både herr och fru Harris hade starka personligheter.[26] Lucy var misstänksam mot att Martin ville ge Joseph ekonomiskt stöd och hon var arg över att han hade rest till New York City utan henne. När han berättade att han skulle till Harmony för att hjälpa till med översättningen hade hon bjudit med sig själv, fast besluten att få se plåtarna.

Lucy höll på att förlora hörseln och när hon inte förstod vad andra sa, trodde hon ibland att de kritiserade henne. Hon hade inte heller någon vidare känsla för andras privatliv. När Joseph vägrade att visa henne plåtarna började hon leta i huset och rota igenom familjens kistor, skåp och koffertar. Joseph var tvungen att gömma plåtarna i skogen.[27]

Kort därpå lämnade Lucy huset och bodde hos en granne. Emma fick ha sina kistor och skåp i fred igen, men nu började Lucy säga till grannarna att Joseph var ute efter Martins pengar. Efter att ha orsakat problem i veckor begav sig Lucy äntligen tillbaka hem till Palmyra.

Med friden återställd översatte Joseph och Martin snabbt. Joseph började växa in i sin gudomliga roll som siare och uppenbarare. Genom att titta in i uttydarna eller i en annan siarsten kunde han översätta, oavsett om plåtarna låg framför honom eller om de var invirade i en av Emmas linnedukar på bordet.[28]

Under hela april, maj och början av juni lyssnade Emma till rytmen av Josephs diktering av uppteckningen.[29] Han talade långsamt men tydligt och gjorde ibland en paus för att vänta på att Martin skulle säga ”skrivet” när denne hade skrivit allt som Joseph hade sagt.[30] Emma fortsatte att vara skrivare då och då, och förundrades över hur Joseph efter avbrott och raster alltid fortsatte där han hade slutat, utan att få någon påminnelse om var de var.[31]

Snart var det dags för Emmas barn att födas. Högen med manuskriptsidor växte sig allt högre och Martin hade blivit övertygad om att hans fru skulle inse översättningens värde och sluta hindra deras arbete om hon bara fick läsa översättningen.[32] Han hoppades också att Lucy skulle bli nöjd med hur han hade tillbringat sin tid och använt sina pengar för att föra fram Guds ord.

En dag bad Martin Joseph om lov att få ta med manuskriptet till Palmyra i några veckor.[33] Med tanke på hur Lucy Harris hade uppfört sig när hon hade besökt deras hem, blev Joseph orolig över förslaget. Men han ville ändå göra Martin till viljes, eftersom Martin hade trott på honom när så många andra hade tvivlat.[34]

Osäker på vad han skulle göra bad Joseph om vägledning och Herren svarade att han inte skulle låta Martin ta med sig sidorna.[35] Men Martin var övertygad om att allt skulle förändras om han bara fick visa dem för sin fru, så han bad Joseph att fråga Herren igen. Joseph gjorde det, men svaret var detsamma. Martin övertalade honom då till att fråga en tredje gång och den här gången lät Gud dem göra som de ville.

Joseph sa till Martin att han fick ta med sig sidorna i två veckor, om han slöt förbund om att hålla dem inlåsta och att bara visa dem för vissa släktingar. Martin lovade att göra det och återvände så till Palmyra med manuskriptet.[36]

Joseph och Emma Smiths hem i Harmony, Pennsylvania.

När Martin hade rest visade sig Moroni för Joseph och tog uttydarna ifrån honom.[37]

Dagen efter Martins avresa genomled Emma en smärtsam förlossning och födde en gosse. Men pojken var svag och sjuklig och levde inte länge. Pärsen gjorde Emma fysiskt dränerad och psykiskt förkrossad, och ett tag verkade det som om hon också skulle dö. Joseph skötte troget om henne och vek sällan från hennes sida.[38]

Efter två veckor började Emmas hälsa förbättras och hennes tankar gick till Martin och manuskriptet. ”Jag känner mig så orolig”, sa hon till Joseph, ”att jag inte kan vila och jag kommer inte att få någon ro förrän jag vet något om vad herr Harris gör med det.”

Hon försökte övertala Joseph att söka rätt på Martin, men Joseph ville inte lämna henne. ”Skicka efter min mor”, sa hon, ”så kan hon vara hos mig medan du är borta.”[39]

Så Joseph tog en diligens norrut. Han åt och sov knappt på resan i oro över att ha förnärmat Herren genom att inte hörsamma vad Herren hade sagt om att inte låta Martin ta med sig manuskriptet.[40]

Solen steg just när han kom fram till sina föräldrars hem i Manchester. Familjen Smith höll på att förbereda frukost och skickade en inbjudan till Martin om att äta med dem. Klockan åtta stod maten på bordet men Martin hade inte kommit än. Joseph och familjen började bli alltmer oroliga medan de väntade på honom.

Till slut, när mer än fyra timmar hade gått, syntes Martin på avstånd, gående långsamt mot huset och med blicken fäst på marken framför sig.[41] Vid grinden stannade han till, satte sig på staketet och drog ner hatten över ögonen. Sedan gick han in och satte sig för att äta under tystnad.

Familjen tittade på medan Martin tog upp besticken, som om han skulle äta, och sedan släppte dem igen. ”Jag har förlorat min själ!” utropade han plötsligt och tryckte händerna mot tinningarna. ”Jag har förlorat min själ!”

Joseph flög upp. ”Martin, har du förlorat manuskriptet?”

”Ja”, svarade Martin. ”Det är borta och jag vet inte var det är.”

”O, min Gud, min Gud”, jämrade sig Joseph och knöt nävarna. ”Allt är förlorat!”

Han började gå av och an. Han visste inte vad han skulle göra. ”Gå tillbaka”, befallde han Martin. ”Leta igen.”

”Det är ingen idé”, utropade Martin. ”Jag har letat överallt i huset. Jag har till och med rivit upp sängar och kuddar och jag vet att det inte finns där.”

”Måste jag då återvända till min hustru med en sådan historia?” Joseph var rädd att beskedet skulle ta död på henne. ”Och hur kan jag komma inför Herren med detta?”

Hans mor försökte trösta honom. Hon sa att Herren kanske skulle förlåta honom om han ödmjukt omvände sig. Men Joseph grät nu, rasande på sig själv för att han inte hade lytt Herren första gången. Han kunde knappt äta resten av dagen. Han stannade över natten och gav sig av nästa morgon, tillbaka till Harmony.[42]

Lucys hjärta var tungt när hon såg honom ge sig av. Det verkade som om allt de hade hoppats på som familj – allt som hade skänkt dem glädje de senaste åren – hade undflytt dem på ett ögonblick.[43] ■

En komplett lista över citerade verk finns på engelska på saints.lds.org.

Ordet *Ämne* i slutnoterna anger att det finns ytterligare information på deheliga.lds.org.

SLUTNOTER

1. JS–H 1:59; Joseph Smith History, 1838–1856, vol. A-1, s. 8, i *JSP,* H1:236–238 (draft 2); Lucy Mack Smith, History, 1844–1845, bok 6, [s. 1]–[2]; Knight, Reminiscences, s. 3.
2. Knight, Reminiscences, s. 3–4; Lucy Mack Smith, History, 1844–1845, bok 6, [s. 1]–[3]; Joseph Smith History, circa Summer 1832, s. 1, i *JSP,* H1:11.
3. ”Mormonism – No. II”, *Tiffany's Monthly,* aug. 1859, s. 167–168; Lucy Mack Smith, History, 1844–1845, bok 6, [s. 3]–[4]; Joseph Smith History, 1838–1856, vol. A-1, s. 8, i *JSP,* H1:238 (draft 2). **Ämne:** Witnesses of the Book of Mormon [Mormons boks vittnen]
4. ”Mormonism – No. II”, *Tiffany's Monthly,* aug. 1859, s. 168–170.
5. Joseph Smith History, 1838–1856, vol. A-1, s. 8–9, i *JSP,* H1:238 (draft 2); Knight, Reminiscences, s. 3; ”Mormonism – No. II”, *Tiffany's Monthly,* aug. 1859, s. 170.
6. Lucy Mack Smith, History, 1844–1845, bok 6, [s. 6]; Lucy Mack Smith, History, 1845, s. 121.
7. ”Mormonism – No. II”, *Tiffany's Monthly,* aug. 1859, s. 170.
8. ”Mormonism – No. II”, *Tiffany's Monthly,* aug. 1859, s. 170; Joseph Smith History, 1838–1856, vol. A-1, s. 9, i *JSP,* H1:240 (draft 2).
9. Isaac Hale, Affidavit, 20 mars 1834, i ”Mormonism”, *Susquehanna Register, and Northern Pennsylvanian,* 1 maj 1834, [s. 1].
10. Joseph Smith History, 1838–1856, vol. A-1, s. 9, i *JSP,* H1:240 (draft 2); Knight, Reminiscences, s. 3.
11. Lucy Mack Smith, History, 1844–1845, bok 6, [s. 3]; Joseph Smith History, 1838–1856, vol. A-1, s. 9, i *JSP,* H1:240 (draft 2); ”Brev från äldste W. H. Kelley”, *Saints' Herald,* 1 mars 1882, s. 68; se även L&F 9:7–8 (Revelation, Apr. 1829–D, på josephsmithpapers.org).
12. Joseph Smith History, circa Summer 1832, s. 5, i *JSP,* H1:15; Knight, Reminiscences, s. 3. **Ämne:** Book of Mormon Translation [Översättningen av Mormons bok]
13. Joseph Smith History, 1838–1856, vol. A-1, s. 9, i *JSP,* H1:238–240 (draft 2); Joseph Smith History, circa Summer 1832, s. 5, i *JSP,* H1:15.
14. MacKay, ”Git Them Translated”, s. 98–100.
15. Bennett, ”Read This I Pray Thee”, s. 192.
16. Joseph Smith History, 1838–1856, vol. A-1, s. 9, i *JSP,* H1:240 (draft 2); Bennett, Journal, 8 aug. 1831, i Arrington, ”James Gordon Bennett's 1831 Report on 'The Mormonites'”, s. 355.
17. [James Gordon Bennett], ”Mormon Religion – Clerical Ambition – Western New York – the Mormonites Gone to Ohio”, *Morning Courier och New-York Enquirer,* 1 sept. 1831, [s. 2].
18. Joseph Smith History, 1838–1856, vol. A-1, s. 9, i *JSP,* H1:240–242 (draft 2); Jennings, ”Charles Anthon”, s. 171–187; Bennett, ”Read This I Pray Thee”, s. 178–216.
19. Joseph Smith History, 1838–1856, vol. A-1, s. 9, i *JSP,* H1:244 (draft 2); Bennett, Journal, 8 aug. 1831, i Arrington, ”James Gordon Bennett's 1831 Report on 'The Mormonites'”, s. 355; Knight, Reminiscences, s. 4. **Ämne** Martin Harris's Consultations with Scholars [Martin Harris konsultationer hos forskare]
20. Joseph Smith History, circa Summer 1832, s. 5, i *JSP,* H1:15; Jes. 29:11–12; 2 Ne. 27:15–19.
21. Lucy Mack Smith, History, 1844–1845, bok 6, [s. 8]; Joseph Smith History, 1838–1856, vol. A-1, s. 9, i *JSP,* H1:244; Joseph Smith III, ”Last Testimony of Sister Emma”, *Saints' Herald,* 1 okt. 1879, s. 289–290.
22. Joseph Smith History, 1838–1856, vol. A-1, s. 9, i *JSP,* H1:244 (draft 2); Isaac Hale, Affidavit, 20 mars 1834, i ”Mormonism”, *Susquehanna Register, and Northern Pennsylvanian,* 1 maj 1834, [s. 1]; Agreement with Isaac Hale, 6 apr. 1829, i *JSP,* D1:28–34.
23. Briggs, ”A Visit to Nauvoo in 1856”, s. 454; se även Edmund C. Briggs till Joseph Smith, 4 juni 1884, *Saints' Herald,* 21 juni 1884, s. 396.
24. Joseph Smith III, ”Last Testimony of Sister Emma”, *Saints' Herald,* 1 okt. 1879, s. 289–290; Briggs, ”A Visit to Nauvoo in 1856”, s. 454.
25. Joseph Smith History, 1838–1856, vol. A-1, s. 9, i *JSP,* H1:244 (draft 2); Isaac Hale, Affidavit, 20 mars 1834, i ”Mormonism”, *Susquehanna Register, and Northern Pennsylvanian,* 1 maj 1834, [s. 1].
26. Lucy Mack Smith, History, 1844–1845, bok 6, [s. 8].
27. Lucy Mack Smith, History, 1844–1845, bok 6, [s. 3]–[5], [8]–[9].
28. Lucy Mack Smith, History, 1844–1845, bok 6, [s. 9]–[10]; Joseph Smith III, ”Last Testimony of Sister Emma”, *Saints' Herald,* 1 okt. 1879, s. 289–290.
29. Vid ett tillfälle då Emma Smith återgav sina minnen, sa hon att hon arbetade i samma rum som Joseph och Oliver Cowdery när de slutförde översättningen år 1829, och hon var med all sannolikhet även där när Joseph och Martin översatte år 1828. (Joseph Smith III, ”Last Testimony of Sister Emma”, *Saints' Herald,* 1 okt. 1879, s. 290.)
30. William Pilkington, Affidavit, Cache County, Utah, 3 apr. 1934, i William Pilkington, Autobiography and Statements, kyrkans historiska bibliotek; ”One of the Three Witnesses”, *Deseret News,* 28 dec. 1881, s. 10.
31. Briggs, ”A Visit to Nauvoo in 1856”, s. 454; Joseph Smith III, ”Last Testimony of Sister Emma”, *Saints' Herald,* 1 okt. 1879, s. 289–290.
32. Se Lucy Mack Smith, History, 1844–1845, bok 6, [s. 10]; Joseph Smith History, 1838–1856, vol. A-1, s. 9, i *JSP,* H1:244; Joseph Smith History, circa Summer 1832, s. 5, i *JSP,* H1:15; Knight, Reminiscences, s. 5; och Historical Introduction to Preface to the Book of Mormon, circa Aug. 1829, i *JSP,* D1:92–93.
33. Joseph Smith History, 1838–1856, vol. A-1, s. 9, i *JSP,* H1:244 (draft 2); Lucy Mack Smith, History, 1844–1845, bok 6, [s. 10].
34. Lucy Mack Smith, History, 1844–1845, bok 6, [s. 10]–[11]; bok 7, [s. 1].
35. Joseph Smith History, circa Summer 1832, s. 5, i *JSP,* H1:15.
36. Joseph Smith History, 1838–1856, vol. A-1, s. 9–10, i *JSP,* H1:244–246 (draft 2); Lucy Mack Smith, History, 1844–1845, bok 7, [s. 1]; Knight, Reminiscences, s. 5.
37. Joseph Smith History, 1838–1856, vol. A-1, s. 9–10, i *JSP,* H1:244–246 (draft 2).
38. Lucy Mack Smith, History, 1844–1845, bok 7, [s. 1]–[2]. **Ämne:** Joseph and Emma Hale Smith Family [Familjen Joseph jr och Emma Hale Smith]
39. Lucy Mack Smith, History, 1844–1845, bok 7, [s. 1]–[2].
40. Lucy Mack Smith, History, 1844–1845, bok 7, [s. 2]–[4].
41. Lucy Mack Smith, History, 1844–1845, bok 7, [s. 5].
42. Lucy Mack Smith, History, 1844–1845, bok 7, [s. 5]–[7]. **Ämne:** Lost Manuscript of the Book of Mormon [Mormons boks förlorade manuskript]
43. Lucy Mack Smith, History, 1844–1845, bok 7, [s. 7]. **Ämne:** Lucy Mack Smith

HUR VI LYCKADES sprida evangeliet

Som nyomvända visste min fru och jag inte mycket om hur vi skulle vara missionärer. Men vi satte upp ett mål att berätta om evangeliet för 100 personer.

Never Chikunguwo
Kyrkohistorisk rådgivande, Zimbabwe

Min fru Everjoyce och jag kommer från den lilla staden Mutare vid Zimbabwes östra gräns. Kort efter att vi hade blivit döpta och konfirmerade blev vi ivriga att göra missionsarbete. Vi läste att ”fältet har redan vitnat till skörd” (L&F 33:7), och fastän vi inte visste så mycket om hur man är missionär bestämde vi oss för att ”svinga … [våra] skäror och skörda av all [vår] förmåga, allt [vårt] förstånd och all [vår] styrka”.

Never och Everjoyce Chikunguwo

Vi tillhörde den nyligen bildade Dangamvura gren som låg i ett av bostadsområdena i Mutare. Vid den tiden, 1991, hade grenen 25 medlemmar. Snart kallades vi som grensmissionärer. Vi lärde oss mycket av ett äldre missionärspar som tjänade i vårt område. Ett förslag de gav oss var att sätta upp mål.

Vi ville sprida evangeliet till alla, så vi satte upp ett mål att berätta om evangeliet för 100 personer under vårt första år som grensmissionärer. Vi var kanske naiva, men det kändes realistiskt för oss. Vi litade på att Herren skulle hjälpa oss.

När vi sjöng psalmer under kyrkans möten upptäckte vi att vi hade en dold musiktalang. Vi bestämde oss för att använda våra talanger, så vi började sjunga för – och med – personer som visade intresse för evangeliet när vi träffades för att undervisa dem. Anden var med oss när vi sjöng andliga sånger, och han berörde dem som vi undervisade. Det gjorde också budskapet om det återställda evangeliet. Vi inbjöd alla att gå med i vår grenskör, och många gjorde det, oavsett om de var medlemmar i kyrkan eller inte. Allteftersom fler lärde sig om evangeliet gick många ner i dopets vatten.

När vi fortsatte med vårt missionsarbete fortsatte vi också att fasta och be för de familjer som hade blivit medlemmar i kyrkan. Vi kände att andra i samhället såg de här familjernas rättfärdiga exempel. Vi fick fler och fler möjligheter att undervisa familjer, och vår undervisningslista med potentiella medlemmar blev allt längre.

Som resultat av att lära sig och följa evangeliet kom nydöpta makar närmare varandra och visade varandra större

ILLUSTRATION ORIOL VIDAL

kärlek. Föräldrar kunde lägga bort traditioner som inte var i samklang med evangeliets kultur. De avstod från alkohol och tobak. De lärde sina barn korrekta principer. Många som tidigare hade varit överdrivet upptagna med världsliga angelägenheter kunde nu tacka ja till ämbeten i kyrkan. De blev till välsignelse för sin gren *och* sin kommun. Herrens hand åstadkom en mäktig förändring i deras liv.

Fastän kyrkan blev allvarligt förföljd i Mutare vid den tiden, hindrade det inte kyrkans tillväxt. Allteftersom förföljelserna tilltog, ökade också antalet personer som ville lära sig om evangeliet. När till exempel några män från landets armé kom förklädda för att undersöka vilka fel kyrkan gjorde, berördes de av Anden. Många döptes senare och ordinerades till prästadömet.

Med Herrens hjälp spridde vi till slut evangeliet till många fler än vad vårt ursprungliga mål var. Eftersom vi var villiga att leta efter sätt att nå ut till andra, kunde vi se en mäktig förändring hos många i hela vår kommun. ■

Redaktionens anmärkning: Dangamvura grens snabba tillväxt ledde snart till att ett möteshus byggdes. Missionsarbetet spreds till andra områden och 1995 organiserades Mutare till ett distrikt med åtta enheter.

Äldste Jorge F. Zeballos
i de sjuttios kvorum

Må vi alltid lyssna

Det finns en kraft som är mäktigare än jordbävningar, stormvindar eller rasande bränder. Men den är stilla och mild, och vi måste vara uppmärksamma om vi vill att den ska vägleda oss.

Den 27 februari 2010, klockan 3:34, skakades Chile våldsamt av en jordbävning som mätte 8,8 på momentmagnitudskalan, och orsakade miljontals människor panik, rädsla och oro.

Några dagar senare fick jag i uppdrag att presidera över en stavskonferens på en plats nära epicentret för den enorma jordbävningen. Jag undrade om jordbävningen och de påföljande efterskalven skulle påverka närvaron vid konferensen. Jag blev överraskad när antalet närvarande under varje konferensmöte var större än det någonsin varit under tidigare konferenser.

Uppenbarligen påminde jordbävningen stavsmedlemmarna, åtminstone tillfälligt, om vikten av att hålla sig nära Gud, helga sabbatsdagen och närvara vid kyrkans möten. Flera veckor senare ringde jag stavspresidenten. Jag frågade om närvaron under kyrkans möten fortfarande var hög. Han svarade att allteftersom efterskalvens antal och kraft hade avtagit, avtog också närvaron i kyrkan.

Ett liknande beteende följde de sorgliga händelser som orsakade förstörelsen av World Trade Center i New York i september 2001. Tusentals människor vände sig till sina kyrkor i sitt sökande efter den sinnesfrid och tröst som de var i så stort behov av. Men allteftersom tiden gick avtog sökandet och saker och ting återgick till det normala. Det är inte jordbävningar, stormar eller katastrofer och tragedier – oavsett om de är naturliga eller orsakade av människor – som utvecklar tro, vittnesbörd och bestående omvändelse.

Elia och den stilla, milda rösten

På profeten Elias tid var Ahab kung i Israel. Ahab gifte sig med Isebel, en fenicisk prinsessa. Hon presenterade feniciernas sedvänjor för israeliterna, bland annat avgudadyrkan. När Elia hade utmanat och besegrat Baals alla präster vid kung Ahabs hov hotade Isebel profeten till livet och han flydde ut i öknen. (Se 1 Kung. 18:4, 13, 19, 21–40; 19:1–4.)

Efter att ha fått mat av en ängel i öknen gick Elia i fyrtio dagar och fyrtio nätter tills han kom till berget Horeb (se 1 Kung. 19:5–8). Herrens ord kom till Elia i öknen. Han tillsades att komma ut ur grottan där han hade tillbringat natten. När han stod på berget inför Herren kom ”en stor stark storm” som var så kraftig att den bröt sönder klippor och berg, ”men Herren var inte i stormen”. Sedan kom en jordbävning, ”men Herren var inte i jordbävningen”. Därefter kom en eld, ”men Herren var inte i elden” (1 Kung. 19:11–12). Trots att vinden, jordbävningen och elden var så intensiva, var de inte manifestationer av Herrens röst till profeten.

ILLUSTRATIONER IRENA FREITAS

Efter de här mäktiga uttrycken för naturens krafter kom ”ljudet av en svag susning” till Elia och han hörde det (se 1 Kung. 19:12–13). Herrens milda röst talade om för honom vem han skulle smörja till nästa kung i Israel, och att han skulle smörja Elisha till den profet som skulle efterträda honom.

Hitta rösten

Samma röst som kom till Elia – rösten som talade om för honom vad han skulle göra under en svår tid i sitt liv och sin verksamhet – är fortfarande tillgänglig för alla de Guds barn som uppriktigt vill göra Faderns vilja. Men var kan vi hitta den stilla, milda röst som talar om för oss vad vi ska göra, vad vi ska säga och vad Gud vill att vi ska bli, mitt bland alla högljudda världsliga röster som inbjuder oss att vandra längs mörka och förvirrande vägar?

Nephi råder oss: ”Mätta er med Kristi ord, ty se, Kristi ord skall tillkännage för er allt ni bör göra” (2 Ne. 32:3).

Och var hittar vi Kristi ord så att vi kan mätta oss med dem? Vi kan gå till skrifterna, särskilt Mormons bok, som skrevs och bevarades i sin renhet för oss, den här generationens invånare. Vi lyssnar också på orden från våra nutida profeter som delger oss vår evige Faders och vår Frälsares Jesu Kristi vilja i dag.

De levande profeternas ord vägleder oss när vi ställs inför nya och svåra utmaningar. Under senare år, till exempel, medan världens rådande förvirring och filosofier har försökt att permanent ändra på begreppen äktenskap och familj, har profeternas ord bestämt, djärvt och kärleksfullt betonat familjens heliga natur, och förkunnat att ”äktenskapet mellan man och kvinna är instiftat av Gud och att familjen har en central roll i Skaparens plan för sina barns eviga bestämmelse”.[1]

Dagens profeter och apostlar har också betonat vikten av att helga sabbatsdagen hemma och i kyrkan, och att frälsa våra förfäder genom släktforskning och tempeltjänst. Vid varje generalkonferens ger de ytterligare andlig vägledning till kyrkan.

Den Helige Anden vägleder dig

Nephi säger också: ”Om ni går in på den vägen och tar emot den Helige Anden så visar han er allt vad ni bör göra” (2 Ne. 32:5). Så efter att ha betonat vikten av att söka Kristi ord instruerar Nephi oss nu angående den personliga kommunikation som vi måste ha med den Helige Anden, gudomens tredje medlem.

Nephi visste exakt vad han pratade om. Omkring 30 eller 40 år tidigare, när hans familj fortfarande befann sig i öknen och han byggde ett fartyg som skulle ta dem till det utlovade landet, tillrättavisade Nephi sina äldre bröder för att de gjorde det som var ont – fastän de hade hört en ängels röst.

Nephi sa till dem: ”Ni är snara att göra ont, men sena att komma ihåg Herren er Gud. Ni har sett en ängel, och han talade till er. Ja, ni har hört hans röst tid efter annan, och han har talat till er med mild och stilla röst, men ni var så känslolösa att ni inte kunde förnimma hans ord. Därför talade han till er liksom med åskans röst som fick jorden att skaka som om den skulle rämna” (1 Ne. 17:45).

Låt oss inte sluta känna

Guds kommunikation med sina barn kommer vanligtvis genom den Helige Anden, som ofta kommunicerar med oss med en röst som vi hör i våra sinnen och hjärtan, ”den milda, stilla rösten som viskar och tränger igenom allt” (L&F 85:6). Låt oss lyssna på den milda rösten och inte vänta tills någon måste tala till oss med åskans röst! Kom ihåg att Elia lärde sig att Herrens röst inte var i stormen, jordbävningen eller elden. Herren talade till honom genom den Helige Anden, i ljudet av en svag susning.

”Andens röst *känns* snarare än hörs”, sa president Boyd K. Packer (1924–2015), president för de tolv apostlarnas kvorum. Du kommer, liksom jag gjorde, att lära dig att ’lyssna’ efter den röst som *känns* snarare än *hörs*. …

Det är en andlig röst som kommer till sinnet som en tanke eller som en känsla till hjärtat.”[2]

Vi *känner* orden från den Helige Anden mer än de ord vi *hör* med våra öron, i våra sinnen och hjärtan. Låt oss inte gå miste om att känna de maningarna! Må vi öppna våra sinnen och hjärtan och ta emot profeternas ord. Må vi låta den Helige Anden fortsätta att undervisa oss genom sin stilla, milda röst. När Frälsaren undervisade sina lärjungar om den Helige Anden som skulle sändas till dem efter hans himmelsfärd, sa han till dem: ”Men Hjälparen, den helige Ande som Fadern ska sända i mitt namn, han ska lära er allt och påminna er om allt som jag sagt er” (Joh. 14:26).

Varje trofast medlem i Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga har rätten och välsignelsen att få personlig vägledning, inspiration och uppenbarelse från himlen genom den Helige Anden.

President Thomas S. Monson (1927–2018) sa: ”Låt dig påverkas av den stilla, milda rösten. Kom ihåg att en som hade myndighet lade sina händer på ditt huvud när du konfirmerades och sa: ’Ta emot den Helige Anden.’ Öppna ditt hjärta, ja, din själ, för ljudet från denna stilla röst som vittnar om sanningen. Som profeten Jesaja lovade: ’Dina öron [ska] höra detta ord: ”Här är vägen, gå på den”’ [Jes. 30:21].”[3] ■

SLUTNOTER

1. Se ”Familjen: Ett tillkännagivande för världen”, *Liahona,* maj 2017, s. 145.
2. Boyd K. Packer, ”Råd till de unga”, *Liahona,* nov. 2011, s. 17, 18.
3. Se Thomas S. Monson, ”Tro, lydnad och uthållighet”, *Liahona,* maj 2012, s. 129.

TRO
ATT STRÄVA FRAMÅT

Beväpnade med ett vittnesbörd om Herren Jesus Kristus kämpade medlemmarna i Willies handkärrekompani vidare trots svårigheter och hunger.

Äldste Ronald A. Rasband
i de tolv apostlarnas kvorum

Berättelsen jag vill återge börjar bland de böljande gröna kullarna på Englands landsbygd, där John Bennett Hawkins föddes i Gloucester 1825. Han döptes som medlem i kyrkan 1849 och begav sig samma år till Amerika med en grupp sista dagars heliga på fartyget *Henry Ware*. Han kom fram till Utah i augusti 1852 och var en av pionjärsmederna i början av Utahs bosättning.

Hans framtida brud Sarah Elizabeth Moulton kom också från Englands landsbygd. Irchester är en liten by nära floden Nene, omkring tio mil norr om London, och ungefär lika långt öster om Birmingham. Sarah Elizabeth föddes där 1837. Hon var dotter till Thomas Moulton och Esther Marsh. Sarah Elizabeths mor dog när hon bara var två år, och 1840 gifte hennes far om sig med Sarah Denton.

I juni 1837 var äldste Heber C. Kimball (1801–1868) i de tolv apostlarnas kvorum och andra ledare i kyrkan i England och utförde missionsarbete. Bland alla omvända som undervisades av de här missionärerna var en familj som gav paret Moulton ett exemplar av häftet *A Voice of Warning,* av äldste Parley P. Pratt (1807–1857) i de tolv apostlarnas kvorum. När Thomas och Sarah hade läst det blev de omvända och döptes den 29 december 1841. Vid den tiden hade de bara två barn – Sarah Elizabeth, fyra år, och Mary Ann, sju månader.

Insamlingens ande var stark hos de nyomvända i Europa. Deras stora önskan var att emigrera till Amerika där de kunde vara med den största gruppen heliga. Liksom många andra hade paret Moulton inte tillräckligt med pengar för att uppfylla sin önskan. Men de var fast beslutna och de började spara pengar i en glasburk.

Ständiga emigrationsfonden

År 1849 startade president Brigham Young (1801–1877) Ständiga emigrationsfonden för att hjälpa kyrkans medlemmar att ta sig till Amerika. De första som färdades med hjälp av fonden gjorde det med vagnståg, men det var ett dyrt och långsamt sätt att ta sig fram. Trots hjälpen från Ständiga emigrationsfonden var det få som hade råd med resan. Kyrkans ledare undersökte möjligheten att använda handkärror och upptäckte att handkärror skulle göra resan snabbare och billigare.

Till vänster: Dagens Gloucester, England, landsbygd

FOTOGRAFIER AV EDDIECLOUD/STOCK.ADOBE.COM

Scotts Bluff National Monument i västra Nebraska, USA

Vid det laget hade paret Moulton fått sju barn, men med besparingarna i glasburken, hjälpen från Ständiga emigrationsfonden och det billigare sättet att resa, blev deras dröm om att emigrera verklighet. För en familj på nio personer krävde resan noggrann planering. För att spara ännu mer till inköpen de behövde göra, levde de i stort sett på kornmjöl i nästan ett år.

När tiden för avresan närmade sig var Thomas tveksam att företa resan eftersom hans fru väntade barn. Men Sarah Denton Moulton var en kvinna med stark tro och hon lät sig inte avskräckas. Innan de lämnade England gav en av missionärerna Sarah en välsignelse i vilken han lovade henne att om hon färdades till Utah så skulle hon genomföra resan i säkerhet, utan att förlora en enda medlem i familjen. Vilken löftesrik välsignelse till en familj på snart tio!

Familjen, som avseglade från Liverpool i England 1856 på fartyget *Thornton,* välkomnade en liten pojke bara tre dagar efter avresan. Ombord på fartyget *Thornton* fanns 764 danska, svenska och engelska heliga. De stod under ledning av en missionär som hette James Grey Willie.

Sex veckor senare seglade *Thornton* in i New Yorks hamn. Därpå klev familjen Moulton på ett tåg för den långa resan västerut. I juni 1856 anlände de till Iowa City, Iowa, som var startpunkten för handkärrekompanierna. Bara tre dagar före deras ankomst hade kapten Edward Bunkers handkärrekompani påbörjat färden från Iowa City, och de hade tagit många av de tillgängliga handkärrorna i anspråk.

Handkärreproblem

Omkring två veckor senare anslöt sig ett annat kompani heliga till Willies kompani. De leddes av Edward Martin. Kyrkans representanter i Iowa City, som hade arbetat flitigt för att utrusta och sända iväg de tre första handkärrekompanierna, tvingades nu att frenetiskt försöka utrusta en oväntat stor grupp som anlänt sent. De behövde bygga 250 handkärror innan alla heliga kunde fortsätta sin resa.

Alla arbetsföra män fick bygga handkärror medan kvinnorna tillverkade dussintals tält inför resan. Många av de här amatörerna i fråga om att bygga handkärror lyssnade inte på instruktionerna utan byggde kärror av olika storlekar och styrka, vilket skulle bli till nackdel för dem. Nöden krävde att handkärrorna byggdes av nyfällt, fuktigt trä, och i vissa fall användes råläder och tenn för tillverkningen av hjulen. Varje kärra skulle bära mat och många av de heligas alla jordiska ägodelar.

Ofta lastades omkring 200 kilo mjöl, sängkläder, matlagningsutrustning och kläder på varje handkärra. Endast åtta kilo personligt bagage per person tilläts lastas på en kärra.

Thomas Moulton och hans familj på tio personer sattes i det fjärde handkärrekompaniet, återigen under ledning av kapten Willie. Det bestod av över 400 heliga, med ett större antal äldre personer än vanligt. En rapport från september det året listade ”404 personer, 6 vagnar, 87 handkärror, 6 par oxar, 32 kor och 5 mulåsnor”.[1]

Familjen Moulton tilläts få en täckt och en öppen handkärra. Thomas och hans fru drog den täckta kärran. Babyn Charles och hans syster Lizzie (Sophia Elizabeth) åkte i

den kärran. Lottie (Charlotte) fick åka med när kärran gick nerför. Åttaårige James Heber gick bakom med ett rep runt midjan för att han inte skulle irra iväg. Den andra tunga kärran drogs av de två äldsta flickorna – Sarah Elizabeth (19) och Mary Ann (15) – och av bröderna William (12) och Joseph (10).

I juli 1856 tog familjen Moulton farväl av Iowa City och påbörjade sin drygt 200 mil långa färd västerut. Efter att ha färdats i 26 dagar nådde de Winter Quarters (Florence) i Nebraska. Som seden var tillbringade de flera dagar där. De lagade kärrorna och skaffade förnödenheter eftersom det inte fanns några större samhällen mellan Winter Quarters och Salt Lake City.

Det var så pass sent på året innan Willies kompani var redo att lämna Winter Quarters att ett rådsmöte hölls för att avgöra om de skulle ge sig av eller stanna kvar till våren. Några som redan hade företagit resan varnade dem på det bestämdaste för faran med att färdas så sent på året. Men kapten Willie och många medlemmar av kompaniet kände att de skulle ge sig av eftersom de inte hade någonstans att bo under vintern i Florence.

Knappa förnödenheter

Med otillräckliga förnödenheter påbörjade medlemmarna i Willies kompani sin resa igen den 18 augusti. De trodde att de kunde fylla på med förnödenheter i Fort Laramie (norr om dagens Laramie, Wyoming). Med tanke på varningen de hade fått lade de ytterligare 45 kilo mjöl på varje kärra och litade på att de skulle möta vagnar med förnödenheter som sänts ut från Salt Lake City. Men de som körde vagnarna med förnödenheter trodde att det inte fanns några fler immigranter på leden så de vände tillbaka till Salt Lake City i slutet av september, innan Willies kompani hade nått fram till dem.

I Florence insåg paret Moulton att det var nödvändigt att lämna kvar en låda med förnödenheter eftersom lasset de behövde dra på för en familj med 10 personer helt enkelt var för tungt. Vid det laget hade de lämnat kvar bagage vid hamnen i Liverpool, en låda kläder på fartyget, en koffert med kläder i New York och en koffert som innehöll de flesta av deras personliga ägodelar i Iowa City. Även på leden försökte de komma på sätt att lätta på bördan.

Det är svårt för personer som åtnjuter nutidens alla bekvämligheter att föreställa sig den dagliga mödan för familjen Moulton och för andra anmärkningsvärda män och kvinnor i de där handkärrekompanierna. Kan vi föreställa oss de sårigа händerna och fötterna, de smärtande musklerna, dammet och smutsen, solbrännan, flugorna och myggorna, de flyende buffelhjordarna och mötena med indianer? Kan vi föreställa oss vadandet över floderna och svårigheterna med sand och hala stenar när de försökte dra handkärrorna över forsande och djupt vatten? Kan vi förstå svagheten till följd av brist på tillräcklig näring?

Under resan gick barnen i familjen Moulton ut på fälten med sin mor för att plocka vildvete som tillägg till deras snabbt sinande matförråd. Vid en punkt hade familjen bara kornbröd och ett äpple per dag som tre personer skulle dela på.

FOTOGRAFI FRÅN GETTY IMAGES

Sweetwater River nära Martin's Cove, Wyoming, USA

Precis före skymningen den 12 september kom en grupp missionärer som återvänt från Brittiska missionen till lägret. De leddes av äldste Franklin D. Richards (1821–1899) i de tolv apostlarnas kvorum, min frus mormors farfar. När äldste Richards och de andra såg handkärrekompaniets svåra omständigheter lovade de att skynda sig till Saltsjödalen och skicka hjälp så fort som möjligt.

Den 30 september nådde Willies kompani Fort Laramie, Wyoming, omkring 65 mil öster om Salt Lake City.

I början av oktober kom vintern, och svårigheterna fördubblades för kompaniet som försökte kämpa vidare. De hade så dåligt med förnödenheter att kapten Willie tvingades sänka ransonen till 425 gram mjöl för män, 370 gram för kvinnor, 255 gram för större barn och 140 gram för mindre barn. Snart skulle de möta tjutande vindar och virvlande snö. Morgonen den 20 oktober hade snötäcket blivit 10 cm djupt, och tälten och vagnskapellen hade sjunkit ihop av tyngden. Fem medlemmar av kompaniet och några av dragdjuren hade dött av kyla och hunger natten före stormen, och ytterligare fem medlemmar dog under de följande tre dagarna. Många av de någorlunda starka männen gav först mat till kvinnor, barn och sjuka och fick själva gå utan mat.

Hjälptrupper sänds ut

Tre kilometer nedanför Rocky Ridge vid Sweetwater River slog kompaniet läger och väntade uthungrade, frusna och bedrövade på att stormen skulle bedarra.

När gruppen med Franklin D. Richards i spetsen anlände till Salt Lake City rapporterade de genast för president Young om immigranternas svåra situation. De heliga i dalen hade inte väntat sig att det skulle komma några fler immigranter förrän året därpå, och nyheten om deras situation spred sig som en löpeld.

Två dagar senare, den 6 oktober 1856, hölls en generalkonferens i gamla tabernaklet. Från talarstolen tillkännagav president Young att män, mat och förnödenheter i vagnar dragna av mulåsnor eller hästar behövde sändas ut dagen därpå för att tillhandahålla hjälp.[2]

John Bennett Hawkins var i gamla tabernaklet den dagen och anmälde sig som villig att hjälpa till. Han var en av hundratals personer i hjälptrupperna som sändes ut från Salt Lake City. Kvällen den 21 oktober nådde räddningsvagnarna äntligen Willies läger. De möttes av glädje och tacksamhet från de frusna och utsvultna medlemmarna. Det här var första gången John Bennett Hawkins och Sarah Elizabeth Moulton träffades – de blev min farmors föräldrar.

Den 22 oktober åkte några bland räddningsmanskapet vidare för att hjälpa de andra handkärrekompanierna medan William H. Kimball, och de återstående vagnarna, vände tillbaka till Salt Lake City med ansvar för Willies kompani.

De som var för svaga för att dra handkärror lade sina ägodelar i vagnarna och gick bredvid dem. De som inte kunde gå åkte i vagnarna. När de var framme vid Rocky Ridge drabbades de av ännu en snöstorm. När de kämpade sig uppför bergskammen fick de svepa filtar och täcken om sig för att inte frysa ihjäl. Omkring 40 medlemmar i kompaniet hade redan dött.[3]

Det var så kallt att många av de heliga förfrös händer, fötter och ansikten medan de gick över bergskammen. En kvinna blev blind av köldskadorna.

Vi kan föreställa oss familjen Moulton med de åtta barnen, hur de kämpade och drog sina två kärror genom den djupa snön. En kärra drogs av Thomas och hans fru med dess dyrbara last; Lottie, Lizzie och babyn Charles. Och lille James Heber stapplade och drogs fram med repet runt midjan. Den andra kärran drogs av Sarah Elizabeth och de andra tre barnen. En vänlig, äldre kvinna som såg hur lille James Heber kämpade, tog hans hand där han pulsade fram bakom handkärran. Den här vänliga gärningen räddade hans högra hand, men den vänstra handen som var utsatt för den bittra kylan, förfrös. När de hade anlänt till Salt Lake City amputerades flera fingrar på den handen.

Tidigt på eftermiddagen den 9 november stannade vagnarna med lidande medlemmar framför tiondekontorets byggnad där Joseph Smith Memorial Building nu står i Salt Lake City. Många anlände med förfrusna fötter, armar och ben. Sextionio personer hade dött under resan. Men välsignelsen som familjen Moulton fick i England hade uppfyllts. Thomas och Sarah Denton Moulton hade inte förlorat något barn.

Från räddning till romantik

Kompaniet välkomnades av hundratals invånare i Salt Lake City som ängsligt väntat på deras ankomst och som var redo att stå till tjänst. Tacksamhet och uppskattning mot en av de unga hjältar som hade hjälpt till att rädda familjen Moulton från dödens grepp blomstrade snart till romantik och kärlek för Sarah Elizabeth.

Den 5 december 1856, till lyckönskningar från nära och kära, gifte Sarah Elizabeth sig med John Bennet Hawkins, hennes räddare. De beseglades för tid och evighet i juli påföljande år i Endowment House. De bosatte sig i Salt Lake City och välsignades med tre söner och sju döttrar. En av döttrarna, Esther Emily, gifte sig med min farfar Charles Rasband 1891.

Den 24 juli firar vi pionjärdagen, och vi uttrycker tacksamhet för alla de pionjärer som gav allt för att bebygga Saltsjödalen och många andra samhällen i västra Förenta staterna. Vi uttrycker också vår tacksamhet för sista dagars heliga pionjärer i hela världen som har banat – och banar – en evangelieväg för andra att följa.

Vad motiverade dem? Vad fick dem att kämpa vidare? Svaret är ett vittnesbörd om Herren Jesus Kristus. Som barnbarnsbarn till pionjärer vittnar jag om att deras mödosamma arbete inte var förgäves. Det de kände, känner jag. Det de visste, vet jag och vittnar jag om. ■

Från ett budskap under ett morgonmöte på pionjärdagen som hölls i tabernaklet i Salt Lake City den 24 juli 2007.

SLUTNOTER

1. Rapport från F.D. Richards och Daniel Spencer, ”Smith, Marilyn Austin, *Faithful Stewards—the Life of James Gray Willie and Elizabeth Ann Pettit,* s. 95–120”, history.lds.org.
2. Se Brigham Young, ”Remarks”, *Deseret News,* 15 okt. 1856, s. 252; se även LeRoy R. Hafen och Ann W. Hafen, *Handcarts to Zion* (1981), s. 120–121.
3. Av de här personerna hade 19 dött innan kompaniet nådde Fort Laramie, bland annat sju som dog under resan över havet och fyra som dog i Iowa City. Ytterligare 19 dog mellan Fort Laramie och vinterns ankomst, de flesta under dagarna innan räddarna kom.

BEVARADE

tron i isolering

Ryan W. Saltzgiver
Kyrkans historiska avdelning

De flesta sista dagars heliga i dag träffas i församlingar och grenar där de ofta kan komma samman ”för att fasta och be och för att tala med varandra om sina själars välfärd” (Moro. 6:5). Men Moroni, profeten som skrev de här orden, utförde sitt mest bestående arbete när han blev ensam kvar som lärjunge efter folkets undergång.

Under kyrkans historia har många sista dagars heliga bevarat tron ensamma när omständigheter har gjort dem isolerade. Vissa, som till exempel Moroni, har levt sina dagar som vittnen och exempel för framtida generationer. Andra har levt till att se en dag när de återigen kunde dela sin tro med andra.

Bad i åratal för den här dagen

Františka Brodilová kunde knappast ha förutsett rollen hon skulle spela i kyrkans historia när en missionär knackade på

ILLUSTRATIONER KEN SPENCER

När krig, sjukdom eller andra omständigheter gjorde att de här medlemmarna blev ensamma i sina länder höll de sig trofasta på följande sätt.

hennes dörr i Wien 1913. Året efter hennes omvändelse uppslukade första världskriget Österrike-Ungern, missionärerna återvände hem och många manliga medlemmar blev inkallade till militärtjänst. Františka och några andra systrar blev kvar och fick träffas själva.

Det var den mest omfattande kontakten Františka skulle få med kyrkans medlemmar på många år. Efter kriget blev Františkas make František lovad en position i Tjeckoslovakiens nya regering. När de hade flyttat till Prag var Františka den enda medlemmen i kyrkan i hela landet. František avled några månader senare och Františka blev kvar med två små döttrar – Frances och Jane – att försörja.

Františka undervisade själv sina döttrar om evangeliet. ”Jag växte upp i kyrkan”, minns Frances. ”Kyrkan var vårt hem!”[1] Františka skrev också till kyrkans ledare i Österrike och bad att missionärer skulle skickas till Tjeckoslovakien. Kyrkans ledare

Františka Brodilová blev medlem i kyrkan i Wien 1913 – ett år innan första världskriget började – och hade ingen kontakt med andra medlemmar i kyrkan förrän 1929.

PORTRÄTT AV FRANTIŠKA VESELA BRODILOVÁ MED TILLSTÅND AV VISUAL RESOURCES LIBRARY

Františka var närvarande när äldste John A. Widtsoe (båda i mittenraden) invigde Tjeckoslovakien för evangeliets predikande 1929.

var tveksamma eftersom den senaste missionären i Prag, omkring 40 år tidigare, hade satts i fängelse för att han predikade och sedan utvisats ur staden. Trots den nya regeringen befarade kyrkans ledare att det inte hade skett någon större förändring.

Františka fortsatte oförskräckt att skriva brev och uppsända böner om att en mission skulle organiseras. År 1928, när Františka hade varit på egen hand i ett årtionde, återvände 83-årige Thomas Biesinger – samma missionär som hade predikat i Prag många år tidigare. Det verkade som om familjens isolering hade fått ett slut. Men en kort tid senare tvingades äldste Biesinger att lämna landet på grund av sviktande hälsa.

Františka var missmodig men bestämde sig för att fortsätta skriva brev till medlemmar och ledare i kyrkan utomlands. Hennes ihärdighet belönades. Den 24 juli 1929 kom äldste John A. Widtsoe (1872–1952) i de tolv apostlarnas kvorum till Prag med en grupp missionärer. Den kvällen gick Františka och gruppen uppför en kulle nära slottet Karlštejn, där äldste Widtsoe invigde Tjeckoslovakien för evangeliets predikande och formellt organiserade en mission. ”Få personer kan förstå den glädje vi kände”, skrev Františka senare. ”Vi hade bett i åratal för den här dagen.”[2]

I nästen sex månader träffades grenen hemma hos Františka. Františka hjälpte så småningom sina döttrar med översättningen av Mormons bok till tjeckiska och lade grunden för kyrkan i det som nu är Tjeckien.

Liksom Františka har många andra sista dagars heliga utstått isolering. Följande män och kvinnor var bland de första som spred evangeliet och lade grunden för kyrkan i sina hemländer, vilket gjorde att andra senare kunde ansluta sig till de heligas gemenskap.

Efter att Františkas make hade avlidit fostrade hon deras två döttrar ensam.

Liksom Františka har många andra sista dagars heliga utstått isolering. De här männen och kvinnorna underhöll sin tros eld, spred evangeliet och byggde upp kyrkan i sina hemländer.

Som presiderande äldste tog Fujiya Nara (i den mörka kostymen) ansvar för att hålla kontakt med medlemmarna när Japanmissionen stängdes 1924.

Den sanna trons ständiga gåva

När Japanmissionen stängdes 1924 kände många medlemmar sig vilsna och övergivna. Ledarskapet för de omkring 160 medlemmarna i Japan överlämnades till Fujiya Nara, den presiderande äldsten i landet, vars anställning vid järnvägen gjorde att han kunde besöka de spridda medlemmarna. När Fujiya inte kunde göra besök behöll han kontakten genom att publicera en tidning med titeln *Shuro (Palmblad)* i vilken han gav evangeliebudskap och uppmuntrade de kvarvarande medlemmarna under de stormiga år som följde.

När Fujiyas anställning tog honom till Manchuriet och den presiderande äldsten som efterträdde honom plötsligt dog 1937, gick all kontakt med medlemmarna i Japan snart förlorad. ”Fastän vi inte hade någon korrespondens med Salt Lake City”, sa Fujiya, ”… var vi övertygade om att kyrkan skulle öppnas igen [här].”[3]

Under andra världskriget återvände Fujiya till Tokyo där han predikade för sina grannar och organiserade söndagsskolemöten varje vecka. Efter kriget hittade Fujiya en annons som satts upp av Edward L. Clissold – en sista dagars helig som tjänstgjorde i den amerikanska militären – där han inbjöd kyrkans medlemmar i landet att kontakta honom. Fujiya besökte genast Edward på hans hotellrum. När Edward gick på kyrkans möten i Tokyo blev han överraskad över att nästan 100 personer var där.

”Trots allt”, sa Fujiya senare, ”har den största gåvan, och en beständig gåva, varit att känna och omfamna den sanna tron – vilket innebär att känna vår himmelske Fader, Jesus Kristus och den Helige Anden.”[4]

Bygger upp kyrkan i Hawaii

Jonathan H. Napela var en respekterad domare på ön Maui innan han och hans fru Kiti döptes 1851. När Jonathan tvingades avgå domarsätet därför att han hade gått med i kyrkan, ägnade han sin energi åt att bygga upp kyrkan bland dem som talade hawaiiska. Jonathan undervisade missionären George Q. Cannon i språket, hjälpte till att översätta Mormons bok och utvecklade det första programmet för att lära ut främmande språk till missionärer.

Det resulterade i att över 3 000 infödda hawaiibor blev medlemmar i kyrkan inom tre år. ”Det är mycket tydligt för oss att det här är Guds kyrka”, skrev Jonathan. ”Det finns många på de här öarna som har fått stark tro genom Guds nåd, tack vare Jesus Kristus Herren, så att vi kunde få den Helige Anden.”[5]

Till höger: Jonathan Napela var en av de första omvända i Hawaii, och han hjälpte till att översätta Mormons bok till hawaiiska. Nedan: Wilhelm Friedrichs (andra från vänster) och Emil Hoppe (mitten, i bakre raden) var med på de första dopen i Argentina.

PORTRÄTT AV JONATHAN NAPELA MED TILLSTÅND AV KYRKANS HISTORISKA BIBLIOTEK OCH ARKIV

År 1872 drabbades Kiti Napela av spetälska och tvingades flytta till en leprakoloni på ön Moloka'i. I stället för att stanna hos de heliga ansökte Jonathan om att kolonin skulle anta honom också. ”Under den korta tid vi har kvar”, skrev han till socialstyrelsen, ”vill jag vara med min fru.”[6] Jonathans ansökan godkändes och han blev grenspresident på Moloka'i. Jonathan hade ett nära samarbete med den lokala katolska prästen fader Damien för att hjälpa alla som drabbats av sjukdomen. Till slut dog Jonathan i spetälska som han smittats av i kolonin.

”Jag gläds åt att vara ett redskap i Guds händer”

Familjerna Friedrichs och Hoppe var de enda sista dagars heliga i Argentina när de flyttade dit från Tyskland i början av 1920-talet. Wilhelm Friedrichs och Emil Hoppe försökte sprida evangeliet i sitt nya land genom att dela ut broschyrer och inbjuda andra till sina möten. ”Jag har fullständig tilltro till min himmelske Fader att han ska sända uppriktiga vänner som tar emot evangeliet”, skrev Wilhelm, ”för jag gläds åt att vara ett redskap i Guds händer.”[7]

Men de ställdes inför stora utmaningar. Familjerna bodde långt från varandra och behövde resa i två timmar för att kunna träffas. Eftersom Emil var diakon och Wilhelm lärare i aronska prästadömet kunde de inte utföra sådana förrättningar som sakramentet eller att ge prästadömsvälsignelser.

År 1924 födde Hildegard Hoppe en flicka som dog efter två månader. I sin sorg frågade Hildegard hur barnets namn kunde tas med i kyrkans uppteckningar.

Deras ihärdighet i att lägga grunden till kyrkan gjorde att andra senare kunde ansluta sig till de heligas gemenskap.

För mer information om de här och andra trofasta heliga från hela världen, gå till Länders historia under delen Kyrkans historia i appen Evangeliebiblioteket eller till history.lds.org.

När Phillipe och Annelies Assard (till vänster) träffade Lucien och Agathe Affoué i Elfenbenskusten gladdes båda paren åt att veta att de inte vara de enda i kyrkan där.

Det fick till följd att Wilhelm började korrespondera med kyrkans ledare i Salt Lake City.

Ett och ett halvt år senare sändes äldste Melvin J. Ballard (1873–1939) i de tolv apostlarnas kvorum med andra missionärer för att träffa den växande gruppen omvända i Buenos Aires. När de anlände i december 1925 döpte äldste Ballard flera omvända och organiserade en gren. På juldagen invigde äldste Ballard Sydamerika för missionsarbete och organiserade den första missionen på kontinenten.

För tillbaka evangeliet till sitt folk

Phillipe och Annelies Assard hade skapat sig ett bekvämt liv när missionärerna knackade på deras dörr i Köln, Tyskland 1980. De omfamnade snabbt evangeliet och kände sig ”överväldigade av alla välsignelser”. Phillipe fick snart en stark önskan att återvända till sitt hemland Elfenbenskusten och predika det återställda evangeliet. ”Så 1986, efter att ha bett och fastat tillsammans med min hustru”, minns Phillipe, ”bestämde jag mig för att återvända till Elfenbenskusten för att ge det som jag hade fått, för att förbättra min familjs och mitt folks situation.”[8]

Innan Phillipe lämnade Tyskland rådgjorde han med kyrkans ledare. Kyrkan hade inga enheter i Elfenbenskusten, men det fanns ett antal medlemmar där som hade anslutit sig till kyrkan medan de var i andra länder. Paret Assard fick en lista över namnen och under året som följde skrev de flitigt till var och en. Gradvis tände paret Assard på nytt trons gnista hos andra och fick tillstånd att börja hålla söndagsmöten i sitt hem. Församlingar och grenar bildades efterhand och 1997 organiserades den första staven i Elfenbenskusten. ■

SLUTNOTER

1. Frances McOmber, i Ruth McOmber Pratt, ”Frantiska Vesela Brodilova”, opublicerat manuskript (2009), s. 18.
2. Františka Brodilová, i Pratt, ”Frantiska Vesela Brodilova”, s. 25.
3. Fujiya Nara, i Lee Benson, ”Japanese Member Survives Adversity”, *Church News,* 17 feb. 1979, s. 7.
4. Fujiya Nara, i Benson, ”Japanese Member Survives Adversity”, s. 7.
5. Jonathan Napela, i ”Foreign Correspondence: Sandwich Islands—Minutes of Conference, Makawao, April 1st, 1852”, *Deseret News,* 27 nov. 1852, s. 4.
6. Jonathan Napela, i Fred E. Woods, ”A Most Influential Mormon Islander: Jonathan Hawaii Napela”, *The Hawaiian Journal of History,* vol. 42 (2008), s. 148.
7. Wilhelm Friedrichs, brev daterat 5 mars 1924, korrespondens med Argentina-missionen, kyrkans historiska bibliotek.
8. Robert L. Mercer, ”Pionjärer på Elfenbenskusten”, *Liahona,* mars 1999, s. 19.

FOTOILLUSTRATION CODY BELL

Mormons bok förändrar liv

De här omvända utvecklade tro genom att läsa Mormons bok.

Mormons bok är verkligen en gåva som är avsedd att föra oss, Guds barn, till kunskap om Jesu Kristi sanna evangelium. Enrique Serpa Bustamante, en medlem från Lima, Peru, ser Mormons bok som brev från en kärleksfull förälder: ”Vår himmelske Fader skrev ’brev’ genom profeterna där han ger råd, tröst och vägledning som är för vårt bästa och alltid välsignar oss. Han är så vis i sin plan att han vet hur han ska ge oss de här kärleksfulla breven precis när vi är redo att förstå hans välsignelser och hans evangelium.”

Här är några vittnesbörd från flera omvända runtom i världen om vad det är med Mormons bok som de särskilt uppmärksammade när de började lära sig om kyrkan.

Ännu ett Jesu Kristi testamente

Jag såg ett exemplar av Mormons bok hemma hos min brorsdotter i Ibadan, Nigeria. Eftersom jag älskar att läsa var jag nyfiken på varför det står på boken att den är ”ännu ett Jesu Kristi testamente”, så jag tog boken och läste den.

Underrubriken ”ännu ett Jesu Kristi testamente” öppnade mitt sinne för möjligheten att det finns en universell Frälsare i stället för bara en Frälsare för israeliterna, vilket jag just då bekymrade mig över. Hans besök till nephiterna och etablerandet av hans lagar och förrättningar bland folket gjorde att jag ville veta mer om hans verksamhet.

Underrubriken ledde till att jag lärde mig mer om kyrkan. Jag började känna Anden när jag följde uppmaningarna i Mormons bok, som att be om att få veta sanningen (se Moro. 10:4). Nu vet jag att Frälsaren lever och älskar oss alla.

Ezekiel Akeh, Idaho, USA

1 Nephi 8 – Frukt ”sötare än allt annat jag någonsin tidigare smakat”

I 1 Nephi 8:11–12 beskriver Lehi trädets frukt som ”mycket söt, sötare än allt annat jag någonsin tidigare smakat. … Den [fyllde] min själ med mycket stor glädje.” När jag läste de här verserna kände jag starkt att den här frukten var mycket speciell, och jag ville också ha den.

Jag kände stor empati för Lehi. Jag tänkte på om jag hade varit Lehi och den här frukten fanns, då skulle jag ha känt likadant som han och varit ytterst angelägen om att min familj skulle få äta av den också. Det här kände jag särskilt gällde mig eftersom mina föräldrar ännu inte är medlemmar i kyrkan. Så fortfarande när jag läser de här verserna verkar de uttrycka det jag känner i mitt hjärta.

Jag visste att den här frukten var speciell redan innan jag visste att den representerar Guds kärlek och hans evangelium. Senare, när jag förstod vad frukten betyder, tänkte jag på hur korrekt den beskrivs i skrifterna.

Skrifterna är verkligen uppteckningar med sanning från profeterna och de innehåller Guds ord.

Yeom Eun Jin, Gyeonggi, Sydkorea

Jakob 5:74 – En önskan att tjäna Gud

När jag höll på att lära mig om kyrkan läste jag Jakob 5:74. Versen fastnade hos mig direkt när jag läste den. Jag var alltid en mycket aktiv medlem i min tidigare kyrka och hade alltid haft en önskan att tjäna Gud. Jag hoppades till och med på att en dag få studera filosofi och teologi så att jag kunde tjäna honom. Jag hade redan klarat intagningsproven för att studera filosofi.

Men jag ska aldrig glömma första gången jag läste det skriftstället. Jag minns att det var kvällen efter att jag hade varit i Jesu Kristi kyrka första gången. Under en av rasterna mellan mina lektioner såg jag på anslagstavlan den uppenbarelse som president Thomas S. Monson fick om att missionärsåldern skulle sänkas.

När jag läste Jakob 5:74 den kvällen visste jag att jag behövde tjäna Gud. Och på något sätt, när jag tittade på missionärerna – de två unga männen som var i min ålder – hur de gav sitt liv åt honom, visste jag att det var så jag kunde göra det. Kvällen före det mötet i kyrkan hade jag bestämt mig för att döpas. Kvällen efter mötet bestämde jag mig för att gå ut som missionär. Nu har jag återvänt hem efter att hedervärt ha tjänat det vackra folket i Filippinernamissionen Cebu Öst.

Josef Gutierrez, Batangas, Filippinerna

Enos bok – förlåtelse för synder

Första gången jag läste Mormons bok visste jag inte var jag skulle börja. Jag grubblade över förlåtelse, särskilt när det gällde att förlåta mig själv, och huruvida jag var värdig att få förlåtelse. En av systermissionärerna sa att jag kunde få svar i skrifterna, och om jag inte visste var jag skulle börja, skulle jag be om det och så skulle skriftstället jag behövde vara där. Jag bestämde mig för att börja bläddra och sedan läsa där jag stannade – Enos bok, vers 4–6. Jag visste att Mormons bok var sann i det ögonblick jag hade läst det.

Jennifer Andreski, Kalifornien, USA

Mosiah 27 – Möjligheten att förändras

När jag läste Mormons bok första gången var delen jag tyckte bäst om i Mosiah när Almas son tog avstånd från kyrkan och försökte förgöra den. Men han genomgick en stor förändring – han kände den Helige Anden och förvandlades till en troende. Jag tyckte verkligen om det för alla borde ha möjligheten att förändras.

Maria Gracia Henrique Gonzalez, Maule, Chile

Ezekiel Akeh

Josef Gutierrez

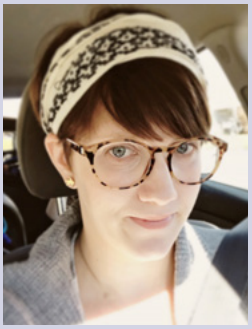

Jennifer Andreski

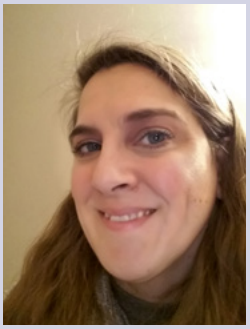

Marie-Chantal Hogue

Venu Bhaskar Nakka

Mosiah 27:28–29 – Glädje och återlösning

Som ny medlem imponerades jag av Mosiah 27:28–29. Jag var – och är fortfarande – så tacksam för att Herren förbarmade sig över mig och återlöste mig från ett liv i synd. Jag trodde att jag var lycklig före mitt dop, men inget kunde jämföras med glädjen jag kände när jag hade tagit emot det återställda evangeliet. Jag hade aldrig tidigare känt mig så säker på att en ljus framtid väntade.

När jag hade följt Almas uppmaning att komma och bli döpt till omvändelse så att även jag kunde få del av frukten från livets träd (se Alma 5:62), upplevde jag samma tröstande och fridfulla befrielse som Alma den yngre när han skrev: ”Jag var i den mörkaste avgrund, men nu ser jag Guds förunderliga ljus. Min själ plågades av evig pina, men jag har ryckts undan, och min själ lider inte mer” (Mosiah 27:29). Det här skriftstället hjälpte mig förstå att mitt nya perspektiv på livet och min nyfunna glädje var grundad på erkännandet att Jesus Kristus är min Frälsare och Återlösare. Nu är jag oändligt tacksam för att min Frälsare betalade priset för rättvisan och om och om igen låter mig känna samma återlösande kärlek varje gång jag omvänder mig.

Marie-Chantal Hogue, Ontario, Kanada

Den lilla blå boken

Jag växte upp i Indien där jag träffade missionärerna och gick till kyrkan för första gången. Den söndagen råkade vara påsksöndagen. På grund av mitt arbetsschema kom jag till kyrkan sent och var med på en söndagsskolelektion för ungdomar där en av missionärerna höll lektionen. Han citerade några skriftställen från en blå bok som jag aldrig hade sett förut men som lät som Bibeln. När han undervisade fick jag en stark känsla i hjärtat och insåg att jag också behövde ha den boken.

Jag gick direkt fram till honom efter lektionen och sa: ”Jag behöver ha den boken.” Eftersom boken var hans egen kunde han inte ge den till mig, men han lät mig titta och känna på den. Jag såg guldbokstäverna på framsidan: ”Mormons bok.” Jag fick samma känsla igen om att jag behövde ha boken själv. Missionären fick min adress och lovade att ge mig en. Mycket riktigt kom missionärerna hem till mig en kort tid därefter och gav mig ett eget exemplar av Mormons bok. Sedan började de hålla missionärslektionerna för mig.

Det året gav påsken mig en otrolig välsignelse: Mormons bok. Den lilla blå boken har gett mig livsanda, och jag är så tacksam för förmånen att få lära mig av den. ■

Venu Bhaskar Nakka, Kalifornien, USA

MÄKTIGA SANNINGAR I MORMONS BOK

”Något mäktigt händer när ett Guds barn försöker få veta mer om honom och hans älskade Son. Ingen annanstans undervisas de här sanningarna tydligare och kraftfullare än i Mormons bok. …

Mina kära bröder och systrar, jag vittnar om att Mormons bok verkligen är Guds ord. Den har svaren på livets viktigaste frågor.”

President Russell M. Nelson, ”Mormons bok: Hur skulle ditt liv vara utan den?” *Liahona,* nov. 2017, s. 61, 62.

DE GODA MÄNNISKORNA I S:T GEORGE

När jag var omkring 12 år gammal såg jag en kyrkans film som visade hur president Lorenzo Snow (1814–1901) bad för de sista dagars heliga i S:t George i Utah, som led på grund av svår torka.

”Herre”, bad president Snow, ”välsigna de goda människorna i S:t George”.

De orden, ”de goda människorna i S:t George”, gjorde ett bestående intryck på mitt unga sinne. Eftersom jag bodde i Chile, försökte jag förställa mig vad för slags trofasta heliga ”de goda människorna i S:t George” var. Jag ville träffa dem.

Över 30 år senare, år 2005, tog jag och min familj vår andre son till Provo i Utah, där han skulle förenas med sin bror som studerade vid Brigham Young University. Kvällen efter vår ankomst sa jag: ”Jag vill åka och träffa de goda människorna i S:t George.”

”Men Papá”, protesterade min äldste son, ”S:t George ligger långt bort”.

”Hör på”, svarade jag, ”Papá betalade för flygbiljetterna. Papá betalar för maten. Papá betalar för bensinen. Papá vill bara en sak för sin egen del. Han vill träffa de goda människorna i S:t George!”

”OK”, sa min son när han insåg att jag menade allvar.

Nästa dag reste vi de 42 milen. När vi hade kommit fram till S:t George åkte vi till templets besökscenter och visades runt i president Brigham Youngs (1801–1877) vinterhem. Vi besökte också stadens tabernakel och jag fick lov att tala en liten stund till min familj från samma talarstol där president Snow hade talat till ”de goda människorna i S:t George”. Vi promenerade runt i staden och tittade på och träffade folk. De verkade vara normala, trofasta sista dagars heliga.

Jag var glad att vi åkte dit. Men när vi återvände till Chile insåg jag något: Jag hade sett ”de goda människorna i S:t George” förut.

Tack vare mitt arbete och mina ämbeten i kyrkan har jag rest över hela Chile. I Calama har jag sett unga vuxna som strävar efter att hålla buden. I La Serena har jag sett hängivna föräldrar som kommer tidigt med barnen till möteshuset för att delta i kyrkans möten. I Antofagasta har jag sett sista dagars heliga som dagligen kämpar för det som är rätt. I Vallenar, Copiapó, Caldera, Tocopilla och andra städer har jag sett medlemmar som böjer knä i bön och sedan fortsätter framåt, även när det är svårt.

När jag ser trofasta sista dagars heliga som lyder och håller ut – oavsett var de bor eller vilka utmaningar de ställs inför – säger jag till mig själv: ”Dessa är de goda människorna i S:t George.” ■

Claudio Gonzalez, Antofagasta, Chile

ILLUSTRATION ALLEN GARNS

När jag ser trofasta sista dagars heliga – oavsett var de bor – säger jag till mig själv: ”Dessa är de goda människorna i S:t George.”

”FAKTISKT ÄR JAG EN”

Jag hade just satt mig på bussen när en man på andra sidan gången lutade sig mot mig och sa: ”Du har en vacker själ.”

Självfallet blev jag överraskad. Jag hade aldrig fått en komplimang om min själ förut. Osäker på hur jag skulle svara sa jag bara: ”Tack.”

Mannen sa att han kunde se att jag hade det tack vare hans arbete i hans religiösa grupp. Jag lyssnade på honom medan han gav mig råd om hur jag kunde bevara min själ vacker.

När bussen stannade ställde vi oss båda upp för att gå av och han uttryckte en sista tanke till mig: ”Se till att inte lyssna på de där mormonerna.”

Tiden tycktes stå stilla ett ögonblick. Den här mannen hade sett något särskilt i mitt ansikte, men han hade ingen aning om att det var *tack vare* min religion.

Hur skulle jag svara? Helt ärligt var min första tanke att inte säga något alls utan låtsas som om jag inte hade hört honom. Jag var orolig att han skulle reagera negativt eller på ett obehagligt sätt om jag berättade att jag var medlem i kyrkan.

Jag visste att min själ inte kunde lysa för andra om jag inte stod som ett vittne.

ILLUSTRATION BRADLEY CLARK

Men då kom jag att tänka på ett skriftställe: ”Jag skäms inte för evangeliet. Det är en Guds kraft till frälsning för var och en som tror” (Rom. 1:16). Jag insåg att jag inte skämdes för evangeliet och att jag visste att min själ inte kunde lysa för andra om jag inte stod som ett vittne. Med ny beslutsamhet tittade jag på mannen och sa: ”Faktiskt är jag en.”

Mannen stirrade på mig och jag stirrade tillbaka. Till min förvåning skrattade han och sa att han inte kunde bli medlem i kyrkan eftersom han var alltför förtjust i kaffe. Jag skrattade också och vi skildes åt.

Jag är fortfarande glad över valet jag gjorde. Jag vet att det kan vara svårt att stå för medlemskapet i kyrkan. Ibland kan det vara skrämmande! Men när vi står upp för Gud kan våra själar lysa som ljus för världen. ■

Abby Thorne, Utah, USA

Jag fortsatte med löpningen på parkeringen, till och från, i tre år.

LÖPNING MED OVÄNTADE FÖLJDER

En dag när jag letade efter en plats att springa på bestämde jag mig för att testa parkeringen vid en kyrka i mitt grannskap. Jag gillade den eftersom den var upplyst och asfalterad. Jag upptäckte att om jag sprang tio till femton varv runt byggnaden så skulle jag ha gjort mitt femkilometerspass.

Jag fortsatte med löpningen på parkeringen, till och från, i tre år. Då och då såg jag folk på parkeringen eftersom jag ibland sprang när det var möten eller andra aktiviteter.

Flera gånger fick jag intrycket att jag borde prata med någon om kyrkan, men jag visste inte hur jag skulle göra det. På väg hem från jobbet en kväll bestämde jag mig för att åka förbi och se om någon var där. När jag gick in i byggnaden träffade jag missionärerna som höll på att avsluta sina intervjuer med missionspresidenten. Jag presenterade mig själv och vi satte oss i foajén. Det var där de gav mig min första lektion om evangeliet.

De följande veckorna fortsatte jag att träffa missionärerna. När jag besökte sakramentsmötet gav medlemmarna mig kärlek, acceptans, vänskap och uppmuntran. När jag tänkte på vad jag hade lärt mig insåg jag att min nyfikenhet på kyrkan hade utvecklats till ett behov av att fatta ett beslut om att döpas eller inte. Jag kände att Anden manade mig att göra vad min himmelske Fader ville att jag skulle göra, men jag fortsatte att brottas med beslutet. Till slut döptes jag i november 2001, vid 36 års ålder.

Mitt beslut att springa på kyrkans parkering verkade obetydligt för stunden. Men det ledde till mina största välsignelser: mitt medlemskap i kyrkan, att jag träffade min underbara fru och att jag beseglades till henne för tid och evighet i San Diego tempel, Kalifornien.

Så, om ni råkar se någon som tränar på parkeringen utanför ert möteshus, presentera er! Man vet aldrig – han eller hon kan bli nästa medlem i er församling! ■

Daniel R. Thompson, Kalifornien, USA

ILLUSTRATION ALLEN GARNS

RÅD SOM JAG INTE VILLE HA

När min man och jag hade bestämt oss för att starta eget var de första tre åren svåra. Vi lyckades inte gå med vinst utan skuldsatte oss. Vi arbetade hårt, men oväntade problem gjorde den tiden till vårt livs svåraste.

Det blev ännu värre då min svärmor gick bort på juldagen, och bara en vecka senare, på nyårsafton, blev jag mycket sjuk. Vi var då utan pengar, hade förlorat vår bil och värst av allt, vi hade förlorat vår sjukförsäkring.

Så småningom visade det sig att jag hade en aggressiv form av cancer som hade utvecklats under minst fem år. Det var allvarligt och jag behövde opereras omedelbart. Jag hade inte mycket tid kvar och vi hade inga pengar till att betala för den dyra sjukvård jag behövde.

Min man och jag träffade biskopen och bad om hjälp. Vi förklarade att det bokstavligen gällde liv eller död. Biskopen var bekymrad men han sa att han kände sig manad att vänta lite till innan han hjälpte oss, för att se om inte en annan väg skulle öppnas för oss. Han försäkrade att om vår tro var tillräcklig, skulle Herren bereda en väg för mig att få den hjälp jag behövde.

Först gjorde biskopens svar mig arg och bitter. Det kändes som om både han och Gud hade övergett mig. Men jag hade ett vittnesbörd om evangeliet och jag trodde på att vår biskop var kallad av Gud. Trots min sorg bad jag min himmelske Fader att han skulle hjälpa mig fortsätta älska, respektera och stödja min biskop. När jag bad om det fick jag tröst och kände att Herren skulle hjälpa mig på något vis.

Min man och jag fortsatte visa vår tro och jag fick de nödvändiga medicinska proverna och bokade min operation, trots vår brist på pengar. Dagen före operationen sålde vi vår firma till ett bra pris, vilket gjorde att vi kunde betala alla mina vårdkostnader.

Nu blev det tydligt varför min biskop hade tvekat inför att hjälpa oss. Han handlade enligt inspiration för att jag skulle få en värdefull andlig upplevelse. Den upplevelsen lärde mig att lita på Frälsaren, till och med när vägen känns frustrerande och skrämmande. Jag är tacksam för rådet jag inte ville ha av min biskop. Jag vet nu att Gud är en underverkens Gud och att han aldrig överger oss. ■

Anonym, Porto Alegre, Brasilien

BILDER FRÅN GETTY IMAGES

Tre nutida pionjärresor

Tre unga vuxna berättar hur de blev medlemmar i kyrkan och skapade ett arv av tro för sig själva och för sina familjer.

Sarah Keenan

När jag tjänade som missionär i Melbourne, Australien, var jag i en församling som bestod av internationella studenter. När de skulle lära sig om pionjärerna i söndagsskolan undrade jag hur pass intresserade de skulle vara – de var nästan alla nyomvända och ingen av dem hade förfäder som hade korsat de nordamerikanska slätterna.

Till min förvåning tyckte många av de internationella studenterna att berättelserna var spännande. Några av dem nämnde att de personligen kunde relatera till de första heliga: Precis som pionjärerna var dessa internationella studenter nyomvända och hade gjort uppoffringar för att upprätta kyrkan i områdena där de bodde. För en del av de här medlemmarna var kyrkan antingen liten eller så fanns den inte i deras hemland. De var nutida pionjärer, som skapade ett nytt religiöst arv åt framtida generationer.

Här är tre berättelser från nyomvända som har blivit nutida pionjärer.

ÄRA MIN SLÄKT PÅ NYA SÄTT

Nami Chan, Taoyuan, Taiwan

Min familj och en stor del av min släkt i Taiwan är buddister. När jag var liten minns jag att jag hjälpte till att förbereda offer åt våra förfäder och olika gudar inför det kinesiska nyåret och andra högtider. Det var en familjetradition och även ett sätt för oss att fira minnet av våra förfäder och föra frid och välgång till familjen.

När några av mina släktingar gick med i en fristående kristen kyrka påverkade det inte min familj alls först. Men under Qingmingfesten, när man dyrkar förfäder och bränner rökelse vid deras gravar, vägrade mina kristna släktingar att delta. De sa att de hade bestämt sig för att följa de tio budorden, särskilt "Du ska inte ha andra gudar vid sidan av mig" (2 Mos. 20:3). Min familj hade inte pratat om några andra trosuppfattningar tidigare, men från och med den dagen

symboliserade kristendomen förstörda traditioner i min familjs ögon, och sågs i ett negativt ljus.

När jag gick på ett universitet träffade jag sista dagars heliga missionärer på gatan. I vanliga fall hade jag inte varit intresserad av vad de hade att säga, men ett antal upplevelser hade förberett mitt hjärta för att ta emot deras budskap. Medan de undervisade mig gick jag med på att be och läsa Mormons bok, och jag började utveckla ett personligt vittnesbörd om det som jag blev undervisad om. Men, på grund av mina föräldrars känslor i fråga om kristendomen ville jag inte berätta för dem att jag ville bli döpt. Flera månader efter mitt första möte med missionärerna berättade jag till slut för mina föräldrar att jag ville blir döpt och att jag ville tjäna som missionär. De blev upprörda, men jag visste att jag hade valt rätt.

Jag har inga pionjärförfäder, men jag tycker att jag förstår deras uppoffringar. Det är svårt att ge upp vissa traditioner och möta motstånd från släktingar. Till och med nu, fem år efter att jag blev medlem i kyrkan och under tiden hunnit verka som missionär, kan min familj inte helt och hållet stödja mitt beslut, men de har accepterat det. Genom att bli medlem i kyrkan har jag fått möjlighet att hedra min familj på nya sätt, genom att släktforska om mina förfäder. Mitt vittnesbörd om Jesus Kristus och hans försoning hjälper mig att lösa de konflikter som uppstår med min familj.

FINNA GLÄDJE GENOM EVANGELIET

Harry Guan, Utah, USA

Jag växte upp i Kina och ansåg mig själv vara kristen, trots att jag faktiskt aldrig gick i kyrkan. Jag var intresserad av Gud och Jesus Kristus och jag tyckte den kristna läran var mycket trösterik.

När jag flyttade till USA för att gå på college började jag gå till en fristående kristen kyrka. Efter några månader fick jag höra talas om Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga av några vänner som funderade på att studera vid Brigham Young University. Jag frågade några elever som gick i den kristna kyrkan om de sista dagars heliga och blev förvånad när de på det bestämdaste rådde mig att hålla mig borta från "mormonerna". Först lyssnade jag på deras råd, men när jag skrollade genom sociala medier en vecka senare stötte jag på ett tal av äldste Jeffrey R. Holland i de tolv apostlarnas kvorum. I talet nämnde han att kyrkans medlemmar bör visa respekt för andra religioner (se "Faith, Family, and Religious Freedom", lds.org/prophets-and-apostles). När jag lyssnade på äldste Holland kände jag vad jag nu vet är Anden, och jag bestämde att jag behövde veta mer om kyrkan. Det ledde till att jag gick till kyrkan och senare träffade missionärerna. Jag blev berörd av deras lärdomar, särskilt av frälsningsplanen. Mina föräldrar var inte särskilt glada när jag bestämde mig för att döpas, men de accepterade att jag var gammal nog att fatta mina egna beslut. När mina morföräldrar hälsade på mig i USA några månader senare kunde jag undervisa dem om evangeliet. De bestämde sig båda för att döpas.

Evangeliet har gett mig så mycket glädje och det har lett mig till min blivande fru. Det är värt varje uppoffring jag har gjort eller kommer att göra.

BANA VÄG FÖR FRAMTIDA GENERATIONER

Brooke Kinikini, Hawaii, USA

Jag blev medlem i kyrkan när jag var 15 år, men jag hade gått i kyrkan och utvecklat min tro och mitt vittnesbörd sedan jag var barn. Jag var den enda medlemmen i min familj, men mina

trofasta vänner älskade mig och ledde mig genom sina exempel.

Till skillnad från pionjärerna förr i tiden behövde jag aldrig traska över de frusna slätterna med en handkärra. Faktum är att jag inte upplevde särskilt många svårigheter alls när jag blev medlem i kyrkan. Visst, jag förlorade några vänner och jag fick gå till kyrkan ensam och gå i seminariet på egen hand. Men när jag tänker på den inverkan det har haft och fortsätter att ha i mitt liv, vet jag att det var ett av de bästa besluten jag någonsin fattat. Mitt beslut att döpas, att beseglas i templet, och att förbli trofast mot mina förbund har skapat en kedjereaktion som kommer att ha en positiv inverkan på mina tre härliga barn, så väl som på framtida generationer, för alltid.

Att vara pionjär handlar om att bana vägen för andra. Jag brukar tänka att en av de stora välsignelserna jag fått som trofast medlem i kyrkan är att jag kan hjälpa till att föra andra till Kristus. En till synes liten händelse – såsom en femtonårig flickas dop i Maui, Hawaii, eller en fjortonårig pojkes ödmjuka bön i en skogsdunge – kan förändra familjer i det förflutna, nu och i framtiden.

I dag är titeln pionjär inte reserverad för nyomvända. När vi försöker bygga ett bestående arv av trofasthet för framtida generationer kan vi alla bli pionjärer. ■

Författaren bor i Utah, USA.

GÖRA ANSPRÅK PÅ VÅRT PIONJÄRARV

”Jag älskar och hedrar tron och modet hos dessa första pionjärer i kyrkan. På den tiden bodde mina egna förfäder en hel ocean härifrån. … Ingen av dem färdades över slätterna. Men som medlem i kyrkan gör jag med tacksamhet och stolthet anspråk på detta pionjärarv som mitt eget.

Med samma glädje gör jag anspråk på arvet från nutida pionjärmedlemmar som bor i alla länder och vars egna berättelser om ihärdighet, tro och uppoffringar ger denna sista dagars psalm om Guds rike nya och härliga verser.”

Äldste Dieter F. Uchtdorf, i de tolv apostlarnas kvorum, ”Fädernas tro”, *Liahona,* maj 2008, s. 70.

Har du förlorat kontakten? Försök sänka farten

Charlotte Larcabal
Kyrkans tidningar

Om du rankar ”att stå i långa köer” högst upp tillsammans med spindlar och ormar på din lista över personliga mardrömmar, är du inte ensam.

Vare sig vi står i kö, färdas i trafiken eller spanar efter bussen, avskyr vi att vänta.

Lyckligtvis håller väntetid på att bli något som bara hör mardrömmarna till: en risk vi kanske bävar för, men som inte är en daglig verklighet. Vi lever i en tid utan väntetider. Teknologin snabbar upp allting så mycket att vi har sämre koncentrationsförmåga än en guldfisk (jo, faktiskt).[1] När vi väl behöver vänta försöker vi fylla vår tid – vanligtvis genom att vända oss till en mobilenhet.

Det är inget fel på teknologi eller effektivitet i sig, men ett högt tempo och konstanta distraktioner kan hålla oss borta från något mycket viktigare.

Mer än ett slagfärdigt skriftställe

För inte så länge sedan kände jag mig andligen på drift. Jag kunde inte förstå det. Jag gick i kyrkan, rabblade böner och kastade en blick på skrifterna. Ibland kände jag andliga maningar, men över lag kände jag att jag inte hade någon kontakt med Gud.

När jag berättade om det här för min himmelske Fader i en bekymrad bön, kom följande ord till mig: ”Bli stilla och besinna att jag är Gud” (Ps. 46:11).

Det var som om ordet *stilla* var färgmarkerat, understruket och i fetstil.

Jag kanske gjorde allt som var rätt, men jag gjorde det i hög hastighet och med ytligt fokus. Jag hade börjat leva efter evangeliet på ett distraherat sätt.

Ingen religiös utövning kunde ge mig någon djup andlig kontakt om mitt deltagande var ytligt och distraherat. Det var mycket mer än ett slagfärdigt skriftställe. För att lära känna Gud och få kontakt med den gudomliga, genomträngande kunskapen jag längtade efter, behövde jag sänka farten och bli stilla.

Att följa den maningen var inte lätt. Men det gjorde all världens skillnad.

”Jag älskar att vänta”, har nog ingen sagt någonsin. Men det kanske vi borde.

Sänk farten

Nephi lär att de som ”*flitigt söker* skall finna, och Guds hemligheter skall *avslöjas* för dem genom den Helige Andens kraft” (1 Ne. 10:19; kursiveringen tillagd).

Låt oss titta på versen bit för bit: Att få kunskap om Guds hemligheter kräver att vi *söker flitigt*. Det innebär konsekvent och målmedvetet arbete, inte en enstaka googling. Sedan poppar hemligheterna inte plötsligt upp, de *avslöjas* gradvis. Den här processen tar tid. Och tiden är avgörande!

ILLUSTRATION PASCAL CAMPION

Den *tid* vi lägger på att begrunda och söka ger oss *tid* att få kontakt med Anden, och genom Andens kraft kommer svaren.

President David O. McKay (1873–1970) har sagt att meditation – ”djupa funderingar över något religiöst tema” – ”är en av de mest … heliga dörrar genom vilka vi kommer till Herrens närhet”.[2] Genom att sänka farten kan vi öppna dörren till uppenbarelse. Vi kan se bortom världens utbredda ideal och få kontakt med det gudomliga. Vi *behöver* den dörren. Vi behöver sänka farten.

Det krävs ansträngning

För mig betydde sänka farten att knäböja och be med hörbara ord. Den vördnadsfulla kroppsställningen och mina egna hörbara ord hjälpte mig att fokusera bättre. Att sänka farten betydde att jag studerade i mina fysiska skrifter och tog anteckningar för hand. Det kräver mer tid och ansträngning, och den ökade tiden och ansträngningen är ett bra sätt att vakna upp och väcka våra själsförmågor, så att Anden och vår längtan efter sanning kan verka i oss, och fröet till vårt vittnesbörd kan slå rot och växa upp och bära frukt (se Alma 32:27, 37).

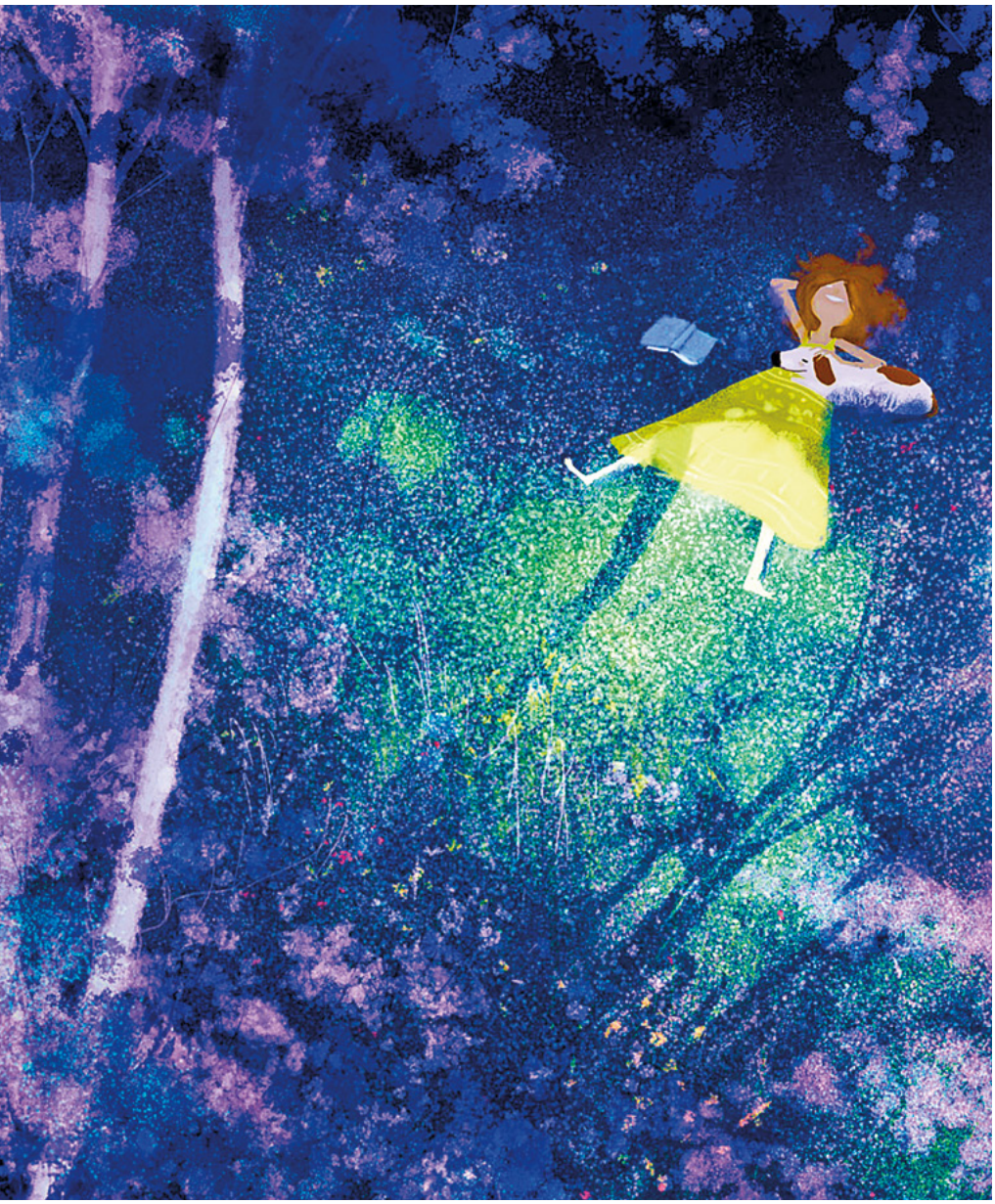

Vi kan hitta nästan vilken information som helst med några få tangenttryckningar, men andlig insikt och omvändelse kräver *tid* och flitig *ansträngning*. *Hur* du sänker farten och gör ansträngningar för evangeliets skull är inte viktigt, bara att du gör det! När informationen serveras åt oss tar vi bort en stor del av vårt personliga engagemang i vårt eget lärande. Vi tar bort tillfällen att få kontakt med Anden.

Vi kan absolut använda den teknologi och de framsteg som förenklar våra dagliga uppgifter och hjälper oss att använda vår tid mer effektivt. Men vi har inte råd att anamma den distraherade livsstil och det ytliga tänkande som så ofta följer. I stället för att bäva för att behöva vänta, kan vi se det som en möjlighet att sänka farten, meditera och fördjupa vår kontakt med Anden. ■

SLUTNOTER

1. Se Leon Watson, ”Humans Have Shorter Attention Span Than Goldfish, Thanks to Smartphones”, *The Telegraph,* 15 maj 2015, telegraph.co.uk.
2. Se *Kyrkans presidenters lärdomar: David O. McKay* (2003), s. 32.

Att hantera svåra frågor:

3 PRINCIPER SOM KAN VARA TILL HJÄLP

Så här kan du söka svar för att stärka din tro.

Har du någon gång haft frågor om evangeliet eller kyrkan? Har du någon gång oroat dig för om din fråga innebär att du inte har tillräckligt med tro eller att ditt vittnesbörd inte är tillräckligt starkt?

Frågor är en normal och nödvändig del av din resa genom jordelivet. De kan leda dig till större insikt och tro. Men din attityd, ditt motiv och ditt tillvägagångssätt för att hitta svaren påverkar resultatet.

I seminariet får du lära dig de här tre principerna som kan vägleda dig till eviga sanningar.

BAKGRUND FRÅN GETTY IMAGES

1. Handla i tro

När du har en fråga kan du handla i tro genom att välja att lita på Gud och vända dig till honom först för att få svar. Gud ger svar ”rad på rad, bud på bud” (2 Ne. 28:30). Det är viktigt att du förlitar dig på det vittnesbörd som du redan har i stunder av tvivel.

”Tvivla på era tvivel innan ni tvivlar på er tro.”[1] – äldste Dieter F. Uchtdorf

”Håll … fast vid det du redan vet och var stark tills du får ytterligare kunskap.”[2] – äldste Jeffrey R. Holland

2. Granska idéer och frågor ur ett evangelieperspektiv

Om du tänker på frågorna i sammanhang med frälsningsplanen och Frälsarens lärdomar, kan du börja se saker så som Gud ser dem. Det kan hjälpa dig omvärdera dina frågor enligt Guds sanningsnorm, snarare än världens.

”Att vara förankrad vid evig sanning … ger oss den frid som kommer av tro på Jesus Kristus och vetskapen att vi befinner oss på vägen mot evigt liv.”[3] – president Dallin H. Oaks

”Om du upptäcker något som verkar blockera evangeliets glädje och ljus i *ditt* liv uppmanar jag dig att se det ur evangeliets perspektiv. Titta genom evangeliets lins och låt inte obetydliga och ovidkommande saker skymma din eviga syn på den stora lycksalighetsplanen.”[4] – äldste Gary E. Stevenson

3. Sök ytterligare insikt i gudagivna källor

Gud har gett dig många olika källor du kan använda när du söker efter sanningen. De är till exempel den Helige Anden, skrifterna, din familj, kyrkans ledare och även källor utanför kyrkan som stärker din tro på Jesus Kristus. Se till, när du letar efter svar, att skilja mellan opålitliga källor och pålitliga källor som stärker din tro och inbjuder den Helige Anden i ditt liv.

”Rikliga förmåner … kommer genom era ansträngningar att förstora, utvidga och öka er

kunskap om sanningen. Använd skrifterna och profeternas uttalanden till att utvidga er kunskap."[5] – äldste Richard G. Scott (1928–2015) "Vi [söker] ständigt efter sanning i alla bra böcker och andra sunda källor. 'Finns det något som är dygdigt, älskligt eller hedrande eller berömvärt, så söker vi efter detta' [TA 1:13]."[6] – äldste Dieter F. Uchtdorf

Pröva själv!

Följande exempel visar hur det kan gå till. Observera att de här inte är några fullständiga svar, utan bara exempel på hur en ung man eller ung kvinna kan försöka besvara de här frågorna för sig själv. Du bör fortsätta studera och be om de ämnen som du har frågor om för att kunna hitta svar och stärka din tro.

Varför låter en kärleksfull himmelsk Fader dåliga saker hända?

Handla i tro: Jag har känt Guds kärlek till mig och jag vet att han finns, även om jag inte förstår varför Gud låter dåliga saker hända.

Granska idéer och frågor ur ett evangelieperspektiv: Handlingsfriheten är en viktig del av frälsningsplanen. Gud sände oss ner till jorden för att vi skulle få uppleva prövningar, fatta beslut och få en fysisk kropp. Men att låta människorna fatta beslut innebär att de ibland fattar fel beslut och påverkar andras liv. Och prövningar som inte är ett resultat av dåliga val – såsom naturkatastrofer, funktionshinder och död – kan ge oss tillfällen att stärka våra vittnesbörd och vår tillit till Gud.

Sök ytterligare insikt i gudagivna källor: Vad säger skrifterna och nutida profeter om orsaken till att vi går igenom svåra saker? "Dina motgångar och dina lidanden skall endast vara ett ögonblick, och därefter skall Gud, om du har uthärdat väl, upphöja dig i höjden" (L&F 121:7–8). Äldste Jeffrey R. Holland i de tolv apostlarnas kvorum har sagt: "Gud lämnar oss aldrig ensamma eller utan hjälp när vi står inför svårigheter."[7] Jag förstår inte orsaken till alla mina prövningar, men jag tror på att Jesus Kristus sonade mina och alla andras synder. Jag kan vända mig till honom och till min himmelske Fader för att få frid, styrka och stöd under mina prövningar (se Alma 7:11–12).

Hur vet jag att den Helige Anden talar till mig?

Handla i tro: Även om jag ibland tycker det är svårt att veta om jag får inspiration, vet jag genom att höra andras vittnesbörd och genom att läsa skrifterna, att Anden hjälper mig förstå om jag fortsätter försöka höra hans råd.

Granska idéer och frågor ur ett evangelieperspektiv: Gud ger oss den Helige Andens gåva så att vi kan få inspiration till att göra det som är rätt. Om jag får maningar att göra något bra kan jag veta att det är från Anden, även om det låter som mina egna tankar.

Sök ytterligare insikt i gudagivna källor: I skrifterna står det: ”Var ödmjuk så skall Herren din Gud leda dig vid handen och besvara dina böner” (L&F 112:10). Äldste David A. Bednar i de tolv apostlarnas kvorum har sagt att ”uppriktig önskan och värdighet inbjuder uppenbarelsens ande i vårt liv”.[8] Om jag försöker vara ödmjuk och göra mitt bästa för att vara värdig Anden, vägleder Herren mig till svaren. Han lär mig hur Anden talar till just mig.

Sammanfattning

Frågor är inte ett tecken på bristande tro utan tyder ofta på ett växande vittnesbörd. När du handlar i tro, granskar idéer och frågor utifrån ett evangelieperspektiv och söker ytterligare insikt i gudagivna källor, kan du hitta användbara svar på dina frågor och få större tro på Jesus Kristus. ■

SLUTNOTER

1. Dieter F. Uchtdorf, ”Kom och förena er med oss”, generalkonferensen i oktober 2013.
2. Jeffrey R. Holland, ”Jag tror”, generalkonferensen i april 2013.
3. Se Dallin H. Oaks, ”Som han tänker i sitt hjärta” (en kväll med äldste Dallin H. Oaks, 8 feb. 2013), lds.org/prophets-and-apostles.
4. Gary E. Stevenson, ”Andlig förmörkelse”, generalkonferensen i oktober 2017.
5. Se Richard G. Scott, ”Förvärvandet av andlig kunskap”, generalkonferensen i oktober 1993.
6. Dieter F. Uchtdorf, ”Vad är sanning?” (KUV:s brasafton för unga vuxna, 13 jan. 2013), broadcasts.lds.org.
7. Se Jeffrey R. Holland, ”Änglabetjäning”, generalkonferensen i oktober 2008.
8. Se David A. Bednar, ”Uppenbarelsens ande”, generalkonferensen i april 2011.

SE HUR DET GÅR TILL

Titta på videon ”Madisons berättelse” för att se en ung kvinna gå igenom processen med att besvara sina egna frågor. Besök **lds.org/go/71853.**

Hur kunde jag ta hand om någon som var så butter?

NÄR DET VAR SVÅRT ATT TJÄNA

Lyka T. Valdez

En av de svåraste sakerna jag har övervunnit är min ”jag bryr mig inte”-attityd. Om jag inte kände starkt för vad jag gjorde, var jag kall och otålig mot andra.

Allt det förändrades ett skollov när jag blev ombedd att sköta om min 76-årige farfar. ”Dadi”, som vi kallade honom, hade fått en stroke som hade gjort honom halvt förlamad. När min familj bad mig att sköta om honom i två månader kunde jag inte ens föreställa mig hur!

Jag var tvungen att stiga upp tidigt för att laga hans frukost och ordna med hans bad och medicin. Jag hjälpte honom gå omkring för att få daglig motion. Eftersom han hade svårt att röra sig fick jag vara vid hans sida hela tiden, till och med när han skulle tvätta sig och gå på toaletten. Som artonårig flicka var den biten svårast.

Förutom det var han svår att umgås med. Han är inte medlem i kyrkan och har andra principer än vad jag har. Han var en man full av klagomål – skrek alltid, log aldrig och sa jämt ”jag dör!” På grund av hans attityd var det svårt för oss att få en nära relation.

I början gjorde jag allt för att undvika sysslorna, men det fungerade inte. Så jag bestämde mig för att ändra min attityd och göra mitt bästa.

ILLUSTRATIONER CHRIS THORNOCK

Efter en vecka med den här nya inställningen blev det en glädje för mig att tjäna Dadi. Jag fick mer tålamod och jag började förstå hans lidande. När jag tjänade honom slutade jag tänka på det som en börda att vara med honom och istället se det som en möjlighet att skapa fina stunder med honom.

Dadi förändrades också. Den gamle bistre mannen blev en leende, vänlig farfar. Han började till och med tycka om att lyssna på FSY-sångerna!

En kväll hörde jag honom ge ifrån sig ljud, så jag tittade in i hans rum för att se vad han gjorde. Han bad för första gången. Jag blir dagligen inspirerad av den här förändringen.

Nu är jag tillbaka på college men jag och min familj åker fortfarande två gånger i månaden för att hälsa på Dadi. Vi äter med honom och sjunger för honom. Hans hälsa har försämrats så nu är mina böner den bästa hjälp jag kan ge honom.

Jag är tacksam för möjligheten jag hade att vaka över Dadi, eftersom det hjälpte mig se vad jag kan ge. Kärlek är något mycket mäktigt – den fick både mitt och Dadis hjärta att mjukna. Jag har lärt mig innebörden av uppoffringar och medlidande. Osjälvisk kärlek gör verkligen hjärtat lättare! ■

Författaren bor i Santiago, Filippinerna.

TJÄNA DIN FAMILJ

”Börja ert tjänande i era egna hem och inom era egna familjer. Det är dessa relationer som kan vara eviga. Även om, och kanske speciellt om, er familjesituation inte är perfekt så kan ni hitta sätt att hjälpa, lyfta och stärka. Börja där ni är, älska dem som de är och förbered er för den familj ni önskar få i framtiden.”

Bonnie L. Oscarson, tidigare Unga kvinnors generalpresident, ”Behoven omkring oss”, generalkonferensen i oktober 2017.

ATT FÖRBEREDA TALET

1. ANVÄND SKRIFTERNA OCH NUTIDA PROFETERS LÄRDOMAR (SE L&F 52:9). Det här är kärnan i ditt tal. Det är trots allt en av de främsta anledningarna till att vi är i kyrkan – för att undervisa och lära oss om Jesu Kristi evangelium. Du kan studera ditt ämne med hjälp av Handledning för skriftstudier (på scriptures.lds.org) och generalkonferenstal (sök ämnesvis på gc.lds.org). Se till att du förstår skriftställena och citaten som du planerar att använda i talet. Om du behöver hjälp kan du fråga dina föräldrar eller ledare i kyrkan.

2. INBJUD ANDEN. Det är alltid en god idé att du ber och förbereder dig i förväg, för att kunna ha Anden hos dig när du talar. Anden lugnar inte bara dina nerver utan vittnar även om sanningen (se L&F 42:14). Bjud in Anden till sakramentsmötet genom att vittna om vad du tror är sant.

3. TÄNK PÅ EN PERSONLIG BERÄTTELSE. Ett av de bästa sätten att knyta an till andra är genom berättelser. Vi tycker om att höra om andras upplevelser och om hur deras liv är. Så försök tänka på en rolig, unik eller svår upplevelse du haft som har att göra med den evangelieprincip som du har fått i uppgift att tala om. Vad lärde du dig av den upplevelsen? Hur hjälpte den dig? Det är ett bra sätt att inleda talet om du inte kan komma på hur du ska börja.

4. ÖVA, ÖVA, ÖVA! När ditt tal är färdigskrivet vill du kanske öva genom att tala högt för dig själv, och sedan kanske för någon familjemedlem eller vän. Då kan du se om ditt tal håller sig inom den givna tiden och om det finns delar som behöver förtydligas. Om det är okej med din biskop kan du också komma till kyrkan i förväg och gå igenom talet från talarstolen!

7 TIPS *för* ATT HÅLLA TAL

Ska du snart tala på sakramentsmötet? Pröva de här tipsen.

Sarah Hanson

Jag vet inte hur det är för dig, men när jag blir kallad att tala på sakramentsmötet blir jag riktigt nervös – inte för att skriva talet, utan för att *framföra* talet. Jag oroar mig alltid: ”Tänk om jag är för tråkig! Tänk om jag glömmer att säga något! Tänk om jag säger fel!”

Har du känt så någon gång? (Förhoppningsvis är jag inte den enda.) Om det skulle hända är det inte hela världen! Ta en titt på de här sju tipsen om hur du kan bli bättre på att tala och hålla ett engagerande tal.

ILLUSTRATION ADAM HOWLING

ATT HÅLLA TALET

5. UNDVIK EN INLEDNING I STIL MED ”JAG VILL INTE STÅ HÄR FRAMME”. Den här inledningen kan ta sig olika uttryck, men de flesta åhörare känner genast igen den. Oftast är den något i stil med: ”När biskopen ringde för att be mig tala försökte jag komma på en ursäkt för att slippa.” De flesta medlemmar i kyrkan kan sympatisera med hur obekvämt det kan vara att hålla tal, men när du i princip säger ”jag vill inte vara här”, skulle det kunna tolkas som ”snälla, lyssna inte på mig”. Det är bäst att undvika den typen av inledning helt och hållet. Visa entusiasm över ditt ämne!

6. TALA TYDLIGT. Det är inte ovanligt att man talar för snabbt eller för tyst på grund av nervositet. Jag vet precis hur det är! Men det är viktigt att tala tydligt när du håller tal så att församlingen kan förstå dig. Gör en medveten ansträngning att dra ner på tempot, uttala orden högt och tydligt (ja, man kan tala för tyst även med en mikrofon). Folk vill höra vad du har att säga!

7. TITTA OFTA UPP. Ögonkontakt är en mycket viktig del av god kommunikation. Den visar om du verkligen är fokuserad och engagerad i ett samtal. Du behöver absolut inte ha ögonkontakt med varenda människa i församlingen när du talar, men om du ofta tittar upp mot bakre eller främre delen av salen blir du mycket mer intressant som talare. Undvik att hålla blicken klistrad vid dina anteckningar. Dina åhörare vill se ditt leende, inte din hjässa.

Även om du följer de här tipsen kan du råka säga fel eller lägga märke till någon som slumrat till på tredje raden. Betyder det att du är en usel talare? Givetvis inte!

När man är lite utanför sin bekvämlighetzon är det normalt att bli nervös och göra små fel. Men så länge du gör så gott du kan och inbjuder Anden spelar det ingen roll om du stammar eller glömmer att säga något. Du utför Guds verk och hjälper hans barn att lära sig mer om evangeliet!

Om du undervisar och vittnar om vad du tror på så blir det bra. ■

Författaren bor i Utah, USA.

Vad gör man i templet?

Templet är en helig plats där vi kan komma närmare vår himmelske Fader och Jesus Kristus. I templet blir vi undervisade om viktiga sanningar, deltar i prästadömsförrättningar (heliga ceremonier) och sluter förbund (heliga löften) med Gud vilka förbereder oss för att återvända till hans närhet.

Vi kan ta emot tempelförrättningarna för oss själva och även för våra förfäder. Ungdomar kan till exempel delta i dop för sina förfäder och för andra som inte hade tillfälle att döpas med rätt myndighet medan de levde. För vuxna finns även andra tempelförrättningar, till exempel begåvning och besegling (bland annat tempelvigsel).

Dop och konfirmation för våra förfäder

Dop och konfirmation är nödvändiga för att frälsa alla ansvariga människor som har levat på jorden (se Joh. 3:5). Men många har dött utan att ha fått höra om evangeliet eller ta emot dessa förrättningar. Genom Jesu Kristi nåd och barmhärtighet har en väg förberetts för att alla ska få dessa välsignelser. I templet kan värdiga medlemmar i kyrkan utföra dop för dem som har dött. I andevärlden predikas evangeliet (se L&F 138), och de som lyssnar kan välja att acceptera det och de förrättningar som utförts för dem.

TEMPLET: EN SYMBOL FÖR VÅR TRO

”Varje tempel är en symbol för vår tro på Gud och ett bevis på vår tro på livet efter döden. Templet är ändamålet med varje aktivitet, varje lektion, varje steg framåt i kyrkan. Alla våra ansträngningar att förkunna evangeliet, fullkomliggöra de heliga och återlösa de döda leder till det heliga templet.”

Russell M. Nelson, ”Förbered dig för templets välsignelser”, *Liahona*, okt. 2010, s. 41.

HUR FÖRBEREDER DU DIG?

Hur kan du förbereda dig för att ta emot templets förrättningar genom att hålla dina dopförbund?

.....

.....

.....

Vad mer behöver du göra för att bli redo att ta emot templets förrättningar?

.....

.....

.....

Är din tempelrekommendation giltig? Om du inte har en rekommendation kan du boka tid med din biskop eller grenspresident.

.....

För att lära dig mer om att besöka templet för första gången kan du gå till ”Inside Temples” på **lds.org/temples.**

Begåvningen

Ordet *begåvning* betyder ”gåva”. Tempelbegåvningen är en gåva från Gud varigenom han ger dig särskilda välsignelser, bland annat ”kraft från höjden” (L&F 95:8).

När du blev medlem i kyrkan tog du emot två förrättningar – dopet och konfirmationen. Tempelbegåvningen ges också i två delar. Först får du den inledande förrättningen där du symboliskt och på lämpligt sätt ”tvättas” ren och får särskilda välsignelser gällande ditt gudomliga arv och din eviga potential. Under den andra delen får du återstoden av din begåvning medan du lär dig mer om frälsningsplanen, nämligen skapelsen, vårt syfte på jorden och Jesu Kristi mission och försoning.

Under begåvningen ger vi högtidliga löften om att lyda Gud, följa Jesus Kristus, vara moraliskt rena och hjälpa till att bygga Guds rike. Vi blir lovade att om vi håller våra förbund ska vi få alla Guds eviga välsignelser.

Beseglingar

Familjen är en viktig del av Guds plan för vår lycka. Att förena familjer för evigt är den krönande välsignelsen som man kan få i templet genom prästadömets beseglingsmyndighet – samma myndighet som Jesus berättade om för sina apostlar (se Matt. 16:19). Tempelbeseglingen gör det möjligt för män och hustrur, och barn och föräldrar att vara tillsammans för evigt om de är trofasta sina förbund. ■

Jag visste att jag borde tycka om sabbaten men jag visste inte hur.

SABBATS

Alyssa Nielsen

I skrifterna står det att sabbatsdagen är en helig dag, en dag av fröjd och glädje, en vilodag, en dag att fira.[1] Men för några år sedan, när jag var i övre tonåren, tyckte jag att söndagarna var bedrövliga. I stället för frid kände jag stress. I stället för glädje, missmod. I stället för hopp, skuld. Jag hade verkligen ”sabbatsblues”.

Varje söndagsmorgon, efter att ha gömt mig pinsamt länge under täcket, fick jag till slut erkänna att det faktiskt var söndag och klä mig för att gå till kyrkan. I kyrkan tänkte jag på den gångna veckan. Under sakramentet brukade jag räkna upp alla mina misslyckanden och slutade inte förrän den förste talaren ställde sig upp. Resten av tiden i kyrkan blev en kamp för att hålla tillbaka tårarna medan skuldkänslorna förstärktes av att jag kände mig så urusel i kyrkan.

Eftermiddagen såg ungefär likadan ut. Jag kände skuldkänslor för gamla val, stress över framtida val och var ledsen över mina nuvarande omständigheter. Utan skola eller fritidsaktiviteter till att distrahera mig gick min tid åt till att älta negativa tankar.

Efter att ha lyssnat på, läst och sedan läst om president Russell M. Nelsons tal från generalkonferensen i oktober 2015 om hur sabbaten är en glädje, bad jag om att få känna frid på, och kärlek till, sabbaten istället för det missmod jag kände då.[2] Och det kom ett svar.

Fokusera på din himmelske Fader och Jesus Kristus

Jag kände mig manad att sluta tänka på mina bedrövelser och börja

FOTOILLUSTRATION DAVID STOKER

BLUES

fokusera på min relation till min himmelske Fader och Frälsaren. I stället för att begrunda mina misslyckanden, lade jag tid på att begrunda min Faders och min Frälsares engagemang i mitt liv.

När negativa tankar kom upprepade jag för mig själv vad jag visste och trodde om Gud och Jesus Kristus: Jag är ett Guds barn. Han älskar mig. Jesus Kristus är min bror och han sonade mina synder. De vill att jag ska vara lycklig och återvända till dem. Sabbaten är en gåva från Gud.

Jag började utöva tro på det här vittnesbördet.

Acceptera sakramentet på ett aktivt sätt

När jag ändrade fokus började jag också tänka om när det gällde hur jag såg på sakramentet. Under lång tid hade jag behandlat sakramentet som en stund då jag skulle straffa mig själv. Men det är inte dess syfte. Sakramentet är en helig förrättning där vi förnyar våra förbund. Det är en möjlighet att bli rena igen genom Jesu Kristi sonande kraft. Genom att fokusera på förrättningen och förbundet med tro och ett ångerfullt hjärta, insåg jag att sakramentet erbjöd frid när jag accepterade förlåtelsens gåva, höll mina förbund och tog emot Herrens ande (se L&F 20:77, 79).

När jag tänkte på Kristi försoning under sakramentet kom jag att tänka på en annan gåva. Jag kunde inte bara bli förlåten, utan jag kunde dessutom bli helad eftersom min Frälsare tog på sig min smärta och mina skröpligheter (se Alma 7:11–12). Genom hans försoning och sakramentet kunde jag få frid och styrka på sabbaten – och alla andra dagar – i stället för stress och missmod.

Och jag fick frid. Min Frälsare finns där för mig på söndagar, och alltid!

Utöva tro tålmodigt

Det här var inget som hände på en vecka. Det var en kamp och det tog tid. ”Men om vi hoppas på det vi inte ser, så väntar vi uthålligt” (Rom. 8:25). Jag fortsatte arbeta på mitt fokus och bad om att få känna kärlek till sabbaten.

Med tiden kände jag frid och glädje under den heliga dagen, men jag kunde inte sluta där utan att riskera att halka tillbaka i sabbatssvackan. Varje vecka krävs det att jag flitigt fokuserar på Frälsaren och sabbatens syfte, men jag vet att löftet om frid och glädje är sant. ■

Författaren bor i Utah, USA.

SLUTNOTER

1. Se 2 Mos. 20:11; 2 Mos. 31:15; 3 Mos. 23:32; Jes. 58:13, L&F 59:13.
2. Se Russell M. Nelson, ”Sabbatsdagen är en lust och en glädje”, *Liahona,* maj 2015, s. 129–132.

VISSA

SCHEMAN

VARAR EN MÅNAD,

ANDRA SCHEMAN VARAR

FÖR ALLTID

Det här spelschemat föreställer VM 2014 och förutsäger inte utgången i någon framtida turnering.

BAKGRUNDSFOTO: FOTBOLL OCH FLAGGOR: GETTY IMAGES

Du kan vara tempelvärdig

Äldste Quentin L. Cook
i de tolv apostlarnas kvorum

Det är vår stora önskan att medlemmarna i kyrkan ska leva så att de är värdiga en tempelrekommendation. Se inte templet som ett avlägset och kanske ouppnåeligt mål. De flesta medlemmar kan, om de arbetar med sina biskopar, uppnå alla krav på rättfärdighet på relativt kort tid, om de är fast beslutna att uppfylla villkoren och omvända sig fullständigt från sina överträdelser. Det infattar att vara villiga att förlåta oss själva och inte fokusera på våra brister eller synder som något som för alltid utestänger oss från att inträda i ett heligt tempel.

Frälsarens försoning utfördes för alla Guds barn. Hans återlösningsoffer tillfredsställer rättvisans krav för alla som verkligen omvänder sig. Skrifterna beskriver detta på ett mycket vackert sätt:

”Om än era synder är blodröda ska de bli snövita” (Jes. 1:18).

”Och [jag ska] aldrig mer minnas deras synder” (Jer. 31:34).

Vi försäkrar er att när ni lever efter rättfärdiga principer får ni och era familjer glädje, tillfredställelse och frid. Medlemmar, både vuxna och ungdomar, intygar för både sig själva och intervjuaren att de är värdiga när de besvarar frågorna för en tempelrekommendation. Det huvudsakliga villkoret är att vi stärker vårt vittnesbörd om Gud Fadern, hans Son Jesus Kristus och hans evangeliums återställelse och att vi upplever den Helige Andens hjälp.

Ni ska veta hur uppriktigt vi önskar att alla ska göra de förändringar som krävs för att vara värdiga att komma till templet. Begrunda under bön var ni befinner er i ert liv, sök Andens vägledning, och prata med er biskop om att förbereda er för templet. President Thomas S. Monson (1927–2018) har sagt: ”Det [finns] inget viktigare mål för dig att arbeta på än att bli värdig att besöka templet.”[1]

Det är min bön att var och en av oss ska hedra Frälsaren och göra de förändringar som krävs för att se oss själva i hans heliga tempel. Genom att göra det kan vi fullfölja hans heliga avsikter och förbereda oss själva och våra familjer för alla de välsignelser som Herren och hans kyrka kan ge oss i det här livet och i evigheten. ■

Från ett tal under generalkonferensen i april 2016.

SLUTNOT

1. Thomas S. Monson, ”Det heliga templet – en ledstjärna för världen”, generalkonferensen i april 2011.

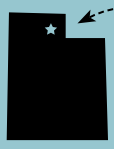

Född i
Logan, Utah
den 8 september 1940

Mellan 1960 och 1962 tjänade han i den
Brittiska missionen
och äldste Jeffrey R. Holland var en av hans missionärskamrater.

Inröstades som medlem i de
tolv apostlarnas kvorum
den 6 oktober 2007

Han spelade i statsmästerskapsmatcher på high school, både i
basket
och
fotboll.

Gifte sig med Mary Gaddie i
Logans tempel, Utah,
den 30 november 1962

Har **3 barn** *och*
11 barnbarn

ILLUSTRATIONER FRÅN GETTY IMAGES OCH ANDREW ROBERTS

Isabelles resa

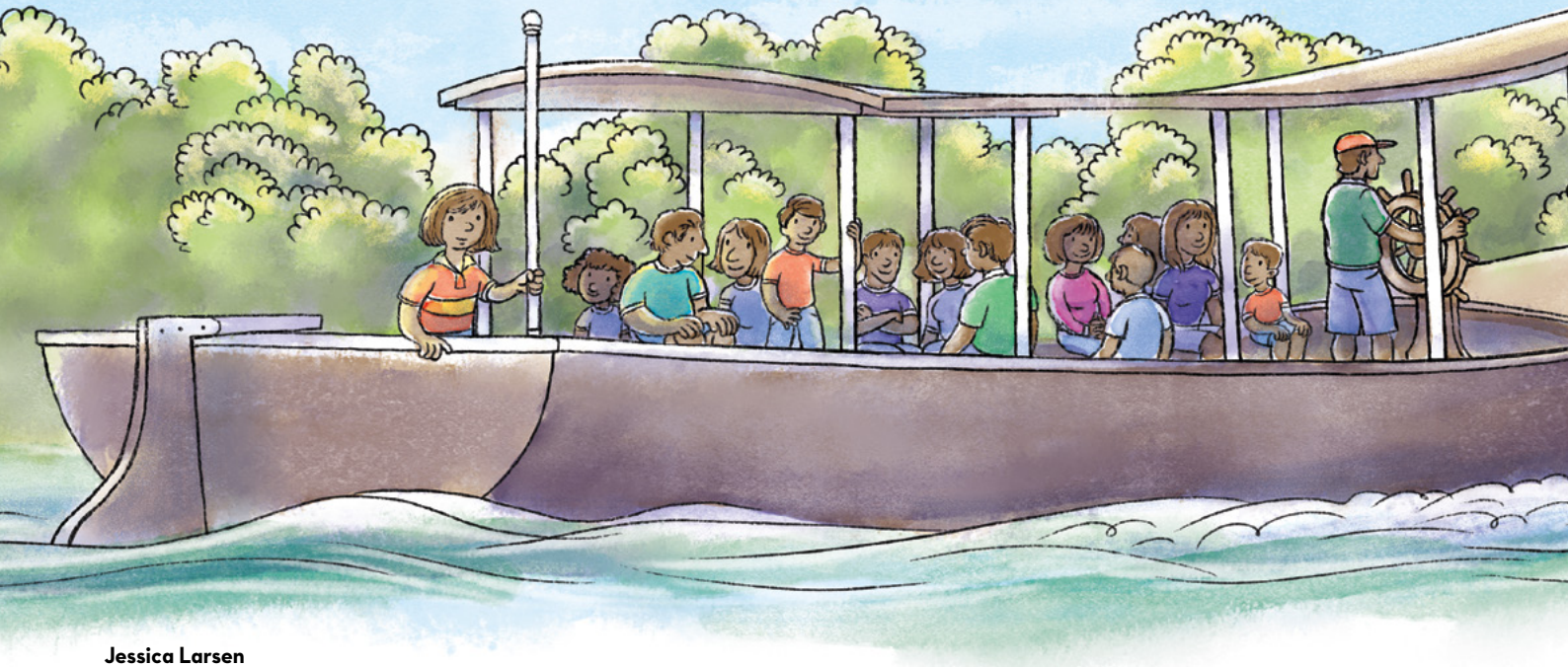

Jessica Larsen
Baserad på en sann berättelse

Brasilien, 1992

Isabelle kisade upp mot den djupblå himlen. Inte ett moln i sikte. Hon slickade sina torra läppar.

Hennes föräldrar talade lågmält med president Santiago, stavspresidenten. Båtens motor lät så högt att hon inte kunde höra dem. Men hon visste vad de pratade om. Dricksvattnet hade tagit slut.

Isabelle försökte tänka på varför de reste. De skulle till templet för att beseglas som familj! Hon tänkte på hur hennes föräldrar hade berättat om det vackra templet i São Paulo ända sedan hon var liten. Att åka dit kändes nästan som en saga. Isabelles familj bodde nämligen i Manaus, djupt inne i Amazonas regnskog, och det var över 320 mil till templet.

President Santiago hade nu planerat en sex dagar lång resa för att åka dit. Över 100 medlemmar hade bestämt sig för att följa med. ”Det blir en uppoffring för oss”, hade *Mamãe* sagt. ”Men uppoffringar ger välsignelser.”

I början var resan spännande. De sov i hängkojer på båtens däck, sjöng psalmer och läste skrifterna.

Men sedan tog dricksvattnet slut, och flodens vatten var för smutsigt för att dricka.

Isabelle kände hur *Mamãe* rörde vid hennes arm. ”President Santiago vill att vi samlas”, sa hon. ”Vi ska be om att få regn.”

Isabelle bad tillsammans med de andra i gruppen. Efter bönen kände hon sval luft kittla henne i nacken. Hon rusade till kanten av båten och flämtade till. Grå moln var på väg mot dem. Snart började regnet ösa ner! Hon öppnade munnen för att fånga regndropparna på tungan.

”Fort!” ropade *Mamãe*. ”Ta hinkar, bunkar – vad som helst!”

Isabelle tog en bunke och höll fram den. Hon ville samla så mycket vatten hon kunde. Alla arbetade tillsammans, skrattade och jublade. Snart hade de en enda genomblöt fest! Ovädret varade i femton minuter. Det var tillräckligt länge för att de skulle få det vatten de behövde. Det var ett underverk.

Till sist nådde båten land. Men de hade fortfarande drygt 240 mil kvar. Alla klev på bussen som skulle ta dem

Resan skulle bli lång och farlig, men det var värt det för att komma till templet.

OVÄRDERLIGA VÄLSIGNELSER

”Templets välsignelser är ovärderliga.”

President Thomas S. Monson (1927–2018), ”Templets välsignelser”, *Liahona*, maj 2015, s. 93.

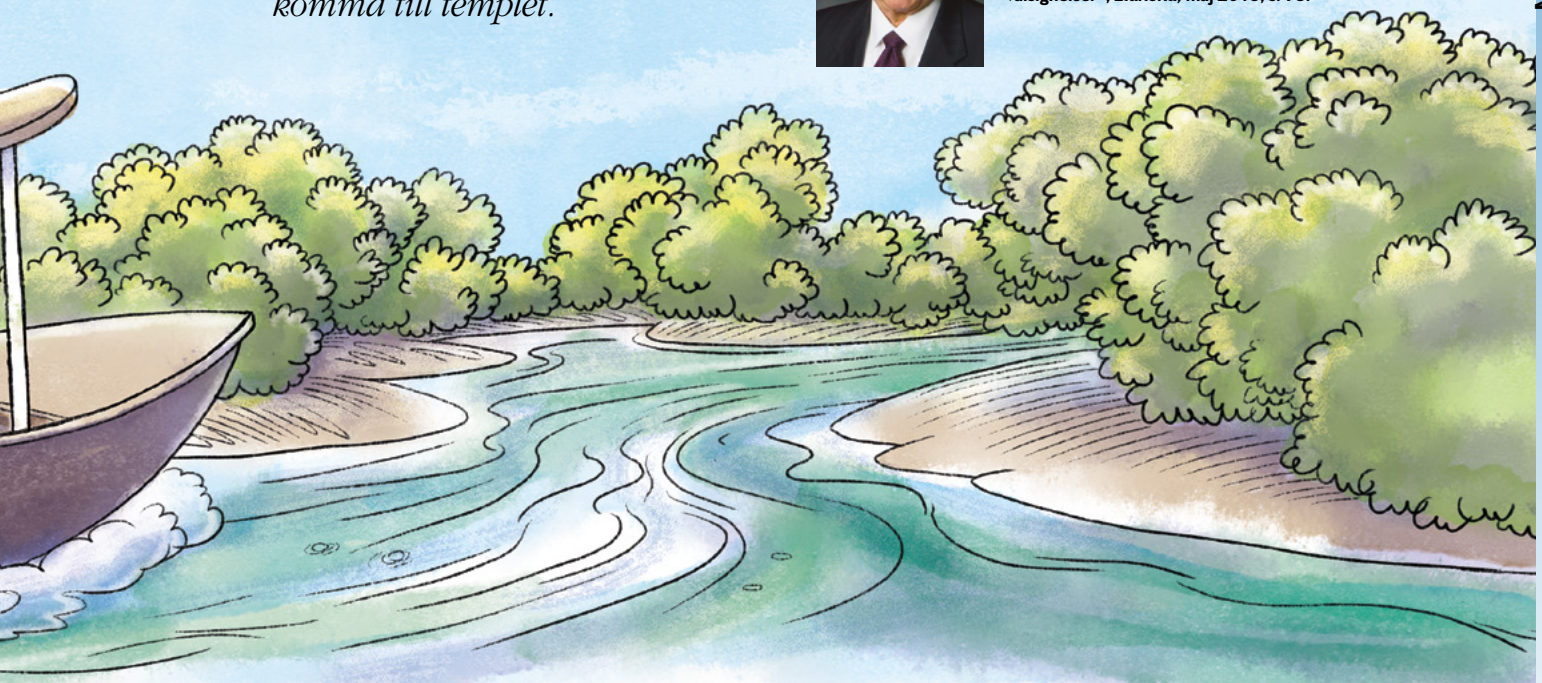

resten av vägen. I flera dagar skumpade bussen fram på dåliga vägar. En gång skumpade det så hårt att vindrutan gick sönder! Ibland åkte de genom varma, myllrande städer. Men vägarna var åtminstone inte lika gropiga där!

Alla var tacksamma när de stannade i en by eller stad för att äta. De åt i möteshus eller hos medlemmar längs vägen. Den första kvällen kom de fram så sent att Isabelle var rädd att ingen skulle vänta där på dem. ”Oroa dig inte”, sa *Mamãe* med ett trött leende. ”Titta!”

Grenspresidenten och grensmedlemmarna stod uppradade längs vägen. De höll en stor skylt som det stod ”Uppoffringar ger välsignelser” på. Isabelle log. *Mamãe* hade rätt!

Efter tre skumpiga dagar kom de äntligen fram till São Paulo. Isabelle ställde sig på sätet för att se bättre när bussen körde runt en krök. Plötsligt började alla i bussen jubla. *O templo! O templo!* De kunde se den höga, smala tempelspiran som reste sig över rader av palmer. Solen lyste på den gyllene ängeln Moroni.

Alla var utmattade, men ingen ville vila. De ville beseglas genast. När det var dags för Isabelles familj, klädde hon sig omsorgsfullt i vitt. När hon gick in i beseglingsrummet såg hon sin far stråla av glädje. Glädjetårar strömmade nerför *Mamães* ansikte. Deras resa hade varit lång och faktiskt lite farlig. Men det var värt uppoffringen, tänkte Isabelle. Hon log när hon tog sin plats för att beseglas till sin familj för evigt. ■

Författaren bor i Texas, USA.

År 2012 byggdes ett tempel i Manaus i Brasilien, där Isabelle växte upp. Då var Isabelle och de andra barnen vuxna och hade egna familjer. Många av dem kom för att se det vackra, nya templet och för att minnas sin egen resa.

Jenna Koford
Baserad på en sann berättelse

*”Det allra käraste jag har här på jord är min familj” (*Barnens sångbok, *s. 98).*

”Andrew! Bussen är här!” ropade mormor.

Andrew rusade ut genom dörren. Han vinkade hejdå till sin mormor, morfar och lillasyster Amy. Amy var för liten för att gå i skolan, så hon var hemma med mormor och morfar.

Andrew tyckte om skolan. Han tyckte om att leka med sina vänner på rasterna. Han tyckte om sin lärare fröken Kimball.

Efter morgonrasten sa fröken Kimball: ”Nästa vecka ska vi ha en ta-med-en-förälder-till-skolan-dag. Se till att era föräldrar tar med något från jobbet att visa oss när de kommer till skolan. Vi ser fram emot att få höra dem berätta!”

Andrew var inte så säker på att han gillade ta-med-en-förälder-till-skolan-dagen.

Goda morföräldrar

ILLUSTRATION GUY FRANCIS

Andrew blev varm om kinderna. Han hade inget att säga om sina föräldrar. Han kom inte ihåg så mycket om sin mamma. Hon hade lämnat dem när han var liten. Och Andrew kände inte ens sin pappa.

Andrew hörde andra barn berätta om sina mammor och pappor. Tonys mamma var brandman och Jessicas pappa arbetade i djurparken. Alla hoppades att hennes pappa skulle ta med en apa eller sengångare till lektionen.

Tony frågade Andrew: ”Dina föräldrar då?”

Andrew tittade på sina fötter. Han ryckte på axlarna. ”Jag bor hos mina morföräldrar.”

Andrew älskade mormor och morfar, men de hade inga spännande jobb. Mormor sålde filtar och babykläder. Morfar körde en stor matbil. Andrew var inte så säker på att han gillade ta-med-en-förälder-till-skolan-dagen.

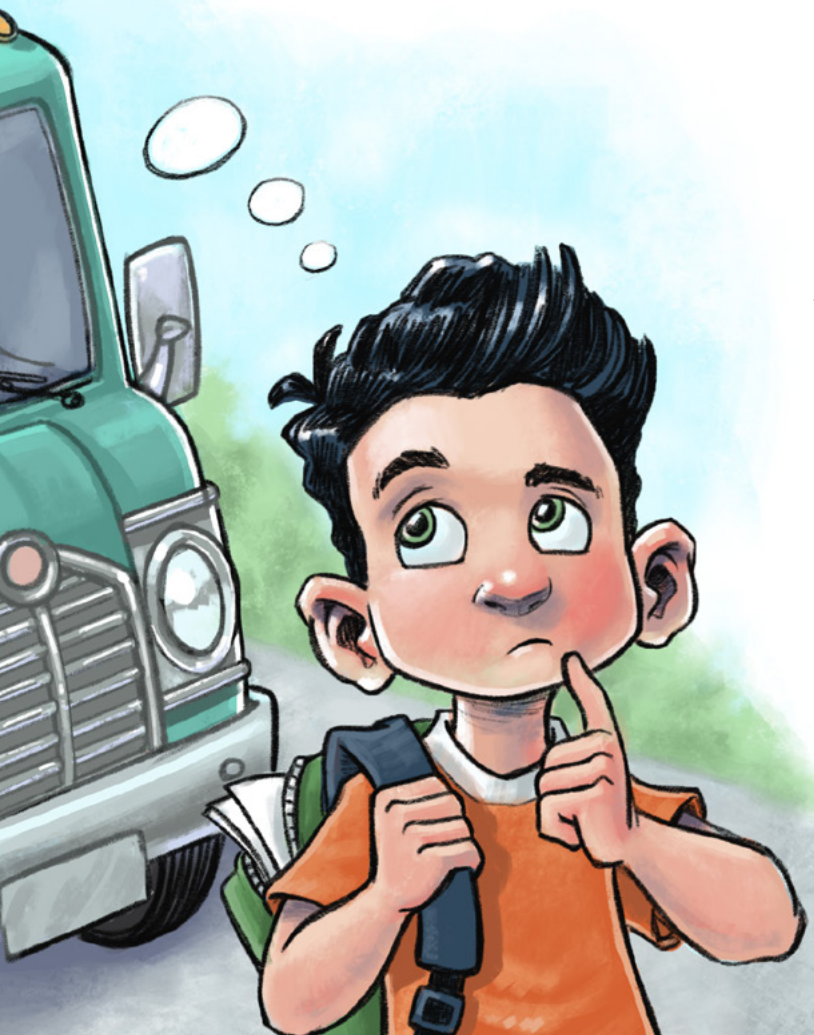

Den kvällen läste Andrew första kapitlet i Mormons bok: ”Jag, Nephi, är född av goda föräldrar …” (1 Ne. 1:1).

Jag bor inte hos mina föräldrar, tänkte Andrew. Jag bor bara med mormor och morfar.

Precis då kom Amy in i Andrews rum med en gosig filt som hon kramade. Hon höll upp den så att Andrew kunde se den. ”Mormor gjorde den!”

”Ja, mormor gjorde den filten åt dig.” Andrew log lite.

Han tänkte på alla snälla saker som mormor gjorde för honom – hon lagade frukost före skolan, hon hjälpte till med läxorna och hon lekte lekar med honom och Amy. Mormor var som en mamma.

Sedan tänkte Andrew på morfar. Morfar läste sagor för Andrew varje kväll. Han hjälpte också till med läxorna. Han lärde även Andrew att cykla. Morfar var som en pappa.

Andrews leende blev större. Han var verkligen tacksam för mormor och morfar. Han var fortfarande nervös för att ta med en morförälder till skolan. Men det skulle nog gå bra. Jag kanske inte har goda föräldrar, tänkte han, men jag har goda morföräldrar, och det är speciellt.

På ta-med-en-förälder-till-skolan-dagen satt Andrew med morfar längst bak i klassrummet och lyssnade på de andra barnens föräldrar. Tonys mamma hade med sig sin brandmansuniform. Hon lät alla prova hjälmen. Jessicas pappa tog med en sköldpadda från djurparken.

”Nu är det din tur Andrew”, sa fröken Kimball.

Andrew gick längst fram i klassrummet med morfar. Han tog ett djupt andetag och sa: ”Min morfar kör en stor lastbil och levererar mat. Han träffar en massa folk och han arbetar verkligen hårt.”

Andrew tittade upp och såg att morfar log. Sedan berättade morfar om när han körde lastbil. Han gav också alla en godsak från jobbet! Barnen i Andrews klass ställde en massa frågor till morfar om hans jobb.

Andrew var glad att han hade morfar med sig. Han och morfar och mormor och Amy var en familj – och de var en god familj. ■

Författaren bor i Utah, USA.

Äntligen en evig familj

Jane McBride
Baserad på en sann berättelse

”Vad du än beseglar på jorden skall vara beseglat i himlen” (Hel. 10:7).

Vad betyder ’Familjen är evig’?” frågade Mia. Hon flyttade pjäsen över spelplanen. Hon och hennes bästa vän Zoey spelade spel i Zoeys vardagsrum. På väggen satt en tavla med texten ”Familjen är evig”. Mia tyckte det lät fint.

”Det betyder att familjen är tillsammans till och med efter man har dött”, förklarade Zoey. Hon lade ner ett kort och flyttade sin spelpjäs.

Mia såg sig om i rummet. Det såg vanligt ut. Där fanns soffor, bord, kuddar och en teve. Men Zoeys hem kändes ändå olikt hennes eget. ”Har du en evig familj?” frågade Mia.

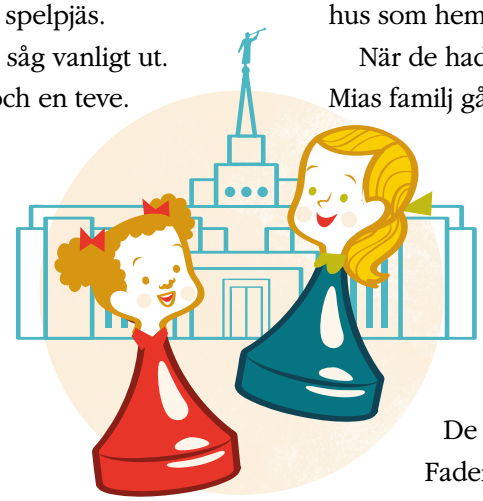

Zoey tittade upp från spelet med ett leende. ”Ja! Mamma och pappa gifte sig i templet. Så vi kan vara tillsammans för alltid.”

”Är det därför som det känns annorlunda hemma hos dig?” frågade Mia.

Zoey såg förvirrad ut. ”Annorlunda?”

Mia visste inte hur hon skulle förklara känslan i Zoeys hus. Den var glad och varm. Men det kändes löjligt att säga det. ”Äh, det var inget”, sa hon. ”Nu fortsätter vi spela.”

Den kvällen kunde Mia inte sluta tänka på Zoeys eviga familj. Hon tyckte om känslan hemma hos Zoey. Mias familj skulle flytta till Ontario i Kanada om några dagar. Hon undrade hur det skulle kännas i det nya huset.

”Mamma, det känns så bra hemma hos Zoey”, sa Mia när mamma stoppade om henne i sängen. ”Jag vill att det ska kännas så i vårt nya hus.” Mia tänkte på hur mycket hon älskade mamma, pappa och sina småbröder. ”Jag vill också att vår familj ska vara evig.”

Mamma lyssnade under tystnad. Sedan sa hon: ”Det vill jag också.”

Nästa dag ringde mamma till Zoeys mamma. Hon fick veta att Zoeys familj gick i Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga.

”Jag vill gå i den kyrkan”, sa Mia till sina föräldrar medan de packade. Huset var nästan tomt nu.

”Zoeys mamma sa att hon kunde hjälpa oss hitta ett möteshus”, sa pappa medan han tejpade igen en låda.

Mia log och kände hur det fladdrade till i magen. Kanske kunde det kännas lika varmt och glatt i deras hus som hemma hos Zoey!

När de hade kommit i ordning i det nya huset började Mias familj gå i kyrkan. Människorna där var väldigt trevliga. Alla kallade varandra ”broder” och ”syster”. Mia gick i Primär med sina småbröder. Hon tyckte om att sjunga sånger och att läsa skrifterna.

Inom kort kom två unga kvinnor hem till Mia. De hette syster Justin och syster Ramos, och de var missionärer. De berättade för Mias familj om vår himmelske Fader och Jesus, och om Mormons bok. Mia tyckte om att höra om evangeliet. Till och med hennes bröder satt tysta och lyssnade!

Mia berättade för syster Ramos och syster Justin om Zoeys hus. ”Jag vill ha en evig familj precis som Zoey har.”

”Vår himmelske Fader vill att vi alla ska ha en evig familj”, sa syster Ramos med ett stort leende. ”Han vill att vi ska vara lyckliga.”

Snart bestämde sig Mias familj för att döpas.

Zoey och hennes familj körde hela vägen till Ontario för dopen. Ett år senare åkte de dit igen. Den här gången var det för att Mia och hennes familj skulle beseglas i templet.

På beseglingsdagen stod Mia utanför templet med sin familj, klädda i vitt. De log alla från öra till öra. Mia kände sig varm och fridfull inombords. ”Nu är vi en evig familj!” sa hon glatt.

”Det stämmer”, sa pappa. ”Vi är en evig familj.” ■

Författaren bor i Colorado, USA.

ILLUSTRATION BRYAN BEACH

En vän och en missionär

Hej!
Jag heter Juan Bautista och är från Argentina.

Jag låter mitt ljus lysa genom att berätta om evangeliet.

Bästa vänner
Min bästa vän Facundo och jag har känt varandra sedan vi var fem år. Vi älskar fotboll båda två! Jag bjöd med honom till många aktiviteter i kyrkan.

2

Facundos första fråga

En gång när Facundo åt middag hos oss frågade han: ”Varför ber din familj alltid?” Jag sa att det var eftersom vår himmelske Fader välsignar oss och att det är så vi tackar honom. Han blev så förvånad!

3

Hemafton

Facundo var med på en hemafton när min bror Benjamin höll på att förbereda sig för att döpas. Facundo kände Anden och frågade om han också fick döpas! Pappa pratade med Facundos föräldrar.

Missionärerna undervisade Facundos familj. Sedan döptes både Facundo och hans syster Augustine! Hans föräldrar går i kyrkan, men de har inte döpts ännu.

4

Facundos andra fråga

Facundo frågade min mamma om han någonsin skulle veta lika mycket om Gud som jag gjorde. Hon log och sa att om han studerar skrifterna och ber så skulle han lära sig ännu mer än mig!

HUR KAN DU LÅTA DITT LJUS LYSA?

- Bjud med en vän till en aktivitet i kyrkan eller till en hemafton.
- Var ett gott exempel på att visa vänlighet och kärlek.
- Be om hjälp och inspiration.

SKICKA OSS EN STJÄRNA!

Jesus bad oss att låta vårt ”ljus lysa för människorna” (Matt. 5:16). Hur låter du ditt ljus lysa? Klipp ut en stjärna och skriv din berättelse på den. Be en förälder mejla en bild av din stjärna, tillsammans med deras tillstånd, till liahona@ldschurch.org.

FOTO ALEJANDRO GUTIERREZ. DOPFOTO MED TILLSTÅND AV FACUNDOS FAMILJ.

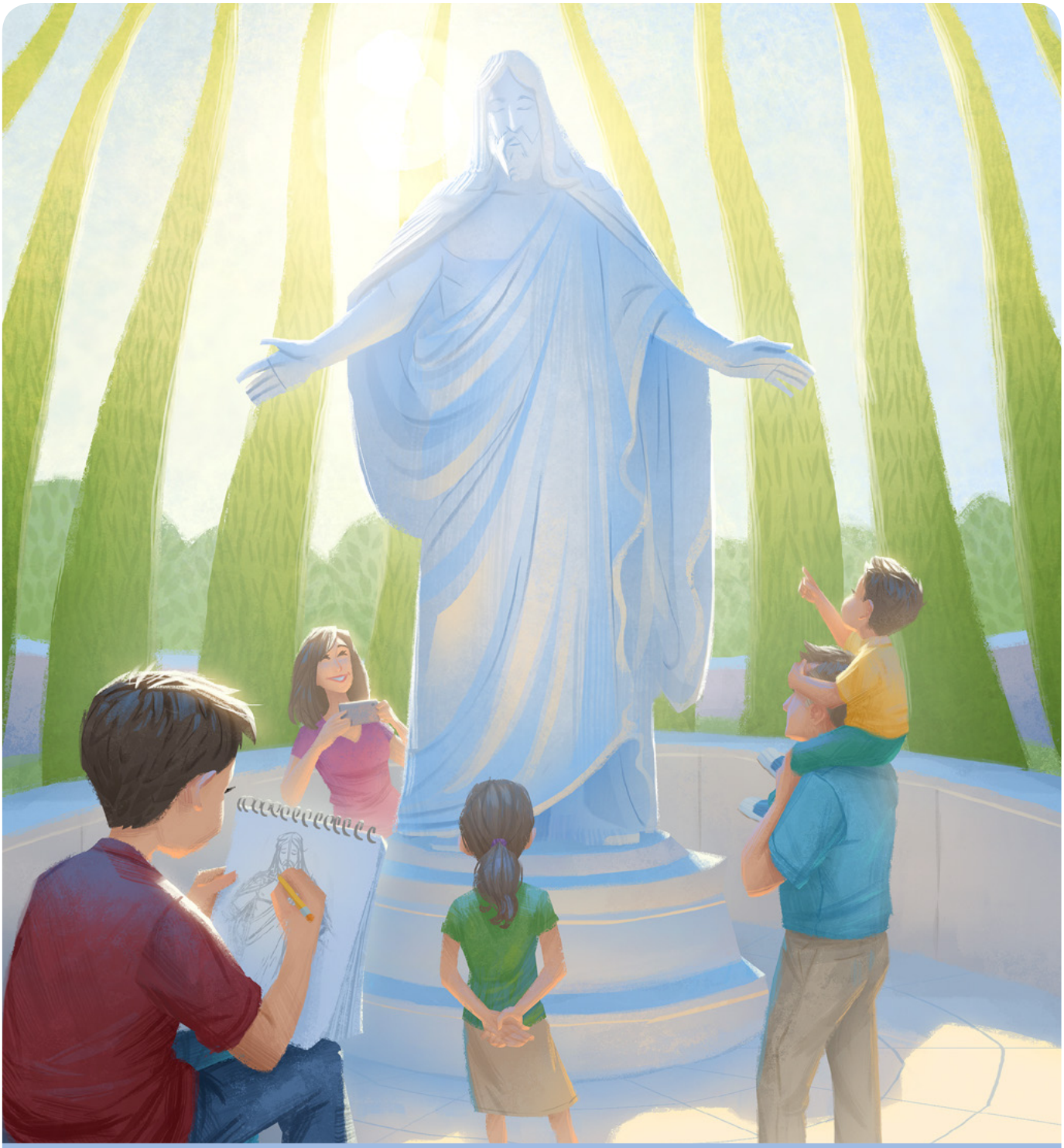

”Jag har en tro på och ett vittnesbörd om Jesus Kristus och hans roll som vår Frälsare och Återlösare.”

Äldste Gary E. Stevenson
i de tolv apostlarnas kvorum

Från ”A Gospel Perspective” (andakt vid Brigham Young University–Hawaii, 19 sep. 2017), devotional.byuh.edu.

ILLUSTRATION BEN SIMONSEN, BASERAD PÅ PARIS TEMPELS TRÄDGÅRD.

Läseklubben
Mormons bok

GÅ MED I DEN GENOM ATT LÄSA MORMONS BOK!

Du kan läsa på egen hand, med din familj eller med en vän. Skicka oss ett foto på när du läser Mormons bok och berätta om något som du har lärt dig eller om din favoritberättelse i Mormons bok. Skicka den via liahona.lds.org (klicka på ''Submit an Article'').

Den här månadens skriftställe:
Helaman 5:12

”Kom ihåg att det är på klippan, vår Återlösare, som är Kristus, Guds Son, som ni måste bygga er grundval.”

Min familj läser Mormons bok. Ibland rollspelar vi berättelserna. Det är så roligt. Jag lär mig nya ord och saker varje dag. Att göra det här hjälper mig vara uppmärksam på sakramentsmötet och i Primär. Det hjälper mig också att hålla mig nära min familj.

Amaron I., 7 år, Phnom Penh, Kambodja

Jag har tyckt om att läsa i Mormons bok ända sedan missionärerna presenterade den för oss. Min favoritberättelse är i Mosiahs bok när kung Benjamin ledde sitt folk genom sin tro. Jag vill vara trofast och lydig mot det som mina föräldrar ber mig att göra.

Janice S., 10 år, Iloilo, Filippinerna

VÅR SIDA

”Första synen”, av Alana L., 7 år, São Paulo, Brasilien

Marco Z., 9 år, Lima, Peru

Jag är väldigt glad över att döpas in i Jesu Kristi sanna kyrka. Jag vet att Mormons bok är sann och jag älskar att läsa i den varje dag. Det gör mig till en mer ansvarsfull äldre bror till mina syskon.

Andrei L., 10 år, Iloilo, Filippinerna

Harada K. 8 år, Yokohama, Japan

Rut var en trogen vän

En kvinna som hette Noomi bodde med sina två söner och deras fruar. När båda sönerna dog sa Noomi till deras fruar att de kunde flytta hem till sina egna familjer. Men en av fruarna, Rut, var väldigt trogen. Hon valde att stanna och ta hand om Noomi. Rut gick för att samla sädesax på en åker i närheten. Ägaren hade hört hur god Rut var. Han var snäll mot Rut. Rut valde att gifta sig med honom. Rut och Noomi fortsatte att vara goda vänner och Noomi hjälpte till att ta hand om Ruts son. Många år senare föddes Jesus in i den här släkten. Det betyder att Rut var en av Jesus förfäder!

Läs om Rut i Rut 1–4.

"Rut var snäll och kärleksfull", av Kylee Q., 8 år, Virginia, USA

ILLUSTRATION DILEEN MARSH

Rut valde att vara en trogen vän, och det kan jag också vara!

- [ ] Lär dig Rut 1:16 utantill.
- [ ] Att man är trogen betyder att man ger stöd åt någon även när det är svårt. Skriv i din dagbok om när någon var trogen mot dig.
- [ ] Bli vän med någon ny den här veckan. Ta reda på tre roliga saker om din nya vän!
- [ ] Jag kan vara en bra vän genom att ...

_____

_____

Hanna och Samuel

Kim Webb Reid

Hanna var väldigt ledsen för att hon inte hade något barn. Hon bad i templet. Hon lovade att om hon fick en son så skulle hon uppfostra honom till att tjäna Gud.

Hanna och hennes man fick ett barn! Hanna gav honom namnet Samuel. Hon visste att Gud hade besvarat hennes böner.

ILLUSTRATIONER APRYL STOTT

När Samuel växte upp höll Hanna sitt löfte. Hon bad Eli, prästen i templet, att lära Samuel att tjäna Gud. Eli tog hand om Samuel.

En natt när Samuel låg i sängen hörde han en röst. Han frågade om Eli hade ropat på honom. Eli sa att Gud försökte tala med Samuel. Nästa gång Samuel hörde rösten lyssnade han. Då talade Gud till Samuel. Samuel lyssnade på Gud och följde honom.

Jag kan lära mig om Gud och följa hans bud! ■

Från 1 Samuelsboken 1–3

Jag kan dela med mig till andra

ILLUSTRATION AP RYLSTOTT

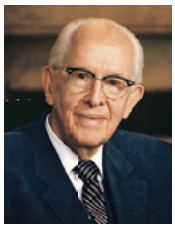

President Ezra Taft Benson (1899–1994)

MORMONS BOK GER I ÖVERFLÖD

Det finns en kraft i boken som börjar flöda in i era liv i det ögonblick som ni allvarligt börjar studera.

Finns det inte något djupt i våra hjärtan som längtar efter att komma närmare Gud, att bli mer lika honom på vår dagliga vandring, att ständigt känna hans närhet? I så fall kommer Mormons bok att hjälpa oss mer än någon annan bok.

Det är inte bara det att Mormons bok undervisar oss om sanningen, även om den verkligen gör det. Det är inte bara det att Mormons bok bär vittnesbörd om Kristus, även om den sannerligen också gör det. Men det finns något mer. Det finns en kraft i boken som börjar flöda in i era liv i det ögonblick som ni allvarligt börjar studera boken. Ni får mer kraft att stå emot frestelser. Ni får kraft att undvika att bli bedragna. Ni får kraft att hålla er kvar på den trånga och smala stigen. Skrifterna kallas för ”livets ord” (L&F 84:85), och ingenstans är detta mer sant än i Mormons bok. När ni börjar hungra och törsta efter dessa ord, finner ni liv i mer och mer överflöd. …

Dessa löften – utökad kärlek och harmoni i hemmet, större respekt mellan föräldrar och barn, utökad andlighet och rättfärdighet – är inte tomma löften, utan precis vad profeten Joseph Smith menade när han sa att Mormons bok för oss närmare Gud. …

För över tio år sedan sa jag följande om Mormons bok:

”Får vår behandling av denna bok eviga konsekvenser för oss? Ja, antingen till vår välsignelse eller till vår fördömelse.

Varje sista dagars helig bör göra studiet av denna bok till en livsuppgift. Annars försätter han sin själ i fara och försummar något som kunde ha gett hela hans liv andlig och intellektuell harmoni. Det finns en skillnad mellan en omvänd som är byggd på Kristi klippa genom Mormons bok och håller fast vid denna ledstång, och en som inte är det.” …

Låt oss inte förbli under fördömelsen … genom att ta lätt på denna stora och underbara gåva som Herren har gett oss. Låt oss hellre vinna de löften som är förknippade med att sluta den till våra hjärtan. ■

Se ”Mormons bok – slutstenen i vår religion”, Nordstjärnan, *jan. 1987, s. 3–5.*

ILLUSTRATION BJORN THORKELSON

PÅ VÄG VÄSTERUT,
AV DAVID MEIKLE

Från 1856 till 1860 gick 10 handkärrekompanier bestående av 3 000 sista dagars heliga emigranter från England, Wales, Skottland och Skandinavien över 200 mil för att förena sig med andra heliga i Sion. De här pionjärerna drog allt de ägde över den amerikanska slätten i träkärror på 1 x 1,5 meter.

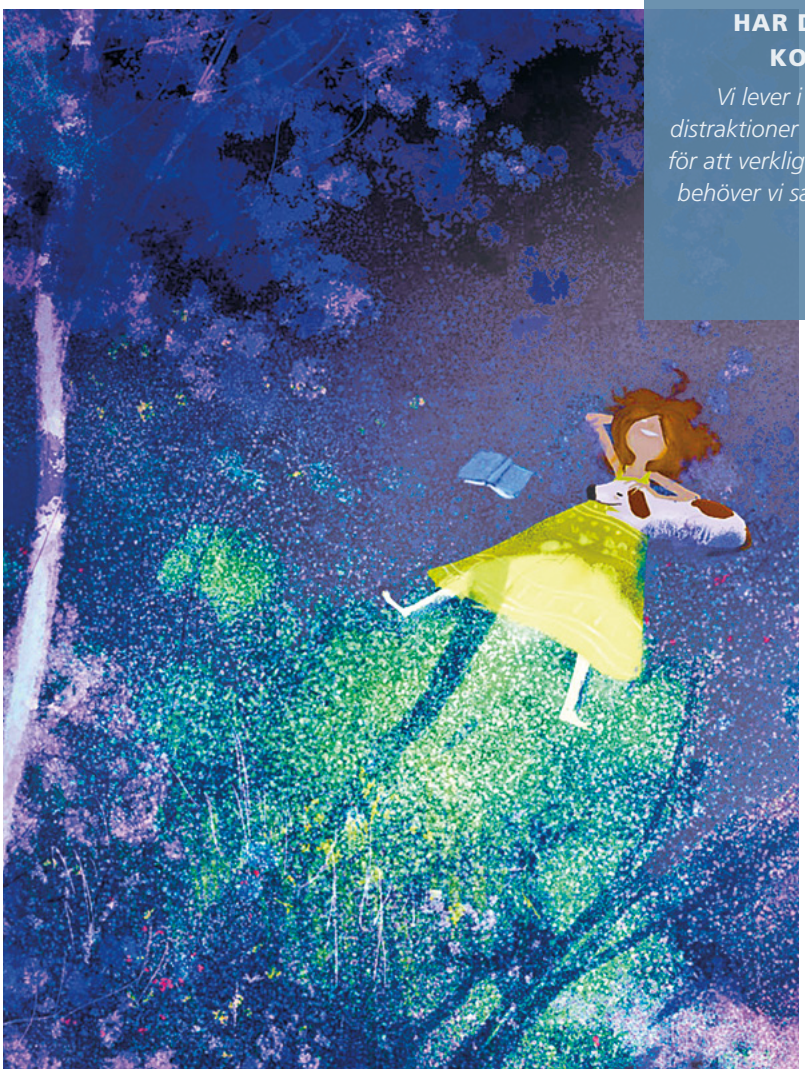

UNGA VUXNA

HAR DU FÖRLORAT KONTAKTEN?

Vi lever i en tid med många distraktioner och ingen väntan. Men för att verkligen få kontakt med Gud behöver vi sakta ner och vara stilla.

48

UNGDOMAR

GRUBBLAR DU ÖVER EN SVÅR FRÅGA? HÄR FINNS HJÄLP.

50

SAKRAMENTSMÖTET

7 TIPS FÖR ATT HÅLLA TAL

56

BARN

GÅ MED I LÄSEKLUBBEN MORMONS BOK!

73

SWEDISH
4 021479818 0 6

JESU KRISTI
KYRKA
AV SISTA DAGARS HELIGA

LOKALA SIDOR

BUDSKAP FRÅN OMRÅDETS LEDARE

Familjens hemafton

Äldste Joaquim J. Moreira
Områdessjuttio

Äldste Joaquim J. Moreira

Eftersom jag älskar min familj har jag alltid strävat efter att vara ett exempel, att förklara, övertala, visa, be, fasta, leka, tillrättavisa och bli tillrättavisad, och även utfört frälsningens förrättningar för min familj, och så gott jag kan försökt följa vår Frälsare Jesu Kristi exempel i det sätt han har tjänat sina barn.

”Och vidare: Om det i Sion eller i någon av dess organiserade stavar finns föräldrar som har barn, och som inte lär dem att vid åtta års ålder förstå läran om omvändelse, tro på Kristus, den levande Gudens Son, och om dopet och den Helige Andens gåva genom handpåläggning, skall synden vila på föräldrarnas huvuden.”[1]

Om vi följer ”vår Frälsares föredöme enligt det som han har befallt oss, skall det vara väl med [oss] på domens dag. Amen.”[2]

Jesus Kristus var ett exempel för oss i allting – i dopet, i att be och att döma, i visdom, i medlidande, i förlåtelse, i ödmjukhet, i nåd, i vänlighet och överbevisning.

Ett redskap vi har i kyrkan för att stärka, ena, göra upp planer och sätta mål, be, besvara doktrinära frågor och ha roligt tillsammans är familjens hemafton, där vi kan visa Jesu Kristi exempel.

Som det står i instituthandboken *Studera och undervisa om evangeliet:* ”Han älskade dem, bad för dem och betjänade dem ständigt. Han fann möjligheter att vara tillsammans med dem och att uttrycka sin kärlek. Han kände till deras intressen, förhoppningar och önskningar och vad som hände i deras liv.

Han visste vilka de var och vilka de kunde bli. Han fann unika sätt att hjälpa dem lära och tillväxa – sätt som var avsedda för just dem. När de hade det svårt förlorade han inte hoppet om dem utan fortsatte att älska och betjäna dem.

Han förberedde sig … Han [sökte] sin himmelske Faders vägledning.”[3]

Ibland är den största utmaningen vår önskan att ha den perfekta hemaftonen. Jag kommer ihåg svårigheterna vi ibland hade med att samordna rätt dag i veckan och hitta rätt tid mitt i barnens ansvar i skolan, men med balans och visdom hittade vi alltid en lösning.

Jag minns att de bästa hemaftnarna var när vi bad missionärerna komma hem till oss och ta med sina undersökare före dopet, så att de fick se hur en hemafton går till i en mormonfamilj, och hjälpa dem att undervisa om evangeliet. De var alltid stunder fyllda av andlighet som våra barn älskade.

Som det står i tillkännagivandet om familjen: ”Man och hustru har ett högtidligt ansvar att älska och vårda sig om varandra och sina barn. ”Barn är en Herrens gåva” (Ps. 127:3). Föräldrar har ett heligt ansvar att uppfostra sina barn i kärlek och rättfärdighet, att sörja för deras fysiska och andliga behov, att lära dem älska och tjäna varandra, att hålla Guds bud och vara laglydiga medborgare var än de bor. Män och hustrur – mödrar och fäder – kommer att stå till svars inför Gud för hur de uppfyller dessa plikter.”[4]

Något annat vi var angelägna om var att undervisa om oberoende på våra hemaftnar. Vi var alltid öppna mot våra barn och bestämde alltid tillsammans vilket slags liv vi kunde ha och hur vi skulle åstadkomma det. Något annat som vi var motiverade att göra var att undervisa barnen om vårt efternamn. Därigenom lämnar vi ett släktarv vidare med tanke på att ”den gudomliga lycksalighetsplanen möjliggör att familjebanden fortsätter bortom graven”.[5]

På hemaftnarna lärde vi oss om frälsningsplanen, hur vi har ett evigt perspektiv på saker och ting, med insikt om att ”sann lära, som blir förstådd, förändrar attityder och beteende”[6]. Vi åkte till templet med rätt syfte för att utföra förrättningar för våra förfäder, och därigenom har vi alltid känt att vi har ett evigt band till var och en av dem. ■

FOTNOTER

1. L&F 68:25.
2. Morm. 7:10.
3. Studera och undervisa om evangeliet, s. V – Seminarier och religionsinstitut.
4. *Familjen: Ett tillkännagivande för världen*, sjätte stycket.
5. *Familjen: Ett tillkännagivande för världen*, tredje stycket.
6. Se Boyd K. Packer, ”Små barn”, *Nordstjärnan*, jan. 1987, s. 13.

LOKALA NYHETER

Stavskonferens i dagarna tre

Under Skånevinterns mest snörika helg avhölls en minnesvärd stavskonferens i Malmö stav. Konferensen inleddes redan på fredagen med en familjefest som, snön till trots, påminde oss om den stundande våren. Stor möda hade lagts ner på dekorationerna, och i den djupa snön vid entrén stod välkomnande vårblommor i papper. Vädret hindrade många från att delta, men den färgstarka och internationella skara som ändå samlats visste hur man dansade tillsammans med stor energi och glädje. Flera av stavens unga medlemmar framförde också härlig sång och musik.

Som tema för konferensen hade ett skriftställe valts ur Nya Testamentet: ”Men att ta hand om föräldralösa barn och änkor i deras nöd och hålla sig obesmittad av världen, det är en gudstjänst som är ren och fläckfri inför Gud och Fadern” (Jak. 1:27). Talarna belyste detta skriftställe från olika vinklar. Speciellt fick vi ny inspiration till att vara Herrens händer och fötter i våra kall som hemlärare och besökslärare.

Vi gladdes med de två bröder som ordinerades till äldster under konferensen: Masod Abdolkhani från Halmstad och David Fondell från Malmö. Vi njöt av inspirerade tal från olika lokala medlemmar, som exempelvis nydöpta Jill Rasmussen från Malmö församling. Vi lyssnade också till kraftfulla tal från de tillresande ämbetsmännen. President och syster Olsson besökte oss från templet i Köpenhamn och president och syster Youngberg kom från Sverigemissionen Stockholm. Med sig hade president Youngberg också sin rådgivare Leif Mattsson från Göteborg.

Vår stavspresident Tony Clark, som presiderade över konferensen, höll ett avslutande tal som vi tog med oss hem på ett särskilt sätt. Han talade om oss medlemmar som en brokig skara som Herren samlat, och som finner enighet i Kristus. Han menade att Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga är ett av världens mest lyckade integrationsprojekt, där inga ”främlingar och gäster” borde finnas.

President Clark påminde oss om vikten av att varje medlem får en uppgift, en vän och näring genom Guds goda ord. Han liknade oss vid trädgårdsmästare som tar hand om våra träd – våra församlingar. Han frågade hur vi kan vara goda skördemän och hur vi ska orka med att ta trädgården till en ny nivå. Detta gör vi inte genom att överbelasta oss själva eller våra medlemmar. Vi gör det genom enkelhet och genom att fokusera på det väsentliga. Vi behöver involvera Gud och Kristus i våra liv. Detta gör vi genom att lägga tonvikten på fyra områden som vi kan hämta andlig styrka och vägledning ifrån:

1. Dyrka Gud personligen och i våra familjer
2. Ta del av förrättningarna
3. Helga sabbatsdagen
4. Osjälviskt tjänande

FOTO BEATA NÄSLUND

FOTO REBECKA SJÖDIN

Masod Abdolkhani och David Fondell

FOTO REBECKA SJÖDIN

Jill Rasmussen

FOTO REBECKA SJÖDIN

Från templet i Köpenhamn: President och syster Olsson. Från Sverigemissionen: Leif Mattsson, rådgivare, samt president och syster Youngberg.

President Clark avslutade med att bära sitt vittnesbörd om bland annat vår profet, Russel M. Nelson. Han mindes hur äldste Nelson som nybliven apostel besökte Malmö distrikt. Den unge president Clark, nyligen hemkommen från sin mission, hade fått uppgiften att översätta äldste Nelsons tal på distriktskonferensen. Vår stavspresident kom ihåg hur han var så nervös att han skakade, vilket äldste Nelson noterade. När äldste Nelson i början av talet lade sin arm om honom försvann all nervrositet. Allt blev lugnt och han kunde fokusera på sitt uppdrag. Han menade att det ibland räcker med att vi också ger andra ett så enkelt stöd som en klapp på axeln, som på samma sätt kan bli ett livsavgörande minne för livet.

Konferensen i Malmö stav blev verkligen en källa till personlig uppenbarelse och förnyat hopp. Flera av bröderna talade om en andra skörd, en skörd betydligt större än den första.

Upplevelser i Sverigemissionen

I sitt tal på stavskonferensen i Malmö delade president Youngberg med sig av två erfarenheter han fått läsa om i missionärernas brev till honom.

Den häftigaste grejen någonsin hände den här veckan! En av våra undersökare sa att vi kunde komma hem till honom och undervisa dem som han delar lägenhet med. Vi tog med oss en av de unga vuxna i församlingen. När vi kom dit pågick en fest. En grupp med vanliga svenska ungdomar hade samlats. Vi kände en viss oro. Då sa vår undersökare: ”Hallå! Vi har några gäster här som är mormoner och de kommer att diskutera lite grejer med oss!” Då, och jag skojar inte, stannade festen av och folk satte sig ner i soffor och på stolar i det stora vardagsrummet. Då säger vår undersökare: ”Okej allihopa, kan vi låta de här få ordet nu?”

Vi började med att låta alla berätta lite kort om sin religiösa bakgrund och var de kom ifrån. Vi hade en grupp framför oss med stora variationer i fråga om åsikter och andlig bakgrund. Vi fortsatte med att undervisa om återställelsen. Alla lyssnade uppmärksamt och ställde genuina, uppriktiga frågor. När vi slutligen var färdiga med lektionen sa vi att vi gärna tar deras telefonnummer så att vi kan träffa dem individuellt och besvara flera frågor. Så flera av dem skrev in sina nummer i vår telefon och vi började dela ut broschyrer och annat material. Vi behövde stanna ytterligare en timme för att besvara frågor och bestämma tid för att träffas. En som var agnostiker ville att vi skulle lära honom hur man ber.

När vi kom ut på gatan var vi i chock över det som precis hänt. Vi höll en bön fylld av tacksamhet. När vi gick vidare hörde vi kyrkklockorna i den lokala Svenska kyrkan spela psalmen ”Bliv kvar hos mig”. Wow! Så häftigt!

Vår undersökares dop var ett mirakel! Något konstigt hände med vattnet när vi skulle börja doptjänsten. Dopfunten var knappt halvfull och vi började ta fram hinkar för att fylla upp den. Men vattnet rann så dåligt att det tog en evighet att fylla en hink. Till sist bestämde vi oss för inleda mötet och vi hoppades att vattnet kunde fyllas på ändå. Jag var så orolig under programmet. Jag bad och bad om att dopfunten skulle vara fylld när det var dags för själva dopet. Jag hörde då en lugn röst som sa: ”Jag ska fylla den. Oroa dig inte.” När vi sedan kom ut till doprummet var det precis lagom med vatten i dopfunten! Det var ett fantastiskt mirakel! Alla undrade hur detta hade hänt. Vår undersökare döptes

och igår fick hon den Helige Andens gåva! Det var helt otroligt! Hon är precis vad den här församlingen behöver!

En medlem pratade med oss igår: ”Jag hade glömt vad evangeliet handlar om. På sistone har jag känt mig så trött och överväldigad av allt jag har att göra. Men när jag hörde vår nya systers enkla, kraftfulla vittnesbörd blev jag påmind om att evangeliet är så okomplicerat och vackert!” Vi har nu gjort en plan med denna syster och hennes familj. Hon var så entusiastisk vid tanken på att hjälpa ytterligare människor in i kyrkan. Jag älskar detta! Jag älskar den här församlingen och jag älskar att vara på mission! Jag älskar min kamrat! Jag känner mig så glad!

Erfarenheter från templet i Köpenhamn

Utdrag ur syster Barbro Olssons tal vid stavskonferensen i Malmö 3–4 mars 2018.

En ung man med funktionsnedsättningar kom med andra unga vuxna till templet för att döpas som ställföreträdare. Han hade mycket stora svårigheter att gå. Jag tänkte att de kanske bara ville att han skulle få vara med och känna Anden i templet. Jag talade med hans ledare som var inställda på att hjälpa honom så att han också kunde bli döpt. Han fick hjälp av sina vänner och ledare att klä om i vita kläder och komma ner i dopbassängen där hans stavspresident stod redo att döpa honom. Det var en otroligt stark ande närvarande. Stavspresidenten hade svårt att uttala dopsbönen. Jag tänkte att den unge mannen som kommit för att ta del av Anden i templet istället bidrog till att alla vi andra kunde få känna Anden på ett särskilt kraftfullt sätt den dagen.

En ung kvinna som kommit hem från sin mission finner en lite ”oborstad” ny medlem och de blir tillsammans. Hon tar med honom till templet för att bli döpt och han älskar det. De kommer ofta till templet för att bli döpta tillsammans och när han fått sin begåvning beseglas de i templet. De kommer fortfarande till templet ofta, tillsammans eller var för sig, antingen för att gå på begåvningssession eller för att döpas. Det är underbart att se unga par välja att ha templet i sina äktenskap och liv.

En ung man som, efter det att 16-åriga pojkar med en prästs ämbete nu får utföra dop i templet, varit hos oss och hjälpt till med detta arbete kom tillbaka till templet med sin pappa. Det var en väldigt fin upplevelse att se dessa två i dopbassängen. Först döpte sonen sin far och sedan bytte de plats och fadern döpte sin son. Vilken härlig stund de hade tillsammans.

En kvinna som förlorat sin man och sina tre söner på havet när de var båtflyktingar kunde nu, många år senare, beseglas till sin familj i templet i Köpenhamn.

Britt-Marie Löfqvist och Blanca Dávila de Rodriguez

Lisbeth Sandström

Veronica Stenkrona

FOTON CAROLINE LINDÉN

Röster från Hjälpföreningens årsdag

Lördagen den 17 mars firade systrarna i Stockholms stavar grundandet av Hjälpföreningen. Temat för dagen var ”Omsluten av hans kärleks armar”.

Ett stort antal systrar började dagen med att besöka templet. Vi bjöds på lunch i Västerhaninge kapell och därefter var vi välkomna till ett andligt möte. Det är alltid en stark andlig upplevelse när systrar kommer samman och bär vittnesbörd om hur de hämtat hjälp och stöd från Herren i det stora och i det lilla, och hur de känt Herrens omtanke och kärlek i alla situationer genom livet.

Mötet började med att syster Kristina Lindqvist skickade en hälsning från USA där hon lite symboliskt höll sitt nyfödda barnbarn omsluten i sina kärleksfulla armar. Syster Maria Öqvist avslutade mötet med orden: ”Vi systrar kan så mycket, vi är så kloka och visa och bra på att ta hand om varandra.” Då kom tanken att vi systrar kan ge varandra så mycket värme och omslutande armar till varandra. Vi kan hjälpa Herren med att få andra att känna sig älskade och känna sitt personliga värde som Guds döttrar genom att, som systrarna på mötet, dela med oss av våra erfarenheter och vittnesbörd med varandra.

Katarina Karlsson, Stockholms församling

En solig och vacker lördag blev ännu soligare och vackrare tack vare Hjälpföreningens stavspresidentsskap som planerat en helt underbar dag för oss systrar. Det började med fantastisk trängsel i templet. Det är en stark upplevelse att vara så många tillsammans i Herrens hus. Detta följdes av ett otroligt starkt andligt möte med fokus på Kristus och hans kärleks omslutande armar. Och vilken kärlek, oss systrar emellan! Förutom de personliga, uppbyggande talen rördes jag enormt av ”bara” församlingspsalmerna också. Vilken kraft det finns i kvinnor som ser till Kristus. Tack för en andlig fest från början till slut, en dag jag sparar i mitt hjärta.

Charlotta Hägglund, Vendelsö Församling

Jag kom precis hem ifrån mötet där Stockholms stavar firande Hjälpföreningens årsdag. Vad jag önskar att jag kunde förmedla vilken fantastisk känsla jag har inom mig!

Jag var lite sen och skyndade mig in i kapellet. Allting var lite försenat, men det var jag tacksam för då. Precis när jag kommit in omfamnar Hjälpföreningens president i Stockholms stav mig och ger mig ett leende och ett välkomnande. Bra start!

Jag älskar att vara del av ett sådant varmt systraskap. Mötet var så fyllt av godhet, andlighet och kärlek, förståelse och frid. Ljuvlig musik och tal som gick rakt in i mitt hjärta.

Jag grät under mötet och i bilen hem när jag kände solen blända mitt ansikte.

Tack Gud, för att min ande kan bli påfylld och för att jag har så fantastiska systrar i mitt liv. Jag känner så mycket hopp och framtidstro. ■

Alice Palm, Handens församling

Brightness – en inspirerande helg för ungdomar i åldrarna 16–30 år

Camilla Norin

Den 23–25 mars samlades ungdomar från Stockholms båda stavar för en inspirationshelg. Helgen inleddes med en kväll i Unga vuxnas lokal i Stockholms innerstad där tre ungdomar med humor, värme och allvar berättade om de år de nyligen ägnat åt missionsarbete för kyrkan. Rasmus verkade som missionär i Argentina, Alison i Singapore och Malaysia, och Oliver var i Hongkong. Som alla kyrkans missionärer tilldelades de en plats i världen där de skulle vara verksamma och de berättade hur spännande det var att få veta var de skulle utföra sitt uppdrag. Alison förberedde sig i hemlighet för sin mission och det blev en glad och omtumlande nyhet för hennes familj när de fick veta att hon skulle till Singaporemissionen.

Något som alla tre hade gemensamt var att de hade verkat på platser där hetta och hög luftfuktighet var en utmaning, men glädjen över att få dela med sig av Jesu Kristi evangelium fick dem att trotsa sådana och andra utmaningar. Alla tre berättade om speciella och betydelsefulla möten med människor, om glädjen att få se andras liv förändras till det bättre, om nya och varaktiga vänskapsband och upplevelser som kommer att vara en tillgång för dem resten av livet. De avslutade sina berättelser med att vittna om evangeliet på sina respektive missionsspråk: spanska, kantonesiska och mandarin. Flera åhörare kunde efteråt berätta hur de känt Anden påverka dem när de lyssnade, trots att de inte förstod orden.

FOTO CAMILLA NORDIN

Rasmus Hammar, Alison Clark och Oliver Öqvist

Brightness fortsatte på lördagen med bland annat ett besök i templet i Västerhaninge och en engagerande föreläsning av en psykolog om kristuslik självkänsla.

På söndagen avslutades Brightness med ett andligt möte i Unga vuxnas lokal i innerstaden där ungdomar och ledare höll tal och vittnade om vikten av andligt oberoende och om hur vår tro på Jesus, när vi tillämpar den, kan förändra situationer i vardagen och livet i stort. Eline berättade till exempel hur hela hennes upplevelse av livet förändrades när hon införde vanan att varje morgon skriva fem saker hon var tacksam för, som hon vanligtvis tog för givna, och varje kväll skriva fem saker som hänt under dagen som hon var tacksam för. Det ledde till att hon såg lösningar i stället för problem och oftare kände sig glad än missnöjd.

Det här var verkligen en inspirerande helg och vi ser fram emot ännu ett Brightness nästa år. ■

Missionsminnet

Miriam Ahlström

Miriam Ahlström från Lunds församling tjänade i Australienmissionen Perth från september 2015 till februari 2017. Miriam tjänar nu som president för Primär i Lund.

Nu när jag firar ett år som hemkommen från min mission så har jag fått lite distans till allt som hände och kan reflektera. Jag tittade igenom mina missionsbilder förra veckan och upptäckte några roliga händelser som bidrog till mycket glädje. Jag vill dela med mig av en av dessa händelser.

Jag och min kamrat hade ont om idéer och kände att vi ville vara lite mer kreativa i vårt sätt att sprida evangeliet. Jag kom på idén att vi kunde göra en gatumålning med krita på någon stor allmän yta där många människor skulle gå förbi. Så vi köpte kritor, bestämde att vi skulle illustrera frälsningsplanen och skriva ut frågor rörande varje del av planen. Vi valde ut en plats och började måla. Vi båda var duktiga på att rita och vi var inte rädda för att rita både stort och färggrant. Människor gick förbi och stannade för att prata. Barn ryckte i sina föräldrars ärmar för att få tillåtelse att fråga om inte de också kunde få rita med oss. Det fick de och vips hade vi flera barn ifrån området som stod på knäna på asfalten medan föräldrarna stod bredvid och tittade på. Vi upplevdes inte som ett hot, det kändes inte obekvämt, utan vi hade en trevlig stund med flera familjer.

FOTO KATELYNN MORTENSEN

Miriam Ahlström

Vi lämnade sedan målningen på asfalten med flera exemplar av Mormons bok utlagda i mitten av målningen. Vi återkom en timme senare och då var alla Mormons bok tagna! Vi tittade i de omkringliggande soptunnorna bara för att försäkra oss om att de inte var slängda, men där fanns inga av våra böcker. Det gjorde oss mycket glada och vi kände att vi haft en lyckad eftermiddag.

Vi gjorde om den här aktiviteten flera gånger och alltid med samma resultat! Jag vet att om vi som missionärer/medlemmar är naturligt inbjudande så kommer vi inte att vara ett hot eller göra andra människor obekväma. Detta leder till en

FOTO KATELYNN MORTENSEN

Katelynn Mortensen och Miriam Ahlström

möjlighet att bygga på den relationen i nästkommande möte. Det var roligt att se hur en sådan enkel aktivitet gjorde det möjligt för många att ta emot vårt budskap. Ibland gör vi det helt enkelt bara krångligare än vad det behöver vara. Jag är tacksam för att jag hade många liknande upplevelser och att de ledde till att jag fick stor framgång i mitt missionsarbete.

Vi har fått ett löfte att om vi gör allt som vi kan så gör Herren resten. Som missionär var alternativen bara att be intensivare och jobba hårdare. Jobba hårdare betydde för mig att vara kreativ i sätten som jag försökte möta folk. Och jag blev så välsignad. Jag vet att samma löfte gäller även utanför missionsfältet. Jag fortsätter att använda samma attityd som jag lärde mig under missionen. När jag möter uppgifter som känns monotona och upprepande försöker jag att vara kreativ. ■

Avresande missionärer och volontärer

Jennifer Stenberg från Utby församling i Göteborg har kallats att vara en av kyrkans volontärer. Hon kommer att arbeta i området runt Jekaterinburg i Ryssland. Jennifer är dotter till Johannes och Linda (f. Blomberg) Stenberg.

Anton Sjökvist från Gävle gren har kallats på mission. Han kommer att verka i Englandmissionen Manchester. Anton är son till Johan och Annika (f. Reithmeier) Sjökvist. ■

FOTO JENNIFER STENBERG

FOTO KALEB FARNWORTH

Hemkommande missionärer

Mattias Ridell från Gubbängens församling i Stockholm har kommit hem från sin mission. Han har tjänat i Ghanamissionen Kumasi. Mattias är son till Rolf och Maria (f. Roos) Ridell.

OKÄND

Hannah Schanner från Lunds församling har kommit hem från sin mission. Hon har tjänat i Danmarkmissionen Köpenhamn. Hannah är dotter till Michael Schanner och Charlotte Ziethén.

FOTO MORGAN WARREN

FOTO BRIGHAM MAREADY

Vi välkomnar alla blivande missionärer och deras familjer att skicka in bild och information till Liahonas lokalredaktör för publicering så fort kallelsen har kommit.

Förutom bilden behöver vi namn på fotografen som tagit bilden, namnet på missionären, missionärens församling/gren, namnet på missionen missionären kallats till, samt missionärens föräldrars namn (ta gärna med mammans flicknamn). Vi tar också gärna emot samma information från alla hemvändande missionärer. Från dessa vill vi ha två bilder från missionen där minst en av bilderna visar missionären i närbild.

Samma rutin gäller givetvis också seniormissionärer och ungdomar som ska arbeta som volontärer för kyrkan. ■

Skicka till: **terez.nilsson@gmail.com**

Visdomsordet – i lydnad och lojalitet

Liahonas lokalredaktör har pratat med syster Lena Jarlhede Svensson från Utby församling i Göteborg. Till vardags arbetar Lena som dietist och kostcontroller på Borås sjukhus. Hennes patienter är oftast drabbade av cancer, KOL, mag-/tarmproblem och även av neurologiska sjukdomar. Lena överser också sjukhusmaten i stort och i smått.

”I 40 år har jag sysslat med kost och näring i olika former. Jag har sett trender komma och gå, för att till slut alltid återvända till ruta ett – Visdomsordet! Många studier, och även kostrekommendationer, stödjer det vi lär oss i Visdomsordet (inklusive lagen om fasta), men för egen del har jag alltid känt att Visdomsordet först och främst är en andlig lag, med fysiska, positiva hälsoeffekter. Oavsett hur hälsotrenderna skiftar så består Visdomsordet intakt genom alla förändringar! Så, när jag som dietist läser om alla de positiva effekter som kaffe nu sägs ha, så säger jag till mig själv: ”Det är möjligt, men av lydnad och lojalitet kommer jag även framöver att avstå från kaffe.” (Se L&F 89:18–21.)

Du pratar om lydnad och lojalitet. Varför nämner du ordet lojalitet?

”Vi följer Visdomsordet av lojalitet mot Gud, mot oss själva och mot våra medmänniskor. Eftersom ingen av oss vet vilka svagheter vi själva eller andra har, visar vi lydnad mot Gud och lojalitet mot varandra genom att avstå främst då från alkohol, tobak och droger. Kom ihåg att alkohol och droger är en bidragande faktor till mycket av den misär vi ser i vårt samhälle.”

FOTO LENA JARLHEDE SVENSSON

Lena Jarlhede Svensson

”Jag tror att visdomsordet är ett prov på vår lydnad och lojalitet, och en viktig förutsättning för att vi ska kunna känna den Helige Anden. Visdomsordet är alltså en lag långt bortom att ”enbart” hålla oss fysiskt friska, för dödliga är vi ju oavsett!” ■

ARTIKLAR TILL LOKALA SIDORNA

Har du någon upplyftande nyhet, missionärserfarenhet eller övrig händelse som du vill dela med dig av? Tveka inte att höra av dig till *Liahona* på **liahona.lds.sverige@gmail.com**. Rubrikerna vi söker är: Lokala nyheter, Hur jag vet, Sista dagars heliga i Sverige berättar, Favoritskriftställe (för ungdomar), Försöker likna Jesus (för barn) samt Läsarkommentar. ■

SWEDISH